

సప్తగిరి

ంబరు 1979

దేవస్థానముల మ

శ్రీ వేంకటేశ్వరస్వామివారి దేవస్థానము, తిరుమల.

నిత్యపూజ. దర్శనాదికముల కార్యక్రమము

2–11–79 నుండి 29–2–1980 వరకు

శని, ఆది, సోమ మరియు మంగళవారములు

ఉదయము 3–00 నుండి 3–30 వరకు సుప్రభాతము
,, 3–30 నుండి 3–45 వరకు శుద్ధి
,, 3–45 నుండి 4–30 వరకు తోమాలసేవ
,, 4–30 నుండి 4–45 వరకు బంగారు వాకిలివద్ద కొలువు; పంచాంగ శ్రవణం,
,, 4–45 నుండి 5–30 వరకు మొదటి అర్చన
,, 5–30 నుండి 6–00 వరకు మొదటిఘంట బలి మరియు శాత్తుమొర
,, 6–00 నుండి మ 12–00 వరకు సర్వదర్శనము
మధ్యాహ్నం 12–00 నుండి 1–00 వరకు రెండవఅర్చన,(ఏకాంతం)
మధ్యాహ్నం 1–00 నుండి సాయంత్రం 6–00 వరకు కల్యాణోత్సవం వాహన సేవలు
,, 1–00 నుండి 9–00 వరకు సర్వదర్శనం
రాత్రి 9–00 నుండి 10–00 వరకు శుద్ధి, రాత్రికైంకర్యములు
,, 10–00 నుండి 10–30 శుద్ధి
10–30 ఏకాంతసేవ

గురువారము

తిరుప్పావడ

ఉదయము 3–00 నుండి 3–30 వరకు సుప్రభాతం
,, 3–30 నుండి 3–45 వరకు శుద్ధి
,, 3–45 నుండి 4–30 వరకు తోమాలసేవ.
,, 4–30 నుండి 4–45 వరకు బంగారువాకిలివద్ద కొలువు మరియు పంచాంగ శ్రవణము
,, 4–45 నుండి 5–30 వరకు మొదటి అర్చన,
,, 5–30 నుండి 6–00 వరకు మొదటిఘంట, బలి శాత్తుమొర
,, 6–00 నుండి 8–00 వరకు సళ్ళింపు, 2 వ అర్చన (ఏకాంతం), తిరుప్పావడ, అలంకరణం, ఘంట ఇత్యాది
,, 8–00 నుండి సాయంత్రం 6–00 వరకు సర్వదర్శనం
మధ్యాహ్నం 1–00 నుండి సాయంత్రం 6–00 వరకు కల్యాణోత్సవం వాహనసేవలు

సాయంకాలం 6–00 నుండి 8–00 { వరకు శుద్ధి ఇత్యాది పూలంగి సమర్పణ రాత్రి కైంకర్యము, ఘంట }
రాత్రి 8–00 నుండి 10–00 వరకు పూలంగిసేవ
,, 10–00 నుండి 10–30 వరకు శుద్ధి
,, 10–30 ఏకాంతసేవ

బుధవారము

సహస్రకలశాభిషేకం

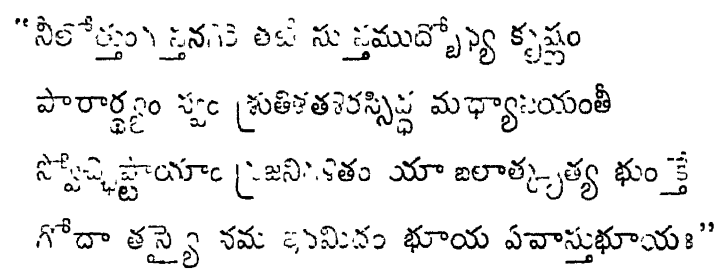
ఉదయం 3–00 నుండి 3–30 వరకు సుప్రభాతము
,, 3–30 నుండి 3–45 వరకు శుద్ధి
,, 3–45 నుండి 4–30 వరకు తోమాలసేవ
,, 4–30 నుండి 4–45 వరకు బంగారువాకిలివద్దకొలువు పంచాంగశ్రవణం
,, 4–45 నుండి 5–30 మొదటి అర్చన
,, 5–30 నుండి 6–00 మొదటిఘంట, బలి,శాత్తుమొర
,, 6–00 నుండి 8–00 సహస్ర కలశాభిషేకము (ఆర్జితము)
మధ్యాహ్నం 1–00 నుండి సాయంత్రం 6–00 వరకు కల్యాణోత్సవం వాహన సేవలు
ఉదయం 8–00 రాత్రి 9–00 వరకు సర్వదర్శనం
రాత్రి 9–00 నుండి 10–00 వరకు శుద్ధి ఇత్యాది రాత్రి కైంకర్యములు
,, 10–00 నుండి 10–30 వరకు శుద్ధి
రాత్రి 10–30 ఏకాంతసేవ

శుక్రవారము

అభిషేకము

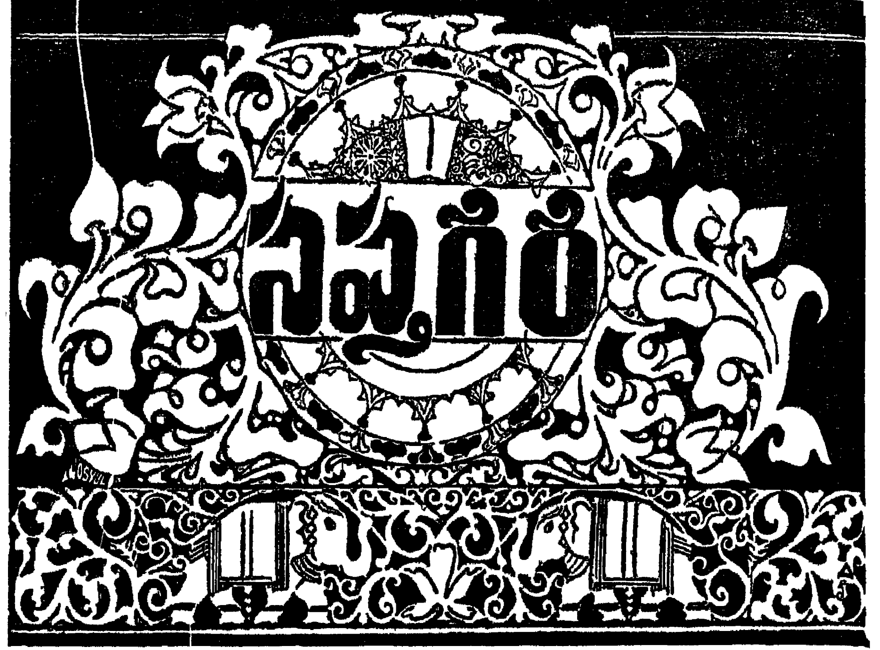
ఉద॥ 3–00 నుండి 3–30 వరకు సుప్రభాతము
,, 3–30 నుండి 5–00 వరకు సళ్లింపు మరియు నిత్యకట్ల కైంకర్యములు (ఏకాంతము)
,, 5–00 నుండి 7-00 వరకు అభిషేకము (రు. 450/-రు.250: రు. 100/– వారికి మాత్రమే ప్రవేశం
,, 7–00 నుండి 8–30 వరకు సమర్పణము
,, 8–30 నుండి 9–30 వరకు తోమాలసేవ మరియు అర్చన (ప్రత్యేకం) ఘంట, బలి, మరియు శాత్తుమొర
,, 9–30 నుండి 10–00 వరకు రెండవ గంట, బలి, శాత్తుమొర
10–00 నుండి రాత్రి 9–00 వరకు సర్వదర్శనం
మధ్యాహ్నం 1–00 నుండి సాయంత్రం 6–00 వరకు కల్యాణోత్సవం, వాహనసేవలు
రాత్రి 9–00 నుండి 10–00 వరకు శుద్ధి రాత్రి కైంకర్యము
,, 10–00 నుండి 10–30 వరకు శుద్ధి
10–30 ఏకాంతసేవ

పేష్కార్ ; శ్రీవారి ఆలయం, తిరుమల

"నీలోత్తుంగ స్తనగిరి తటీ సుప్తముద్బోధ్య కృష్ణం
పారార్థ్యం స్వం శ్రుతిశతశిరస్సిద్ధ మధ్యాపయంతీ
స్వోచ్ఛిష్టాయాం స్రజినిగళితం యా బలాత్కృత్య భుంక్తే
గోదా తస్యై నమ ఇదమిదం భూయ ఏవాస్తుభూయః"

డిశంబరు 79

సంపుటి 10 సంచిక 7

విడిప్రతి 0-50 పైసలు

సం॥ చందా రు. 6-00

విషయసూచిక

గౌరవసంపాదకులు:

శ్రీ పి. వి. ఆర్. కె. ప్రసాద్

ఐ. ఏ. ఎస్,

కార్యనిర్వహణాధికారి

తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానములు, తిరుపతి.

టెలిఫోన్ నెం. 2322

ప్రచురణకర్త – సంపాదకుడు:

కొ్రటపాటి సుబ్బారావు

ఎమ్. ఏ.,

తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానములు, తిరుపతి.

టెలిఫోన్ నెం. 2254

ముద్రాపకుడు,

ఎమ్. విజయకుమార్ రెడ్డి,

తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానం ప్రెస్, తిరుపతి.

టెలిఫోన్ నెం. 2340

ముఖచిత్రం: గోదాదేవి

సంపాదకీయము

"యుగాన్తేఽన్తర్హితాన్ వేదాన్ సేతిహాసాన్ మహర్షయః
లేభిరే తపసాపూర్వం అనుజ్ఞాతాః స్వయంభువా"

ఆధ్యాత్మిక బోధనలోనూ, పారమార్థిక చింతనలోనూ ప్రపంచంలోకే పురోగామిగా నిలిచిన పుణ్యభూమి మనది. రాజకీయ, ఆర్థిక, వైజ్ఞానిక విప్లవ తరంగాలతో తలమునకలు గాకుండా నిలదొక్కుకోవడమే హైందవధార్మిక సంస్కృతి విశిష్టత హైందవధర్మం ఎంతటి సనాతనమైనదో అంతటి అధునాతనమైనదికూడా! అందుకే ఇదొక ఆద్యంతాలు లేని అమృతప్రవాహిని. ఇది నిస్తేజమూ, నిస్సారమూ అయినప్పుడల్లా ఎవరో ఒక వేదాంతి, ఒక ప్రవక్త లేదా ఒక ఆచార్యుడు రంగ ప్రవేశం చేసి దీనికి దీప్తిని, వ్యాప్తిని కలిగిస్తూవచ్చారు. అలాంటి వారిలో శ్రీరమణమహర్షి ఒకరు.

తన పాండిత్య ప్రకర్షతో, వాదనాచాతుర్యంతో ప్రతిస్పర్థులైన మతాచార్యుల ఆట కట్టించడంగానీ, తన అసమానవేదాంత వాక్ఝరిలో సంశయాత్ముల్ని ముంచెత్తి, తనవైపు తిప్పుకోవడంగానీ, మహిమలతో మంత్రాలతో మూఢజనుల్ని వశంచేసుకోవడంగాని ఎరుగడాయన. అసలు ఆయన పెదవివిప్పి పలికితేగద? వారికి నిరంతర మౌనమే భూషణం, కౌపీనమే కనకాంబరం! తిరువణ్ణామలై పొలిమేరలుకూడా ఆయన దాటలేదు. మరి ఎందులోవుంది ఆయన గొప్పతనం అంటే— ఏ కృతయుగంలోనోకాదు, ఈ కలికాలంలో ఈ రోదసీయుగంలో "మహర్షి" అని పిలిపించుకొని ఆ పేరును సార్థకం చెయ్యడం వారి కొక్కరికే దక్కింది. అదే వారి విశిష్టత.

1879 సం॥ డిసెంబర్ 13 వ తేదిన మధుర సమీపంలో తిరుచూలిలో జన్మించి పెరిగిన ఒక సామాన్యవ్యక్తి 1896 లో తిరువణ్ణామలైకివచ్చి అరుణాచలేశ్వరుని ప్రభావంతో ఒక మహర్షిగా మారి యావద్ భారతదేశంలోనే గాక ఖండ ఖండాంతరాలలో ఖ్యాతినార్జించడం హిందూమతేతిహాసంలో ఒక అద్భుత రమణీయగాథ. వారు బోధించిందీ, ఆచరించిందీ అద్వైత సిద్ధాంతమే అయినా పారమార్థిక 'సత్యం' గురించిన వారి భావన, ఆ సత్యావిష్కరణకు వారు చూపినదారి మాత్రం అపూర్వమైనవి. వారు ప్రవచించినదేగాదు, రచించినదికూడా స్వల్పమే! అయితేనేం? వారిని దర్శించడమే భక్తులకు ఒక దివ్యానుభూతి. వారి దర్శనంతో జీవన్ముక్తికి సోపానాలు వేసుకొన్నవారూ, వారి 'మౌనం'లో సృష్టిరహస్యం తిలకించినవారు ఎందరెందరో! ఒక్కమాటలో చెప్పాలంటే వైదిక మహర్షుల విజ్ఞానం మూర్తీభవించిన అతీంద్రియజ్ఞానసంపన్నుడూ, అభినవ ఆదిశంకరులూ ఆయన! ఆ మహర్షి శతజయంతి ఉత్సవం జరుపుకొంటున్న ఈ తరుణంలో వారి బోధనలు మనకు మార్గదర్శకం కావాలని కోరుకొందాం.

ఈమాసం మీఅదృష్టం!

గమనిక

—:—

వార్తాప్రసారాలలో సౌలభ్యం కొరకు తిరుపతి లోనూ తిరుమల లోనూ

టెలెక్స్ సదుపాయం

ఏర్పరచడమైనది.

తిరుపతి టెలెక్స్ నెం. 403–202

తిరుమల టెలెక్స్ నెం. 403–208.

తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానంలో ప్రస్తుతం టెలెక్స్ సౌకర్యం లభిస్తున్నది.

మేషం

(అశ్విని, భరణి, కృత్తిక 1వ పా)

రాహువు వలన ఆందోళన. శని అనుకూల్యం వలన ఆరోగ్యం, శత్రువులపై విజయం, ధనప్రాప్తి. గురుని మూలంగా ధనం, సేవకులు లేదా నూత్నవస్త్రాలు లేదా వాహన సంతానయోగాలు. కుజుని కారణంగా అనారోగ్యం శత్రుబాధ లేదా పుత్రికలు పుత్రుల సంబంధమైన ఆందోళన. 16 తేది వరకు అనారోగ్యానికి, భార్య అసంతుష్టికి రవి కారకుడు అవుతాడు. ఆ తర్వాత రవివలన నిరాశ, ధననష్టం లేదా అనారోగ్యం. 17 వ తేది వరకు శుక్రుని అనుకూల్యం వలన నూత్నవస్త్రాలు లేదా ధార్మిక ప్రవర్తన. ఆ తర్వాత అప్రతిష్టకూ వివాదాలకు శుక్రుడు కారకుడు. 6 వ తేది వరకు బుధుని వలన గృహచ్ఛిద్రాలు. ఆ తర్వాత నూత్నవస్త్రాలు ధనం, విజయం, మరియు సంతానప్రాప్తి. 29 వ తేది నుండి నుండి బుధుని మూలంగా ప్రయత్నాలలో విఘ్నాలు.

వృషభం

(కృత్తిక 2,3,4,పా, రోహిణి, మృగశిర 1, 2, పా.)

రాహువు వలన వివాదాలు. శని వలన ధనాభావం, లేదా తగాదాలు లేదా కుమారుల నుండి కుమార్తెల నుండి ఎడబాటు గురునివలన మనశ్శాంతికి భంగం. కుజుని వలన జ్వరం లేదా ఉదరబాధ లేదా దుష్ట సహవాసాలవల్లకీడు. రవికారణంగా 16 వ తేది వరకు ప్రయాణం లేదా ఉదరబాధ, ఆ తర్వాత అనారోగ్యం లేదా భార్యకు అసంతుష్టి. మాసం ఆసాంతం వరకూ శుక్రుని అనుకూల్యం. తద్వారా నూత్న వస్త్రాలు లేదా శృంగారం లేదా నూతన గృహం లేదా ధనం లేదా ధార్మికప్రవర్తన 6 తేది వరకూ బుధుని కారణంగా విజయం ఆ తర్వాత 29 వ తేది వరకూ వివాదాలు. తదనంతరం మళ్ళీ బుధుని అనుకూల్యం వల్ల విజయం లేదా నూతన వస్త్రాలు లేదా సంతానప్రాప్తి.

మిథునం

(మృగశిర 3,4 పా. ఆర్ద్ర, పునర్వసు 1,2,3 పా.)

రాహువు ద్వారా ధనప్రాప్తి. శని మూలంగా ఆయినవారి నుండి ఎడబాటు లేదా ధననష్టం. గురుని వలన నిరాశ. కుజుని కారణంగా పుత్రులద్వారాగాని లేదా అక్రమంగా గాని ధనప్రాప్తి. 16 వ తేది వరకు రవి అనుకూల్యం వలన ఆరోగ్యం విజయం. ఆ తర్వాత ప్రయాణం లేదా ఉదరబాధ. 17 వ తేది వరకు స్త్రీ సంబంధమైన తగాదాలకు శుక్రుడు కారకుడు. ఆ తర్వాత శుక్రుని అనుకూల్యంవలన నూతన వస్త్రాలు లేదా శృంగారం లేదా నూతన గృహం. బుధుని వలన 6 వ తేది వరకు భార్యాబిడ్డలతో తగాదాలు. ఆ తర్వాత 29వ తేది వరకు పేరుప్రతిష్టలకు బుధుడు కారకుడు. ఆ తర్వాత మళ్ళీ తగాదాలు.

కర్కాటకం

(పునర్వసు 4పా, పుష్యమి, ఆశ్లేష.)

రాహువువలన ధనాభావం శనిమూలంగా ధనం, సేవకులు లేదా నూత్న వస్త్రాలు మరియు ఆరోగ్యం. గురుని వలన కూడా ధనప్రాప్తి. అసూయ, అపార్థాలమూలంగా తలెత్తే ఉద్యోగ సంబంధమైన ఇబ్బందులకు కుజుడు కారకుడు. కుజుని మూలంగానే గృహంలో దొంగతనం మరియు స్వల్ప అస్వస్థత. 16 వ తేది వరకు రవి వలన వివాదాలు లేదా అనారోగ్యం ఆ తర్వాత ఆరోగ్యం విజయం. శుక్రునివలన అగౌరవం లేదా అనారోగ్యం 17 వ తేది తర్వాత స్త్రీ సంబంధమైన ఇబ్బందులు 6 వ తేది వరకు బుధునివలన ధనం, గృహంలో వస్తుసమృద్ధి ఆ తర్వాత 29 వ తేది వరకు భార్యా బిడ్డలతో తగాదాలు. ఆ తర్వాత గౌరవప్రాప్తి.

సింహం

(మఖ, పూ. ఫ, ఉత్తర 1వ పా.)

రాహువువలన ఆందోళన. శనివలన

(37 వ పుటలో చూడుడు)

మహర్షులు

భారత వేదసరోవరంలో అందమైన ఆర్షపద్మాలు అనేకం ఉన్నాయి. ప్రతి ఋషి శతపత్ర సుందరుడే. "అధ్వద్యరి వహ్యాస్తిమనుః మన్వాంతరేసదా" అనునట్టి వార్తికంచేత మహర్షులు చతుర్యుగాంతమందు వేదవిప్లవము సంభవింపగా ద్యులోకమునుండి, తమ తమ యంశములతో భూమియందవతరించి, ఆవేదములనే అధ్యాపనాదులతో. పునః ప్రవర్తింపజేయుచు, పూర్వ జన్మ హేతువులైన ప్రారబ్ధమును జన్మాంతరము ప్రాప్తించుచున్నను పూర్వజన్మస్మృతితో పూర్వజన్మనామములతో వ్యవహరించువారై, దేహాభిమాన రహితులై, మంత్రద్రష్టలై. దేహపరిగ్రహపరిత్యాగములతో, స్వతంత్రులై బ్రహ్మజ్ఞాన సంపన్నులై యెప్పుడు, మానవులకు శాంత్యానందముల బ్రసాదించువారే మహర్షులని వ్యవహరింప బడుచున్నారు.

ఈ మహర్షి లోకంలో దేవర్షులని, బ్రహ్మర్షులని. కాణ్డర్షులని, రాజర్షులని, మిళితములై యున్నారు. హరివంశములో, మరీచి, అత్రి, అంగిరసుడు, పులహ, క్రతు, పులస్త్య, వసిష్ఠాది మహర్షులు బ్రహ్మమానసపుత్రులనియు. మనుస్మృతిలో, ప్రచేతసభృగునారదులను కలిపి సప్తపై మహర్షులతో పదుగురుగా పేర్కొనబడినది. సనకసనందాదులుకూడా బ్రహ్మమానసపుత్రులేయని బృహదారణ్యబ్రాహ్మణమందు ఇట్లుగలదు. "నైషాబ్రహ్మణోతి సృష్టిః" ఇంకను వేదములయందు బ్రతిపాదింపబడిన మన్వాపస్తంబ బోధాయనాఒఒశ్వలాయన కాత్యాయన యాజ్ఞవల్క్య విజనవ్యాసపరాశరవాల్మీకాదులు మరికొందరు వైదికులకు సంబంధించిన వారు ఋషుల సంతతివారనేకులు గలరు. బద్ధజీవులకు జ్ఞానోపదేశనిమిత్తము సిద్ధేశులగు ఋషులు గుప్తవేషములతో సంచరింతురని శ్రీభాగవతమందలి చిత్రకేతూపాఖ్యాన కథనము. శ్రీ ఆదిశంకర భగవత్పాదుల గీతాభాష్యోపోద్ఘాతమున ఇట్లు దర్శనమైనది.

శ్రీ పండిత పరాంకుశం సత్యనారాయణ
భట్టాచార్యులు
"కొల్లిమర్ల"

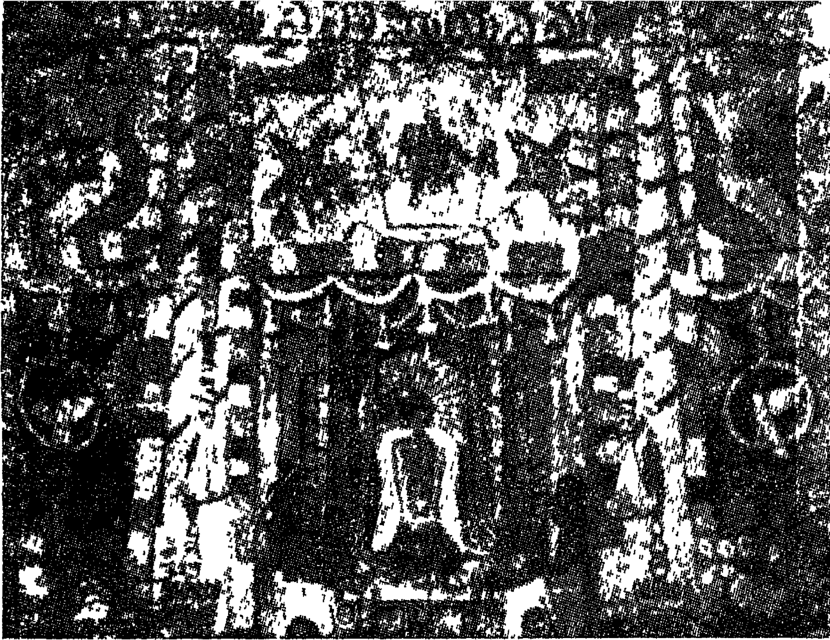

"సభగవాన్వాసుదేవ స్సృష్ట్వేదం జగత్త స్యచస్థితించికీర్షుః
మరీచ్యాదీనగ్రేస్సృష్ట్వా ప్రజాపతీన్ ప్రవృత్తి లక్షణం ధర్మం గ్రాహ-
యామాస వేదోక్తం. తతోఽన్యాంశ్చసనక సనందనాదీనుత్పాద్యనివృత్తి
లక్షణం ధర్మం జ్ఞానవైరాగ్య స్వరూపంచ గ్రాహయామాస స ద్వివిధోహి-
వేదోక్తోధర్మః....శ్రేయోర్థిభిః అనుష్ఠీయమానోదీర్ఘేణకాలేన"

ఆ భగవంతుడు ఈ ప్రపంచమును సృష్టించి దానిపాలనార్థము మరీచ్యాదులైన ప్రజాపతులను సృష్టించి, వారికివేదోక్తమైన లోకప్రవృత్తి ధర్మమునుపదేశించెను సనకసనందాదులను సృష్టించి జ్ఞానవైరాగ్యలక్షణమైన నివృత్తి ధర్మమును వారికి ఉపదేశించెను. రెండు విధములైన వేదోక్త ధర్మము, కర్మరూపముగా జ్ఞానవైరాగ్య రూపముగా ధర్మరక్షణమొనర్చుచుండెను. సంఘసంక్షేమపరమైనది, ఆధ్యాత్మికాఽభివృద్ధిపరమైనదియగు రెండు ధర్మములను శ్రేయోభిలాషులైన అన్ని వర్గములవారు అన్ని ఆశ్రమములవారు దీనిని అనుసరించుచుండిరి. ఈమహత్తరమైన ఆదర్శము మహర్షులు మనకు ప్రసాదించిరి. మహర్షులు తమతమ తపఃప్రభావముల చేతను. ఆపరమాత్మనిశ్వాసములైయున్న వేదములధ్యయనములేకయే గ్రహించి లోకములో ప్రకటించిరి. ఇదియే ఋషిత్వమహిత. ఇందునుగూర్చి ప్రమాణము భారత శ్లోకమునరియనగు.

యుగాన్తేఽంతర్హితాన్ వేదాన్ సేతిహాసాన్ మహర్షయః
లేభిరే తపసాపూర్వం అనుజ్ఞాతాః స్వయంభువా॥

దీనికొక సాదృశ్యము — మనమొక వేవ్ లెన్‌గ్త్‌మీద రేడియో ట్యూనుచేస్తే- ఆ వేవ్ లెన్‌గ్త్‌మీద ఏ రేడియో స్టేషను యే కార్యక్రమము ప్రసారం చేస్తుందో ఆ కార్యక్రమమును రేడియో అందిస్తున్నట్లు మహర్షులు తమ తపశ్శక్తిచే ఆకాశమునుండి ఆ వేదధ్వనులను గ్రహించివాక్కుల ద్వారా పరంపరగా అందజేసిరి. సాక్షాత్కృతధర్ములే ఋషులని దుర్గాచార్యసూక్తి

బ్రహ్మోత్సవాలలో శ్రీవారి పుష్పాలంకరణ

అందువల్ల వేదమునకు శ్రుతియని ప్రసిద్ధి కావచ్చు.

"దేవానాంసధమాధః..... పధికృత్."

భృగ్వత్రి వసిష్ఠాది మహర్షులకు మానవాతీతశక్తులుగలవనియు, వారు దేవతలతో కలిసిమెలిసి సంచరింతురనియు మార్గదర్శకులనియును ఈ ఋగ్వేదఋక్ వల్ల తలంచవచ్చును. కావున నేటి భౌతికవిజ్ఞానము పలువిధముల వ్యక్తివ్యక్తికి మార్పుల నొందుచుండ. అనాదినుండి నేటి దనుక నొకే విధమున నలరారుచు, తత్త్వజిజ్ఞాసువుల వ్యక్తిత్వమును ప్రకాశింపజేయుచు, విశాల విశ్వతోముఖ విజ్ఞాన సమన్వితమై ఈ పుణ్యభూమినుండి ప్రభూతములైన ఆర్షభావములు విశ్వమునందెల్లెడలముంచెత్తినవి. ఆర్ష ధర్మములు మొదట—

"కాణ్డద్వయోపపాద్యాయ కర్మబ్రహ్మ స్వరూపిణే స్వర్గాపవర్గ—
రూపాయ యజ్ఞేశాయనమోనమః ఇతిఆగమే॥

కర్మకాణ్డ జ్ఞానకాండద్వయముచేతను, ఉపపాదన చేయబడుతుండేటటువంటి కర్మబ్రహ్మ స్వరూపమైన పరమాత్మకు నమస్కారమనియర్థము. అనగా ఈశ్వరసత్తా తదుపాసన, యజ్ఞతపోదాన భగవదారాధనాది ఆత్మ వికాస సిద్ధాన్తముల వెలయించిరి. మనం ఆ పవిత్రోద్దేశ ప్రేరితులం కావాలి.

ఋషిర్దర్శనాత్ ఇతియాస్కః, ఋషిర్వేదమన్త్రః తదుక్తం ఋషిణేతి దర్శనాత్ ఇతిసిద్ధాన్తకౌముదీ. ఋషస్తువేదే భృగ్వాదౌజ్ఞానవృద్ధాదిగంబరే ఇతి వైజయన్తీ, ఋషిర్వే దేవసిష్ఠాదౌ ఇతిమేదినీ ఋషయస్సత్యవచసః. ఋ-గతౌ ఇత్యమరః ఋషిచోదనేతి ఋగ్వేదః తత్త్వప్రకాశకైః ఋషిభిః మన్త్రైః ఇతిసాయణః ఇతోపి నిర్వచనాని బహూనిసంతి.

వేదమును దర్శించుటచే జ్ఞానసారము బొందిన సత్యవాక్కుగలవారుఋషులైరనియు—

"య ఇమాభువనానిజుహ్వదృషిః"

యను ఋగ్వేద గానంవల్ల ఈ ఋషిశబ్దము సర్వోపద్రష్టయగు సర్వేశ్వరునికి తత్త్వప్రకాశకములగు దేవవేద శబ్దరాశికి ఇతర దేవతలకు వసిష్ఠ భృగ్వత్ర్యాది మహర్షులకు, జ్ఞానవృద్ధులకు, పరమహంస ఋషులకు ప్రసిద్ధవాచకమైనదని భావము. ఆర్షశబ్దము రూఢ్యర్థములో—ఆర్షం సిద్ధ సర్శనంచ ధర్మేభ్యః" (ప్ర-భా) అతీంద్రియపదార్థముల విషయమై, ఆత్మ మనస్సంయోగమువల్ల కల్గెడు జ్ఞానము ప్రాతిభ మనబడును. దానినే ఆర్షమనియెదరని వైశేషిక దర్శనము.

మహాభారత శాన్తిపర్వమందు వ్యాస భగవానుడు నేను భూతభవిష్యద్వర్తమాన వృత్తాంతములను తెలిసికొనుటకై దారుణ తపస్సు చేయగా, నారాయణానుగ్రహము వలన సితై త్రికాలికజ్ఞానము కోటినట్లు ప్రాప్తించినదట. కల్పాదియందేది జరిగినదో దివ్యదృష్టికి గోచరించినదన్నారు. ఆ భారతమునందె అనుశాసనమందు మహర్షుల స్వయం ప్రతిభా విశేషముల అంపశయ్యపైనుండి ధర్మరాజునకిట్లుపదేశించెను. - మహర్షులు పాపలేశము లేనివారు. పూజనీయులు. మనోవాక్కాయములందు యేకరీతిగానుండువారు. జ్ఞానవేత్తలు సుగంధ పంకములందు భోజన్నాభోజనములయందు పట్టు కృష్ణాజినధారణయందు సమదృష్టిగలవారు. ఆహారము స్వీకరింపక బహుదినములు శరీరమును శుష్కింపజేయుదు తపస్సులతో స్వాధ్యాయములతో సంభవింపని విషయమును గూడా సంభవింపజేయుగలవారుయని నుడువుచూ.

అదైవం దైవతం కుర్యుర్దైవతంచాప్య దైవతమ్
లోకానన్యాన్ సృజేయుస్తే లోకపాలాంశ్చ కోపితాః॥

దేవత్వం లేనిచో దైవత్వమును కటాక్షించెదరు. దేవత్వముండి విర్రవీగుచున్న

(22 వ పేజీలో)

వేదాంత దేశికులు

శ్రీ అయాచితుల హనుమచ్ఛాస్త్రి, ఆలిపూర్.

(గత సంచిక తరువాయి)

తొండరడిప్పొడి యాళ్వార్: వీరు మండంగుడి అను దివ్యస్థలమందు అవతరించిరి అవతార ప్రారంభములోనే పరమాత్మని దివ్యకటాక్షమునకు పాత్రులై శుద్ధ సత్త్వనిష్ఠులై పెరుగుచువచ్చిరి. పెరియాళ్వారులవలెనే, 'శ్రీరంగనాధుని తిరుమాలా' కైంకర్యమున నిరతులైయుండిరి. వీరిని భక్తాంఘ్రి-రేణు, విప్రనారాయణుడు, అని పిలుచుటయు గలదు. వీరు చాల గొప్పపండితులు. వేదవేదాంత పారంగతులు. బాల్యమునుండియే వైరాగ్యమనోభావముతోనున్నవారు. బ్రహ్మచర్య నిష్ఠులు. శాస్త్రాభ్యాసమునందును, భగవత్కైంకర్యమునందును, నిరతులై శ్రీరంగము దగ్గఱ పూదోటను స్థాపించి అక్కడనే స్థిరపడిపోయిరి.

శ్రీరంగదేవాలయమందు దేవదాసియైన దేవదేవియను నామె నిత్యమును, తన చెల్లెలితోడ నా తోటకువచ్చి పూవులనుకోసి మాలకట్టి భగవంతుని కర్పించుచుండెడిది. ఇట్లుండగా, ఒక దినము అక్కచెల్లెండ్రిరువురును తోటలో చెట్లనీడలో కూర్చొని వినోదముగా మాటలాడుకొనుచుండిరి. అదే సమయంలో తేజస్వియు మనోహరసుందరాకారుడునైన ఆళ్వారులు వీరి మాటలను కొంచమైనను గమనింపకుండనే తోటపనిలో నిమగ్నులైయుండిరి. వీరి దివ్యరూపమును చూచి దేవదేవికి అనురాగముదయించెను. కాని ఆళ్వారులు ఆ స్త్రీలు అక్కడ ఉండుట గమనింపకుండనే, తమ కర్తవ్యమునందు నిమగ్నులైయుండిరి. సుందరయువతులైన తాము సమక్షమున నున్నప్పటికిని, తమరిని లక్షింపకనేయున్న ఈ ఆళ్వారులు పిచ్చివారో ఏమోనని దేవదేవి చెల్లెలితో పరిహాసమాడెను. అప్పుడు చెల్లెలు, శ్రీరంగేశుని కైంకర్యమందు నిరతులై విరక్తులైయుండుటచే, అక్కయొక్క హావభావ సౌందర్య విలాసాదికములొక్కటియును, వారు గమనించలేదనియు, వారిని లోబరచుకొనుట సాధ్యము కాని పనియని చెప్పెను. అట్లయ్యును, ఒక్కచో ఆమె వారిని తమవైపు ఆకర్షింపజాలనిచో తాను ఆమెయొక్క దాసినై ఆరునెలల కాలము సేవచేయగలదాననని ప్రతిజ్ఞ చేసి తన సర్వాభరణములను తీసికొని చెల్లెలి అధీనముచేసి, ఆమెను పంపి తానొక్కతెయే తోటయందు నిలిచెను.

అనంతరము దేవదేవియు విప్రనారాయణుని యొద్దకువచ్చి తాను ఒక సాత్త్వికురాలననియు, భగవత్కైంకర్యమందు భాగినిగాగ ఆశ్రయమీయవలసినదనియు వేడి తన దగుకథ చెప్పుకొని పశ్చాత్తాపమును వెల్లడించెను. ఆళ్వారులు ఆమె కోరికను మన్నించి, పూలమొక్కలకు నీరుపోసి, తిరుమాలకట్టు పనియందు నియమించిరి. తాము నిత్యమును భగవదారాధనచేసి, పూమాలనర్పించి, మాధుకరమెత్తి భగవంతునికి నివేదనపెట్టి తాము భోజనమును స్వీకరించుచుండిరి. మిగిలిన దానిని దేవదేవికి పెట్టుచుండిరి. ఇట్లు కొంతకాలము గడచెను. ఒకరోజు జోరుగా వర్షముకురిసెను. దేవదేవియు వానయందు పూర్తిగా తడిసిపోయి ఆళ్వారుల పర్ణశాలముందు నిలుచుండెను. విప్రనారాయణుడు దానినిచూచి పర్ణశాలలోనికి వచ్చి నిలుచుండునట్లుగా చెప్పెను. కనికరించి, తమ ధోవతిని ఆమె ధరించుటకై ఇచ్చెను. వాన ఎంతసేపటికిని నిలువలేదు. దేవదేవి మెల్లిగా విప్రనారాయణునితో మాటలాడ నారంభించెను. ఇట్లు పరిచయాభివృద్ధికాగా, వారి చరణసంవాహనము చేయుటకనుమతింపవలసినదని దేవదేవి కోరెను. బైటకుపోనవకాశము లేకపోవుటచేతను, వానకురియుచునే ఉండుటచేతను, పర్ణశాలయందు వీరిద్దఱే ఉండు నవకాశమేర్పడుటచేతను, ఆళ్వారులు దేవదేవి యొక్క కోరికను సమ్మతించిరి.

దేవదేవికి ఇప్పుడు సదవకాశము దొరికెను. దానిని ఆమె, ఉపయోగించుకొనకుండ విడచునా? వారవేశ్యాంగన, మీదు మిక్కిలి పందెమువైచి తన ప్రయత్నము సఫలము కాగోరుచున్నదాయెను. ఆమె విప్రనారాయణుని పాదపద్మములను తన మృదువైన హస్తములతో విదానముగా ఒత్తుచు, అతివినయముగా ఆమె పాదములకెరిగి, తన శరీరమును వారు స్వీకరించి, తన జీవితమును సార్థకపఱుపవలసినదిగా వేడెను. అట్లే హావభావ విలాసములతో మోహకరములైన ముసిముసినవ్వులతో వారి పాదములను చుంబించెను. స్త్రీ స్పర్శయే తెలియని ఆళ్వారులకు మనోవికారము పుట్టెను.

'అగ్నికుండ సమా నారీ ఘృతకుంభ సమః పుమాన్' అని చెప్పినట్లు తమయందు విద్యుద్వేగముతో కలుగుచున్న పరిణామమును గూర్చి ఆలోచించుటకు కూడ వారశక్తులై ఆమె ప్రేమకు కామకగా

చిక్కిపోయిరి. ఆమెకూడ తాను ధన్యురాలనైతినని భావించి, ఆత్మార్పణము చేసికొని, విప్రనారాయణులను పూర్తిగా మార్చివైచెను.

అటుపిమ్మట విప్రనారాయణుల నడకలో మార్పువచ్చెను. దేవరకై పెంచిన పూవు, దేవదేవికి కొప్పులో తుఱుమటనయ్యెను. భగవంతుని సేవనిలిచి, ఆమె సేవ సాగుచుండెను. దేవదేవి తన వెనుకటి ఆభరణములను, వస్త్రములను తెప్పించుకొని, సర్వాలంకార భూషితురాలై తన గృహమునుచేరి, విప్రనారాయణులను వశపఱచుకొని యుండెను. ఇట్లు వారిరువురు, కొంతకాలము సుఖముగా నుండిరి. ఈమెకై విప్రనారాయణుడు లోకనిందను అనుభవించెను. దరిద్రావస్థయునబ్బెను. చివరకు ఆమెచే దొంగతనముకూడ వారిపై నాపాదింపబడెను. రాజు నిర్బంధమునకు లోబడి శిక్షకు గుఱికానున్న వీరు శ్రీరంగనాథుని కృపాకటాక్షముచే విముక్తినంది, పశ్చాత్తప్తులై తొల్లిటిస్వామి కైంకర్యమునందు తిరిగి మగ్నులైరి. తమ అపప్రవర్తనకు చాలసిగ్గిలిరి. పశ్చాత్తాపతప్తులైరి. తమ వెనుకటి వైరాగ్యజీవితమును వీటబుచ్చి, ఆడుదాని మాయామర్మములకు లోనై తమ జీవితమును వృథాజేసికొన్నందులకు చాలగావగచిరి. జీవితముపై జుగుప్స కలిగెను. వారి లౌకికప్రేమ ఇప్పుడు శ్రీరంగనాథునిపై దివ్యప్రేమగా మాఱెను. దేవదేవికి దాసులైనవారిప్పుడు భగవద్భక్తులకు దాసులైరి. అందుచే వారికి భక్తాంఘ్రిరేణువను పేరు ప్రసిద్ధికెక్కెను.

ఇట్లు భగవద్భక్తికి పొలిమేరయైన భాగవతుల విషయమై భక్తాంఘ్రి రేణువు పరతంత్రులైరి.

(సశేషము)

భాగవత సేవామహిమ

త్వద్భృత్యభృత్య పరిచారకభృత్యభృత్య।
భృత్యస్య భృత్య ఇతిమాం స్మరలోకనాథ॥

'ఓ వేంకటాచలపతీ! నీదాసదాసచరమావధి దాసదాసునిగా ఈ దాసుని తలంచి కాపాడవా!' అని కులశేఖరులు స్వామిని ప్రార్థించినారు. ఈ విధముగా కోరువారలను 'శ్రీవైష్ణవుల' ని వ్యవహరింతురు. భగవద్దాస్యముకన్ననూ భాగవతదాస్యమే మిన్న యని చాటి చెప్పునది ఈ కులాలునికథ. ఇది శ్రీ వేంకటాచలపురాణాన్తర్గతమైనది.

విజితేంద్రియుడు, త్రికాలవేదియునగు ఆంగీరసమహర్షి యొక్క ఆజ్ఞానుసారముగా తొండమానుచక్రవర్తి, తనకు

శ్రీ యం. టి. ఆళ్వారు,
తిరుపతి

మహోపకారముగా బ్రాహ్మణసంసారమును పునర్జీవితులుగాఁ జేసిన తిరుమలాద్రివాసునకు బంగారు తులసిమాలలను అర్పించసాగెను. ఈ విధముగా మూడుమాసములు గడచిపోయినవి. కాని శ్రీనివాసుడు మౌనముద్రను వీడలేదు. అందులకు తొండమానుచక్రవర్తి ఖిన్నుడై ఒకనాడు స్వామిని "దేవా! భక్తాపరాధములను క్షమించుటయేగదా నీ కల్యాణగుణము. "కలౌ వేంకటనాయకః" అనినట్లు నీవేగదా వరదానములీయ సమర్థుడవు. నాయందు దయ చూపవా? నీ సంకల్పముచే సమస్తచరాచరములు నడచుచున్నవి. నీకు నీవేసాటి ప్రభూ! ఆ విధముగా నీ భక్తులయందు నేనే శ్రేష్ఠుడనుగదా! మరియేల మాటాడవు? భక్తునికోరిక తీర్పలేవా" అని ప్రార్థించసాగెను.

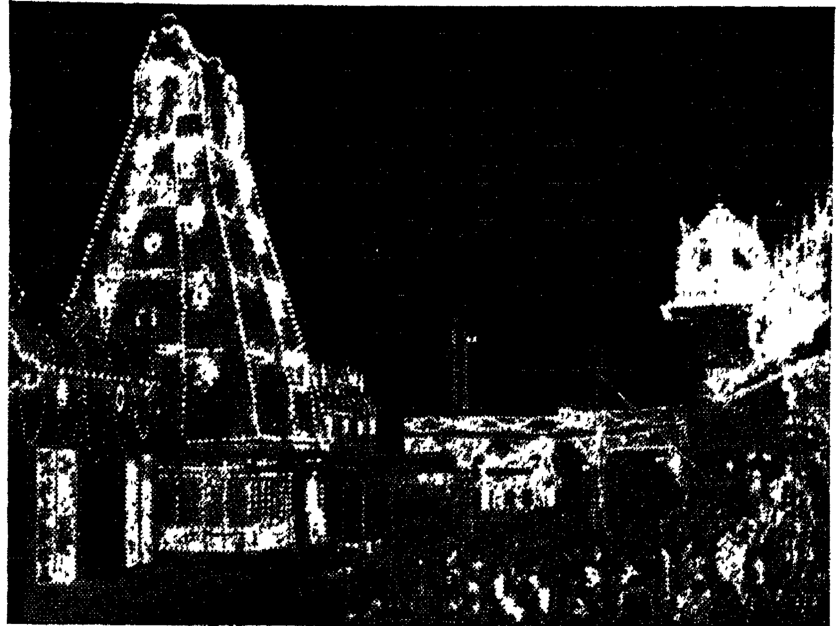
అంత ఆకాశమార్గమునుండి "ఓయీ! రాజా! నీవు చేయునది చాలచిత్రముగ నున్నదే? బ్రాహ్మణస్త్రీపుత్ర ఘాతకుడవై ఈ పాపమునుండి దాటదలచితివా? నీపైనుండు అవ్యాజకరుణచే కాపాడితిని గాని, నీగొప్పదనమునకుగాదు" అను మాటలు వినవచ్చినవి. ఆ మాటలువిని తొండమానుడు మూర్ఛిల్లినాడు. మరి కొంతసేపునకు తెప్పరిల్లి "దేవా! నీవు సర్వసమర్థుడవు. నేను భక్తితోచేయు పూజలో లోపమేమున్నది?" అని ప్రశ్నించసాగెను. దాని నెఱింగించవా? అని వెడలినాడు. అంత శ్రీనివాసుడు, తొండమాను చక్రవర్తి మనసును నిజమైన భక్తిపై మరల్చుటకు పూనుకొనినాడు

ఒకనాడు తొండమానుడు తనచే శ్రీనివాసునకర్పింపబడు తులసీమాలల వైభవమును దర్శించుటకై వేంకటాద్రికి బయలుదేరినాడు. తిరుమలలో ఎచట చూచిననూ గోవిందా! గోవింద! అను శబ్దములు ప్రతిధ్వనించుచున్నవి. భక్తులందరును శ్రీనివాసుని మహిమలను పరస్పరము తెలిసికొనుచూ ఆనందము ననుభవించుచున్నారు. తొండమానుచక్రవర్తిని జూచి అచటివారు ఎంతగనో కీర్తించినారు. తొండమాను వారల ఆశీస్సులను బడసినవాడై స్వామి పుష్కరిణియందు

స్నానమాచరించినాడు. అంత ప్రక్కనసే వేంచేసియున్న ఆది వరాహస్వామిని, క్షేత్ర నియమ ప్రకారముగా తొలుత సేవించి పూజలు సలిపినాడు. పిమ్మట తనచే సమర్పింపబడుచున్న సువర్ణ తులసి మాలల కన్నులారా వీక్షించి శ్రీనివాసానుగ్రహ మొందదలచి ఆలయమునందు ప్రవేశించినాడు 'తానొకటిదలచిన దైవ మొకటి తలచునుగదా!, అనియన్నట్లుగా దివ్యమంగళ విగ్రహుడైన స్వామి తిరుమేని యందు (దేహమునందు) తనచే సమర్పింపబడు బంగారు తులసి మాలలు కనుపించలేదు. కాని ఆ స్థానములో మృణ్మయ తులసి మాలలు స్వామిని సేవించుచున్నవి. తనచే సమర్పింపబడిన వన్నియు క్రిందబడియున్నవి. అది రాజునకు చాల విస్మయమును కలిగించినది. ఆ మృణ్మయమాలలు చూపరులకు భూదేవియే మాలలుగామారి తన ప్రియుడైన నారాయణునకు సేవచేయు చున్నదా యనునట్లు గోచరించు చున్నవి. అవి ప్రశస్తమైన మృత్తికతో చేయబడినవి. సువర్ణ రత్నఖచితమగు స్వామి తిరుమేని యందు మట్టితో చేయబడిన మాలలు ఎట్లువచ్చెనో ఎవరికిని గోచరముకాలేదు. ఇది కలయా? లేక వైష్ణవమాయయా? ఈ విచిత్ర సంఘటన తొండమానుని కలవర పరచసాగినది. తనచే సమర్పింపబడు మాలికలు నేలకొరుగుట తనలోనుండు అపచారములను బయటకు తెలుపు చున్నవి. అంత రాజు "స్వామీ! నేనే యపచార మొనరించితిని? నీ పూజల విడచి నేనన్యుల సేవింపనే, నా ప్రజలకు నే మనసారనైననూ కీడునెంచనుగద, నే పరమ భక్తిని నీపై చూపుతుంటినే వేంకటేశ! ఈ మాలికల నీవు స్వీకరింపక బోవుటకు నేదియో యొక కారణముండియే తీరును. దేవాధిదేవా! నీ రూపు చూచుటచే నే చేసిన దోషము నాచే నెఱుంగబడుచున్నది. నాలోనుండు గర్వమణచుటకే నీవీ రీతిగా నా కన్నులు తెరిపించినావు. నేనే పరమ భక్తుడనని నీ వద్ద నిర్భయముగాఁ పలికితిని. ఇది చాల గర్వోక్తి యగును. నీవు శేషివి. మేము నీకు శేషభూతులము. నే మున్ను తలచినది కేవల మాత్మవంచనయే. ఆదిమధ్యాంత రహితుండవైన నిన్ను పురాతనులైన కపిలాది మహర్షులు ఎటులనో నొకటుల తమ ఆధ్యాత్మ దృష్టిచేఁ గనుగొనిరి. మహర్షులచేఁగూడ బొందనలవిగాని నీకు నే భక్తులలోకెల్ల నుత్తముడనెట్లగుదును. దిలీప, రఘు, దశరథాది రాజాధి రాజులకన్నను నే దేనియందును నధికుడగాను. నా తదనంతరము ఎందరో భక్తులవతరించగలరు వారల యందును నేనే నీకత్యంత ముఖ్యుడని పలుకుట అవివేకము, అహంభావ పూరితముగదా, శ్రీనివాసా! నీకీ విధముగా మృణ్మయ పాత్రముల నర్పించు నీ పరిపూర్ణానుగ్రహమునకు పాత్రుడైన పరమ భాగవతోత్తము డెవడు? నీ యనుగ్రహము బడసిన ఆ భాగవతుని సేవ నాకనుగ్రహించు ప్రభూ! అని ఎంతో దీనముగా ప్రార్థించినాడు

అంత శ్రీనివాసుడా మాటల నాలకించి 'రాజా నా భక్తులు పలు తెఱగులుగా నుందురు. కొందరు నా కొండ కెంతో దూరముగా నుండి నన్నే వారి మనసున నిలుపుకొనుచు నాకు దగ్గరగుచుందురు. మరికొందరు నా వద్దనేయుండి సేవ చేసెదరు. భాగవతులగు మరికొందరు, నా దాసులగు వారలకు సేవచేయుచు వారినుండి దీవనలబడసి నా కత్యంత ప్రియతములుగా నుందురు. వీరిలో ఈ మృణ్మయ మాలికల నర్పించు కుమ్మరి నా దాసులకు సేవ జేయువాడు. ఆతని పేరు భీముడు. ఆతని భార్య తమాలిక పతివ్రతా శిరోమణి. ఆ పుణ్య దంపతులు నా కొండకు ఉత్తర దిక్కున నున్న కురు యను గ్రామంలో (నేడది రేణిగుంట సమీపమున కలదని ప్రతీతి.) అత్యంత భక్తియుక్తులై నా కొండకు వచ్చు యాత్రిక బృందములకు, కుండల నిచ్చి వారికి క్షుత్పిపాసోపశమనముఁ జేయుచున్నారు. అది వారి జీవనవృత్తి అతడు స్వధర్మమునేనమ్మి, నా నామము నుచ్చరించుచూ నిత్యకృత్యములఁ జేయు కర్మయోగి, అంతియేకాదు నా దాస బృందములచే కొనియాడబడిన సత్యమూర్తి ఆ భాగవతుడు నిత్యాగ్నిహోత్ర వేద పారాయణాదులఁ జేయు కర్మిష్ఠులకన్నను, సకల తపములజేయు యోగులకన్నను మిన్న. విజితేంద్రియుడు, అల్పసన్తోషి, సుఖ దుఃఖముల యందు నొకేతీరుగ నుండువాడు. లోకముచే నిందింపబడనివాడు. తానునూలోకులను నిందించువాడు కాదు. హర్షామర్షములయందు సమబుద్ధుడు. ఉదాసీనుడు అట్టి భాగవతోత్తములు పిలిచిన నేనేల పలుకకయుందును. నీ వింతకు మునుపు 'భక్తుడనని' నహంకరించితివి. రాజా! ఒకరిని మించిన పురుషులు మరియొక రుందురుకదా! నీవు భక్తి భావముతో కర్మయోగివని గర్వించితివి. కాని, ఈ కులాలుడు తాను చేయుననదేదియో తానే ఎరుంగడు. నా సేవ దొరుకదని కుములుచూ నన్నే ధ్యానించుచూ తన ధర్మం మరువక మహాత్ములగు నా దాసులనుండి యనేకామోఘ ఆశీస్సుల బడసినవాడు. అతను చేయునదంతయు నాకు సమ్మతము. నా కర్ప

ణముగానిదేయేవస్తువునై ననూయాతడు గ్రహించడు. నేను అట్టి వారలతో నాడుదును, పాడుదును, కలసి తిరుగుదును. వారల చిత్తములో నేనెల్లప్పుడు నివసించెదను. వారలతో కలిసియుండుట నాకానందదాయకము. వారలెచట యుందురో అదే నా దేవాలయము. వారలుండనిచోట నేనొక నిమిషమైననూ యుండను'' అని వేంకటేశ్వరుడు పలికిన మాటలను తొండమానుడు మహోపదేశముగా భావించినాడు. అంతట శ్రీనివాసుడు కుమ్మరి రూపునే మనసులో చిత్రించుకొనినాడు. ఆతని పాదతీర్థముతో తన శరీరము పునీతము కావఁ యునని కోరినాడు. అతని దర్శించని జన్మ నిరర్థకమని భావించినాడు. ఆతని దర్శనము లేనిదే మరేకార్యము చేయజాలనని నిశ్చయించి శ్రీనివాసుని వద్ద యనుజ్ఞ తీసుకొని యత్యంత భక్తియుక్తులతో 'కురు' యను గ్రామమునకు బయలుదేరినాడు. అడుగడుగున శ్రీనివాసునినామమునే తలంచుచూ, దారిలో కనబడిన వారలనందరిని కుమ్మరిదాసు గురించియే ప్రశ్నించుచూ నా గ్రామమునకు చేరికొనినాడు. ఈతని ఆతృత, మాటలు చూచువారలకు ఆశ్చర్యమును కలిగించినవి. తొండమాను చక్రవర్తికి జనులందరూ స్వాగతములు పలుకసాగినారు. కాని అవి తొండమానునకు వినిపించడములేదు. తాను మాటి మాటికి యీ కులాలుని గురించి ప్రశ్నించుచూ వారల ద్వారా ఆతని గృహమును సమీపించి. అలసటచే గృహ ప్రాంగణమున సాష్టాంగముగ ప్రణమిల్లి మూర్ఛిల్లినాడు. అచట నున్న జనులు రాజున కుపచారములఁ జేయ సాగిరి. తన గృహ ప్రాంగణంలో నేదియో కోలాహలముగ నున్న

బ్రహ్మోత్సవాలలో తిరుమలేశుని ఆలయ విద్యుద్దీప శోభ.

దని దలంచి భీముడు బయటకు వచ్చి జరిగిన సంగతి యంతయు తెలిసికొని భయభక్తులతో వణకుచు తన మనంబున ఈ విధముగ దలచ సాగెను – 'అయ్యో! నేనెంత దుష్కృతము చేసితినో గదా? సకలచక్రవర్తిలక్షణోపేతుడగు రాజాధిరాజు: కులాలు డనగు నాగృహము ముందఱమూర్ఛిల్లుట నాపాపపుకర్మయే! రాజులు దైవ స్వరూపులు గదా!' రాజు సంతసించిన దైవము సంతసించును గదా! నేనే యపచారమును సలిపితిని? వేంకటాద్రికి పోవువారలకు, స్వామినై వేద్యార్థమై నే కుండల నిచ్చుటమానలేదు గదా! అనివాపోవుచూదుఃఖమునుమ్రింగలేక బయటకు వెలిబుచ్చినాడు, ఈ విధముగావాపోవు కులాలుని మాటల యలజడికి రాజు తెప్పరిల్లినాడు. తటాలున లేచి మరల కులాలుని గురించి నచట నున్న వారతో "ఓ జనులారా! మహాత్ముడగు భీమునకు నే వందనములు సమర్పింప వలయు"నని యనుచుండగనే అచట కోటి సూర్యుల కాంతిని తిరస్కరించు తేజమావిర్భవించినది. ఆ తేజము నుండి గరుడవాహనారూఢుడై లక్ష్మీ సమేతుండై శంఖచక్రాది దివ్యాయుధముల ధరించినవాడై దేవతలందరూ పుష్పవృష్టి కురిపించుచుండగా ఋషులందరు వేదఘోష చేయుచుండగా "వేంకటేశుడు" ఆవిర్భవించినాడు. అంత తొండమానుడు సాష్టాంగముగా ప్రణమిల్లి నిలబడినాడు. పిమ్మట కులాలుడు లక్ష్మీసమేతుండగు శ్రీనివాసుని ఈ విధముగా ప్రార్థించినాడు.

"దేవా! నీ పురము వైకుంఠమును బోలిన వేంకటాద్రి, నే నుండునది పాపకూపము. నీవు అనంత కల్యాణ గుణములను కలవాడవు. నేను నీచమైనవాడను. నీకు జన్మలేదు. ఆది మధ్యాంత రహితుండవు. మేము 'జాతస్య హి ధ్రువో మృత్యుః ధ్రువం జన్మ మృతస్యచ' అను రీతిగ పుట్టుచు గిట్టుచు నుందుము. నీ కన్నులనుండి జగద్వంద్యులైన సూర్యచంద్రులుదయించినారు. నీపాదమునుండి పరమపవిత్రమగు 'గంగ' యుద్భవించినది. నీ నుండి ఈ సమస్త జగములుద్భ

(31 వ పుటలో చూడుడు)

శ్రీ అన్నమాచార్య సంకీర్తనామృతము

శ్రీ సముద్రాల లక్ష్మణయ్య, తిరుపతి

(గతసంచిక తరువాయి)

అవ ; భగవచ్చింతయే పాపములడంచి భవములు నశింపజేయు సాధనమని గ్రహించియు చిత్తము అందు కనుగుణముగ ప్రవర్తింప దనుచున్నాడు —

67

దేవగాంధారి

ఇన్ని చేఁతలకు — నిది యొకటే,
కన్నా మనసిది — కానదు గాని. ॥పల్లవి॥

1. పాతక కోటులు - భవములు భస్మీ
భూతము సేయఁగఁ - బొడ వొకటే,
శ్రీ తరుణీపతి - చింత నిజముగా
ఏతరి చిత్తం - బెఱుఁగదు గాని. ॥ఇన్ని॥

2. మరణ భయంబులు - మదములు మలినీ
కరణము సేయఁగఁ - గల దొకటే,
హరినామామృత - మందుమీది రతి
నిరతము నాకిది - నిలువదు గాని ॥ఇన్ని॥

3. కుతిలములును దు - ర్గుణములును తృణీ
కృతములు సేయఁగ - గుఱుతొకటే, *
పతియగు వేంకట - పతి సేవారతి
గతి యని మతిగని - కానదుగాని. ॥ఇన్ని॥

(5-188)

భావ:— ఈ చెప్పబోవు పనులన్నిటిని నెరవేర్చుటకు ఇది ఒకటే సరియైన మార్గము. ఈ సంగతి గుర్తించియు చిత్తము గుర్తించినట్లు ప్రవర్తించదు.

కోట్ల కొలది పాపములు, జన్మములు కాల్చి బూడిద చేయుటకు తగిన సాధనమొకటే వస్తువు కలదు. అది లక్ష్మీపతి ధ్యానము. ఈ పొడవులమారి చిత్తము ఈ విషయమును నిజముగా గుర్తింపకున్నది.

చావు మూడునేమో అన్నభయమును, వయస్సు, ధనము, కులము మున్నగు వానిచే గలుగు మదములను రూపుమాపుటకు తగిన ఉపకరణ మొకటే కలదు. అది విష్ణునామమను అమృతము. నాకు ఎల్లవేళల ఆయమృతము నాస్వాదించవలెనను ఆసక్తి నిలుచుట లేదు.

పలుబాధలను, దుర్గుణములను తృణీకరించి హాయిగా నుండుటకు చేపట్టవలసిన వస్తువొకటే కలదు. అది త్రిలోకాధిపతియైన శ్రీ వేంకటేశ్వరుని సేవయందలి అభిరుచి. అదేగతియని నామనస్సు తెలిసియు తెలియకున్నది.

వి:— భగవచ్చింతనచే పాపములు, భవములు భస్మము లగును. హరినామామృత పానముచే మరణభయము మదములు తొలగును. శ్రీ వేంకటేశ్వరుని సేవచే బాధలు, దుర్గుణములు పరిహరింపబడును. ఈ విషయమును మానవులు గ్రహింపకపోలేదు. కాని మాయకులోనై ఆయా సాధనలను అనుష్ఠించలేక బాధపడుచున్నారు. అనుష్ఠించినచో తప్పక ధన్యులగుదురని తాత్పర్యము.

అవ: నిత్య కృత్యములను భగవత్పరములొనర్చి సుఖింపవలె ననుచున్నాడు -

68

శ్రీరాగం

కాకున్న సంసార - గతులేల ?
లోకకంటకములగు-లోభంబులేల? ॥పల్లవి॥

1. వినికి గనవలసినను - విష్ణు కీర్తన వినికి
వినికి చేసిన నదియె - వేదాంతబోధ,
మనికి గనవలసినను - మధువైరిపై భక్తి
మనికి ప్రాణులకు బ్ర - హ్మోపదేశంబు.
॥ కాకున్న ॥

2. చదువు గనవలసినను - శౌరినామము దిరుగఁ
జదువుటే సకల శా - స్త్రముల సమ్మతము,
నిదుర గనవలసినను - నీరజాక్షునికిఁదన
హృదయ మర్పణ సేయు-టిది యోగనిదుర
॥ కాకున్న ॥

3. ఆనవలచిన వేంక - టాధీశ్వరుని కృపకు
నానసేయుటె పర - మానంద సుఖము
వాసి గనవలసినను - వైష్ణవాగారంబు
వాసిసేయుట దనకు - వైభవ స్ఫురణ.
॥ కాకున్న ॥

(11-3-114)

ఈ చెప్పబోవు కార్యములు చేయక పోయినప్పుడు సంసారములో ప్రవర్తించుటెందుకు ? లోకమున కుపద్రవకరములైన లోభములచే ప్రయోజనమేమి ?

ఏదేని వినవలెనని కోరిక గలిగినచో విష్ణు సంకీర్తనమును వీనుల విందుగా వినవలెను. అదియే వేదాంత ప్రబోధ శ్రవణమై శ్రేయ మొడగూర్చును. అట్లు కాక లౌకిక గాథ లెన్ని విన్నను ప్రయోజనము సున్న. ప్రయోజనవంతమైన బ్రదుకు బ్రదుకవలెనను తలంపు గల్గినచో మాధవునిపైభక్తిగలిగియుండవలెను. ఆభక్తియేజీవులకు బ్రహ్మోపదేశమై మోక్షము గలిగిం

(30 వ పేజీలో చూడుడు)

(ప) కన్నా మనసిది కానదు = మనస్సు గుర్తించియు గుర్తించినట్లు ప్రవర్తింపదు.

1. భవములు = జన్మములు; పొడవు = వస్తువు; ఏతరి = ఎత్తుకలది, పొడవులమారి.
2. మలినీకరణము సేయగా = రూపుమాపగా; రతి = ఆసక్తి, నిరతము = ఎల్లప్పుడు.
3. కుతిలములు=బాధలు, తృణీకృతములు=తిరస్కృతములు. ఇరవొకటే; అను పాఠములో ఇరవు = ఆశ్రయము.

* 'ఇరవొకటే' అను ని. రే. పాఠము యతిభంగము లేనిది.

1. మధువైరి = మధువను రక్కసునకు శత్రువైన మాధవుడు.
3. వాసి = ప్రసిద్ధి, ప్రతిష్ఠ, వైష్ణవాగారంబు=విష్ణుని గుడి.

వును జీవింపజేయుటకు చేసిన శపథము భక్తుల కన్నులనుండి ఆనంద బాష్పముల కురిపింపకపోదు.

శ్లో॥ యదాహం నాభిజానామి విజయేన కదాచన।
విరోధం తేన సత్యేన మృతో జీవత్వయం శిశుః॥
— భారతాశ్వమేధము — 69-21

ఆత్మనివేదనము

శ్లో॥ సర్వధర్మాన్ పరిత్యజ్య మామేకం శరణం వ్రజ।
అహం త్వా సర్వపాపేభ్యో మోక్ష యిష్యామి మాశుచః॥

అన్ని ధర్మములను త్యజించి నారాయణుని శరణాగతిని పొందినవారిని సర్వ పాపములనుండి ముక్తుని గావించి భగవంతుడు మోక్షమిచ్చును. ఆత్మ నివేదనము చేసిన భక్తుని కికలోకమున నేదియు నక్కరలేదు అంతయు నా పరమాత్మడే వాడు నిమిత్త మాత్రుడై జీవితకాలమును బుచ్చి మోక్షము పొందును అట్టి భక్తునికి జయాపజయములు, మానావమానములు, సుఖదుఃఖములు లేవు.

'తత్ప్రాప్య తదేవావలోకయతి, తదేవశృణోతి తదేవభాషయతి, తదేవచి న్తయతి'
నారదభక్తిసూత్రము.

పరిపక్వము చెందిన దశలో భక్తుడు అతనినే (భగవంతునే) దర్శించును. అతని గురించియే మాట్లాడును అతనినే చింతించును అతని ధ్యాస తప్ప అతనికింకొకటి లేదు. అది పరిపూర్ణావస్థ.

'యత్ర నాన్యత్పశ్యతి నాన్యచ్ఛృణోతి
నాన్యద్విజానాతి సభూమా
అథయత్రాన్యత్పశ్యత్యన్యచ్ఛృణో
త్యన్య ద్విజానాతి తదల్పం
యోవై భూమా తదమృత మథయదల్పం
తన్మర్త్యమ్।
— ఛాందోగ్యోపనిషత్తు - 7—24

దేనిని దర్శించక (అతనిని తప్ప), దేనిని వినక, దేనిని అనుభవింపకుండు నట్టి స్థితిని 'భూమా' యని ఛందోగు లందురు.

ఆత్మనివేదన మొనరించిన భక్తవరేణ్యులు ముక్తసంగులు, అనహంకారులు, నిర్వికారులు, పరమ సాత్త్వికులు అది కడపటి దశ. వారికి పునర్జన్మలేదు వారు నిత్యానందానుభవులు.

శ్లో॥ వాసుదేవాశ్రయో మర్త్యో వాసుదేవ పరాయణః।
సర్వపాప విశుద్ధాత్మా యాతిబ్రహ్మ సనాతనమ్॥
విష్ణుసహస్రనామము—130

వాసుదేవాశ్రయులై తత్పరాయణులైన వారు సర్వపాపములనుండి ముక్తి శుద్ధులై పునరావృత్తి రహిత మోక్షపదము నందగలరు. ఆ మహానుభావునిపై యన్ని భారములు వైచిన వారి యోగ క్షేమములా పరమాత్మడే గమనించునని గీతాశాస్త్రము.

శ్లో॥ అనన్యాశ్చింతయన్తోమాం యేజనాః పర్యుపాసతే।
తేషాం నిత్యాభి యుక్తానాం యోగక్షేమం వహామ్యహం॥

అని భగవంతుడు కృపజేసినాడు కనుక అన్ని నా పరమేశ్వరుడేననినమ్మి ఆశ్రియః పతియగు శ్రీనివాసుని దివ్యమంత్రమును జపించుచు జన్మసాఫల్యము చేసికొందము.

'శత్రుచ్ఛేదైక మన్త్రం సకల ముపనిషద్వాక్య సమ్పూజ్య మన్త్రమ్
సంసారోత్తార మన్త్రం సముపచిత తమస్సఙ్ఘ నిర్యాణ మన్త్రమ్
సర్వైశ్వర్యైక మన్త్రం వ్యసనభుజగ సందష్ట సంత్రాణ మన్త్రమ్
జిహ్వే! శ్రీకృష్ణ మన్త్రం జపజప సతతం జన్మ సాఫల్య మన్త్రమ్॥
— ముకుందమాల

అని జపించు భక్తుల శ్రీ వేంకటేశ్వరుడు రక్షించుగాక!

వనమాలీ గదీ శార్ఙ్గీ శంఖీ చక్రీచ నన్దకీ।
శ్రీమన్నారాయణో విష్ణుర్వాసు దేవోఽభి రక్షతు॥
—సమాప్తం.—

శ్రీ వరాహ పురాణం

శ్రీ ఏలూరుపాటి అనంతరామయ్య
గుంటూరు

(గతసంచిక తరువాయి)

ఐదవ అధ్యాయం

ఆశ్వశిరుడు "పూజ్యులు మీరిద్దరూనా సందేహం ఒకటి తీర్చదగుదురు. అదితీరితే నాకు సంసారవిచ్యుతి కలుగుతుంది." అని అడిగాడు.[1]

నృపతి ఇలా అడిగేసరికి ధర్మాత్ముడు, యోగివరుడు కపిలముని యజ్వలలో ఉత్తముడైన అతనితో[2] "రాజా! పరమ ధార్మికా, నీ మనస్సులోని సందేహ మేమిటో, నీకోరిక ఏమిటో చెప్పు. విని, తీరుస్తాను" అన్నాడు.[3]

రాజు "మునీ, మోక్షం కర్మపరునికి లభిస్తుందా, జ్ఞానికా? ఇదీ నా సంశయం నీవు అనుగ్రహిస్తే దీనిని తీర్చు" అని అడిగాడు.[4]

రైభ్యవసు బృహస్పతి సంవాదం:

కపిలుడు చెప్పాడు:

మహారాజా, ఈ ప్రశ్న బృహస్పతిని పూర్వం బ్రహ్మపుత్రుడు రైభ్యుడూ వసు రాజూ అడిగారు.[5]

వసురాజు రాజశ్రేష్ఠుడు, విద్వాంసుడు, మహాదాత, బ్రహ్మవంశవర్ధనుడు. పూర్వం చాక్షుషమనువు కాలంలో ఉండేవాడు.[6]

ఆవసువు బ్రహ్మను చూడాలని ఆయన లోకానికి వెళ్లాడు. రాజా, దారిలో చైత్ర రథుడనే విద్యాధరోత్తముని చూచి ప్రీతితో బ్రహ్మదేవుని కలుసుకోవటానికి వీలయిన సమయంగురించి అడిగాడు.[7]

అతడు "బ్రహ్మయింటిలో దేవసభ జరుగుతున్నది." అని చెప్పాడు.

అది విని వసువు బ్రహ్మయింటి ద్వారం వద్ద నిలిచాడు.[8]

అంతలో మహాతపస్వి రైభ్యుడు అక్కడికే వచ్చాడు.

ఆ వసురాజు సంతోషించి, ముందుగా ఆయనను పూజించి "ఎక్కడనుంచి వస్తున్నావు మునీ?" అని అడిగాడు.[10]

రైభ్యుడు "మహారాజా, నేను బృహ స్పతి వద్దనుంచి వస్తున్నాను. వేరేపని ఉంది ఆ దేవ పురోహితుని అడగాలని వెళ్లాను" అనిచెప్పాడు[11]

రైభ్యుడిలా చెపుతుండగానే బ్రహ్మ మహాసభలేచింది, దేవతలందరూ తమ తమ నివాసాలకు వెళ్ళారు ప్రభూ.[12]

అంతలో అక్కడ బృహస్పతి రైభ్యుని కలిసి అతనితో తనయింటికి వెళ్ళాడు. వసువూ ఆయనను గౌరవంతో అనుస రించాడు.[13]

రైభ్యుడూ, బృహస్పతీ, వసురాజూ కూర్చున్నారు. రాజేంద్రా, వారు ముగ్గురూ కూర్చున్నాక ఆ[14] దేవగురువు బృహస్పతి చేరువనున్న రైభ్యుని "మహాభాగా, వేద వేదాంగపారగా, ఏమి చేయను? అని అడిగాడు.[15]

రైభ్యుడు "బృహస్పతీ." మోక్షం కర్మ పరాయణునికి లభిస్తుందా, జ్ఞానికా? సంశ యం అడుగుతున్నాను నీవు సమర్థుడవు. ఇదినాకు చెప్పు" అని అడిగాడు.[16]

బృహస్పతి చెప్పాడు: పురుషుడు ఆచరించేకర్మ సాధువయినా అసాధు వయినా ఏది చేసినా అంతా నారాయణార్ప ణంగా చేస్తే అదిఅంటదు[17]

విప్ర కిరాత సంవాదం

ద్విజోత్తమా, ఈసందర్భంలో. (ఈ అర్థాన్ని వివరించే) విప్రకిరాతసంవాదం వినవస్తున్నది.

ఆత్రేయగోత్రకుడు ఒక ముని ఉండే వాడు. ఆయన బ్రాహ్మణుడు. వేదాభ్యాస పరాయణుడు.[18] తపస్సు చేసుకొనేవాడు. ప్రాతఃస్నానమూ త్రిషవణముచేసేవాడు. పేరు సంయమనుడు. ఆయన మునియొక నాడు ధర్మారణ్యంలో శుభకరమైన ధన్య భాగీరథీనదిలో స్నానానికని వెళ్లాడు.[19] ఆ వివేకి అక్కడ పడుకొనివున్న ఒక పెద్దలేళ్ళగుంపును చూచాడు. వాటిని చం పటంకోసం విల్లుపట్టి అమ్ము ఎక్కుపెట్టి యముడులా వచ్చాడొక కిరాతకుడు. అతనిపేరు నిష్ఠురకుడు[20]

దానితో వేటతమకంలో ఉన్న అతనిని చూచి విప్రుడు సంయమనుడు 'భద్రా, ఈ లేళ్ళప్రాణాలతీయకు' అని వారించాడు.[21]

ఆమాట విని కిరాతకుడు చిరునవ్వు నవ్వి "ద్విజోత్తమా, నేను విడిగా ప్రాణు లను చంపటంలేదు,[22] ఈ భగవానుడు పర మాత్మయే ఈ ప్రాణులతో ఆడుకొంటు న్నాడు స్వయంగా, మంత్రాలతో మాయ చేయటంవంటిదే ఇదీను. సంశయం లేదు.[23] ముముక్షువులకు ఎన్నడూ బ్రాహ్మణా! అహంభావం తగదు. ఈ జగత్తంతా ప్రాణయాత్రాపరాయణమై పనిచేస్తున్నది, ఇందులో 'అహం=నేను' అన్నశబ్దం సాధువు కాదు[24] అన్నాడు.

అది విని ఆద్విజుడు, ఉత్తమవిప్రుడు సంయమనుడు ఆశ్చర్యంతో కిరాతుడు నిష్ఠు రకునితో "భద్రా నీవు చెప్పేది హేతువు నకు ప్రత్యక్షంగా నిలిచేదా?" అన్నాడు.[25]

అది విని ధర్మవేత్త కిరాతకుడు ఒక ఇనుపబోను తయారుచేసి దానిక్రింద నిప్పు పెట్టి మళ్లీ విప్రునితో[27] "కాలెలు ముట్టించు" అన్నాడు.

అపుడు విప్రుడు నోటితో నిప్పు ఊది ఆగాడు.[28]

(25 వ పేజీలో)

శ్రీ వేంకటేశ్వరస్వామివారి దేవస్థానము, తిరుమల
వివిధ ఆర్జిత ఉత్సవముల ధరల వివరములు.

దర్శనములు

1. స్పెషల్ దర్శనము రు. 25

ఈ టికెట్టు తిరుమలలోనూ, దేశంలో ఆంధ్రాబ్యాంకువారి వివిధశాఖలలోను లభించును. ఈ టిక్కెట్టు వారిని సుప్రభాత సమయంలోనూ, సర్వదర్శన సమయంలోను అనుమతించటం జరుగుతుంది. ఈ టిక్కెట్టువారిని సర్వదర్శన సమయంలో ధ్వజస్తంభమువద్ద గాక మహా ద్వారంవద్ద క్యూలో చేర్చటం జరుగుతుంది.

సేవలు

1.	ఆమంత్రణోత్సవము	రు. 200
2.	అభిషేకము (పులికాపుసేవ)	రు. 450
3.	గంబురగిన్నె	రు. 250
4.	పునుగుగిన్నె	రు. 100
5.	జాఫ్రాగిన్నె	రు. 100
6.	కస్తూరిగిన్నె	రు. 100
7.	సహస్రకలశాభిషేకము	రు. 2500
8.	తిరుప్పావడ	రు. 5000
9.	కోవిల్ ఆళ్వారు తిరుమంజనం	రు. 1745
10.	ఐనా మహల్లో డోలోత్సవం	రు. 1000

ఉత్సవములు

1.	వసంతోత్సవము	రు. 2500
2.	కల్యాణోత్సవము	రు. 1000
3.	బ్రహ్మోత్సవము	రు. 750

వాహనములు

1. సర్వభూపాలవాహనములో వజ్రకవచసేవ 72 + 1 (హారతి) రు. 73

2 బంగారుగరుడ, కల్పవృక్ష, పెద్దశేష, సర్వభూపాల, సూర్యప్రభ ఒక్కొక్కదానికి 62 + 1 (హారతి) రు. 63

3. వెండిగరుడ, చిన్నశేష, చంద్రప్రభ, ఏనుగు, గుఱ్ఱం, హంస, హనుమంత వాహన సేవ ఒక్కొక్కదానికి 32 + 1 (హారతి) రు. 33

అన్నప్రసాదములు (కొలుసోల)

1.	దధ్యోదనము	40
2.	పులిహోర	రు. 50
3.	పొంగలి	రు. 55
4.	చక్కెరపొంగలి	రు. 65
5.	సాకరబాత్	రు. 85
6.	కేసరిబాత్	రు. 90
7.	పాయసము	రు. 85
8.	సీరా	రు. 155

పడుల ప్రసాదములు

1.	అప్పము	రు. 230
2.	లడ్డు	రు. 450
3.	వడ	రు. 250
4.	పోళి	రు. 225
5.	దోసె	రు. 100
6.	తేనెతొళ	రు. 200
7.	సుఖియం	రు. 200
8.	జిలేబి	రు. 450

నిత్యసేవలు

1.	నిత్యకర్పూర హారతి	రు. 21
2.	నిత్యనవనీత హారతి	రు. 42
3.	నిత్య అర్చన	రు. 42

సరా :– సహస్ర కలశాభిషేకము ప్రతి బుధవారమునను, తిరుప్పావడ ప్రతి గురువారమునను జరుగును. మిగిలిన వివరములకు ఈక్రింది చిరునామాకు వ్రాయవచ్చును.

1. ఆమంత్రణోత్సవమునకు 5 గురికి మారుగా ఇద్దరికి మాత్రమే అనుమతి 3, 4 సేవలకు ఇద్దరికి, 5, 6, సేవలకు ఒక్కొక్కరికి మాత్రమే అనుమతి.
2. ప్రతిదినం మధ్యాహ్నం 1-00 గం॥ 3-00 గం॥ లోపల సర్కారు లేదా ఆర్జిత కళ్యాణోత్సవం, బ్రహ్మోత్సవం, వాహనసేవలు, సర్కారు డోలోత్సవం (ఉయ్యాల) (సర్కారు లేక ఆర్జిత ప్లవోత్సవం, మంగళవారంనాడు) జరుగుతవి.

ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసరు,
తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానం
తిరుపతి 517501

జీవితమునకు, విజ్ఞానమునకు భారతీయ సృక్తృథమునందుగల భావమును, ఉపనిషద్వాక్యము చక్కగా నిర్వచించినది— "ఆ నిరాకరిణమ్ మేఽస్తు"—అనగా—"కేవలపైన దానిని దేనిని నాచే విసర్జింపనీయకుము. నా దృక్పథమునకు దృఢత్వమును చేకూర్చుము"—అని. ఇదే సూత్రమును మనము వేదవాఙ్మయము నర్థము చేసికొనుటయందుఁగూడ వర్తింపఁ జేసుకొనవచ్చును.

మనము దొరికినంతవరకు మంచికి (సాక్ష్యములను) పురాతనము నుండిగాని, నవీనము నుండిగాని గ్రహించి దానినాధారముగఁ జేసికొని ఋషిప్రోక్తములైన, సృష్ట్యాది విషయ పరిజ్ఞానమును గ్రహించి వానినుండి మనశక్తిని పెంపొందింపఁ జేసికొని, నిత్యజీవన సమస్యలకు పరిష్కారమార్గమును వెదుకుకొనవలసి యున్నది.

వేదజ్ఞానులు, వేదమంత్రార్థముల నుండి తాము గ్రహించిన విషయములను తమ తరువాత తరముల వారికి అందించినారు, కాల

వేదసంజ్ఞ

శ్రీ చిట్టిబోయిన వేంకటేశ్వరరావు,
విజయవాడ.

క్రమేణ వేదమంత్రములయొక్క అర్థములు మార్పు చెందియుండవచ్చును గాని, మూల మంత్రములయొక్క శక్తి, పవిత్రత మాత్రము మారవు. ఆ మంత్రములకు సంబంధించిన రహస్యములను వివరించి చెప్పెడి జ్ఞానధనులు నేడు మనకు లేనందున యవి మనకు నిగూఢముగనే మిగిలిపోయినవి.

వేదమంత్ర సముచ్చయ తత్త్వవిచారమునందు జగత్ సృష్టికి సంబంధించిన యనేకానేకములైన మూలసూత్రములనేక రీతులలో వర్ణింపఁ జేసుకొనవచ్చును. అందు ముఖ్యముగా— దైవ (ప్రాణశక్తి), భూత (వస్తుశక్తి) మొదలుగాగల శక్తులయొక్క కార్యములకు సంబంధించిన విషయములను తెలుసుకొనవచ్చును.

దేవ భూతాంతరములు వారివారి అంతః సంబంధములను నిత్యము దృష్టియందుంచు

వేదభాష్య ప్రవచనం

కొని వేదభావమును సాధనచేయవలసియున్నది ముఖ్యముగ యజ్ఞనిర్వహణయందు— దేవతలు సత్యమునకు, కాంతికి, అమరత్వమునకు - [సత్యంజ్యోతిరమృతమ్] - భూతములు లేక అసురులు అసత్యమునకు, చీకటికి, మృత్యువునకు - [అనృతమ్ తమః మృత్యుః] ప్రతినిధులు. జీవితము, జగత్తు దేవాసుర సంగ్రామ ఫలితముగ నేర్పడినవి. దేవతలకు ఇంద్రుడు నాయకత్వము వహించగ, అసురులకు వృత్రాసురుడు నాయకుడైనాఁడు. ఈ జగత్తు నానావిధముగ దేవాసురమయముగా నూహింపవలసి యున్నది. నిరంతరము జరుగు దేవాసుర సంగ్రామము - వెలుతురికి చీకటికి జరుగు సంఘర్షణ— అమరత్వమునకు మృత్యువునకు జరుగు పెనుగులాటయే— యీ జగద్రహస్యము.

ఈ సృష్టికి యిద్దరు తల్లులు— దితి, అదితి. వీరిరువురినుండియే దేవాసుర సృష్టిజరిగినది. నేడు ప్రతి వేదపరిశోధకుని కెదురయ్యేది భాషాజ్ఞాన సమస్య! వేదభాషార్థములు బహు నిగూఢములు, వాని నవగాహన చేసికొనుటకెంతో మేధస్సు, విషయపరిజ్ఞానము, తపస్సు అవసరమైయున్నవి. అందుగల పద సంజ్ఞాజ్ఞానము కలిగినగాని వాని యర్థములు విశదములు గావు. ఈ సంజ్ఞా పరిజ్ఞానమునకు స్థలకాలములతో సంబంధములేదు.

ఉదాహరణకు— మాతృత్వమునకు సంజ్ఞ - ఆవు - గోమాత - సృష్టికి సంజ్ఞ - యీ యనంత విశ్వసృష్టికి మాత. దీనినిబట్టి జగత్సృష్టికి గోమాత నిలచినదనునది సువిదితము. అనగా గోమాత - అదితి — అంటే ప్రకృతి — మాతృదేవత. యీ జగత్తునందు వివిధ అద్వితీయశక్తులను సృష్టిచేసేది జగన్మాత! అదితి ప్రకృతి స్వరూపిణి. దేవతలకు తల్లి. గోవుకూడ విశ్వస్వరూపిణిజగన్మాత. తనశరీరమునుండి విశ్వమునందుగల ప్రాణికోటి వంశటిని పుట్టించునది గోవు కామధేనువు. గోక్షీరము కామ లేక ప్రజాపతి యొక్క సృష్టి తృష్ణ. ఈ సర్వ ప్రపంచము 'కామప్రయాజ్ఞ' విధాతయొక్క సృష్టి కార్యమునకు, ప్రకృతి సాధనముగ— ఉపయోగింపబడు చున్నది తత్ కార్య సంజ్ఞయే గోమాత!!

మాతృమూర్తి లేక సృజనాత్మకశక్తియొక్క ముఖ్యసంజ్ఞ గోమాత. గోమాతక్షీర ప్రసాదిని యందువలన గోక్షీరము సృజనాత్మకశక్తిని పుష్టిని, తుష్టిని, సర్వశక్తిని యిచ్చి ఆయు

(22వ పేజీలో)

హిందూ దేవాలయాల శాస్త్రీయ రహస్యాలు

శ్రీ సి. హెచ్. రాజభద్రయ్య, విశ్వకర్మ
వరంగల్

ఆకాశమందున్న విద్యుత్తులాంటి దైవ శక్తిని వశపరచుకొనడానికి భూమియందు దాగియున్న విలువైన ధాతువులను కనుగొనడానికి - ఆకాశమందు నిరంతరం, సంచరించు గ్రహ - నక్షత్రాదులను, వాటి శక్తిని స్వాధీన పరచుకొని విశ్వమానవ కళ్యాణమునకు ఉపయోగించుకొనుటకు జరుపుచున్న కృషి ఫలితములే మన ఆచారములు - సంస్కృతీ సభ్యతలు - మతము మొదలగునవి

మన ఋషులు మునులు ఆధ్యాత్మిక చింతనద్వారా ఘోర తపస్సుద్వారా ఈ విశ్వశక్తులను తమ శరీరమందిమిడ్చికొని సమాజ శ్రేయస్సుకై ధారబోసినారు. ఈ విశ్వశక్తులను సాధించుట జన సామాన్యమునకు అసాధ్యమైన విషయము. సాంసారిక జీవితముతో సతమతమౌతున్న వారు అడవులకుపోయి సాధించవలసిన కష్టము లేకుండా ఋషులు కనుగొన్న విశ్వశక్తిని సూక్ష్మ రూపమున దేవాలయముల ద్వారా ప్రజాకోటికి వితరణ చేయగలిగి తద్వారా ఆరోగ్యమును ప్రసాదించినారు ఈ శక్తుల వితరణ జరగడానికే దేవాలయ నిర్మాణముయొక్క ఆవశ్యకత ఏర్పడినది.

అందుకే భారతదేశం పవిత్ర దేవాలయాలుగల పుణ్యభూమిగా కీర్తింపబడినది. ఏ ప్రాంతానికి వెళ్ళినా ఏ నగరానికివెళ్ళినా ప్రకృతి దృశ్యాలతో ఆలయగోపురాలతో కళకళలాడుతూ సాక్షాత్కరిస్తాయి. దేవాలయములు పుణ్యక్షేత్రములనియు - పుణ్య తీర్థములనియు రెండు రకాలు. భౌగోళిక వాతావరణ ప్రభావము మరియు - స్థల ప్రాధాన్యతను బట్టి ఆ ప్రదేశమును పుణ్యక్షేత్రమనియును - జలము అందు కరిగియున్న ఓషధులను మరియు ఖనిజములను పరిశీలించి మానవ ఉపయోగమునకు అ ప్రదేశమున దేవాలయము నిర్మించి పుణ్య తీర్థములని నిర్ణయించినారు. ఖగోళసంబంధమైన గ్రహనక్షత్రాది రాశి కూటమివల్ల కలుగు ప్రభావము ఏ నక్షత్రమునకు సంక్రమించునో ఆ ప్రదేశమున ఆయా ప్రత్యేక సమయములందు ఉత్సవములనేర్పాటుచేసి దర్శింపవచ్చిన భక్తులకు ఆ శక్తులు తెలియకుండా సంక్రమించు ప్రయోగములు చేసినారు

అయితే దైవదర్శనమునకు వచ్చినప్పుడు ఏకాగ్రతగలిగి - పవిత్రమైన మనస్సు గలిగి యుండవలయుననేది నియమముగలదు. మనస్సుకూ - శరీరమునకు అవినాభావ సంబంధముగలదు. మానసిక కలతలవలన శరీరములోని జీవకణాలు - ధాతువులు - నాడీమండలము దెబ్బతిని నిద్రరాకపోవుట, అజీర్ణము - అతిమూత్రవ్యాధులు - మలబద్ధము - గుండె నొప్పులు ప్రేవులకు పుండ్లు - అల్సర్లు - క్యాన్సర్లు లాంటి భయంకరమైన రోగములకుగురియై మరణించే ఆస్కారముగలదు. అందుకే మనోవ్యాధికి మందులేదన్నారు పెద్దలు మనస్సును స్వాధీనమందుంచుకొనుటకు మనస్సుకు తేలిక పరచుటకు కనిపెట్టబడిన అమోఘమైన సాధనములు మనదేవాలయములు. దేవాలయములు చక్కని శిల్ప కళావైభవములతో నృత్యవాద్య సంగీతముతో సప్తస్వర సమ్మేళనమైన ఓంకార ప్రణవముతో కమనీయ ప్రకృతి దృశ్యాలతో కనువిందుగా కనబడుట వీటి ప్రత్యేకత. మానసిక ఆందోళనముతో నున్న భక్తుడు లేదా అనారోగ్యముతో బాధపడు భక్తుడు దేవాలయమున ప్రవేశించగానే మనస్సును వేధించుచున్న బాధలు మరచి మానసిక ప్రశాంతత చేకూరుతుంది. శారీరక పరిశ్రమను కలిగించుటకుగాను సాధారణముగా దేవాలయములను ఎత్తైన ప్రదేశములయందును ఓషధీ సంబంధమైన

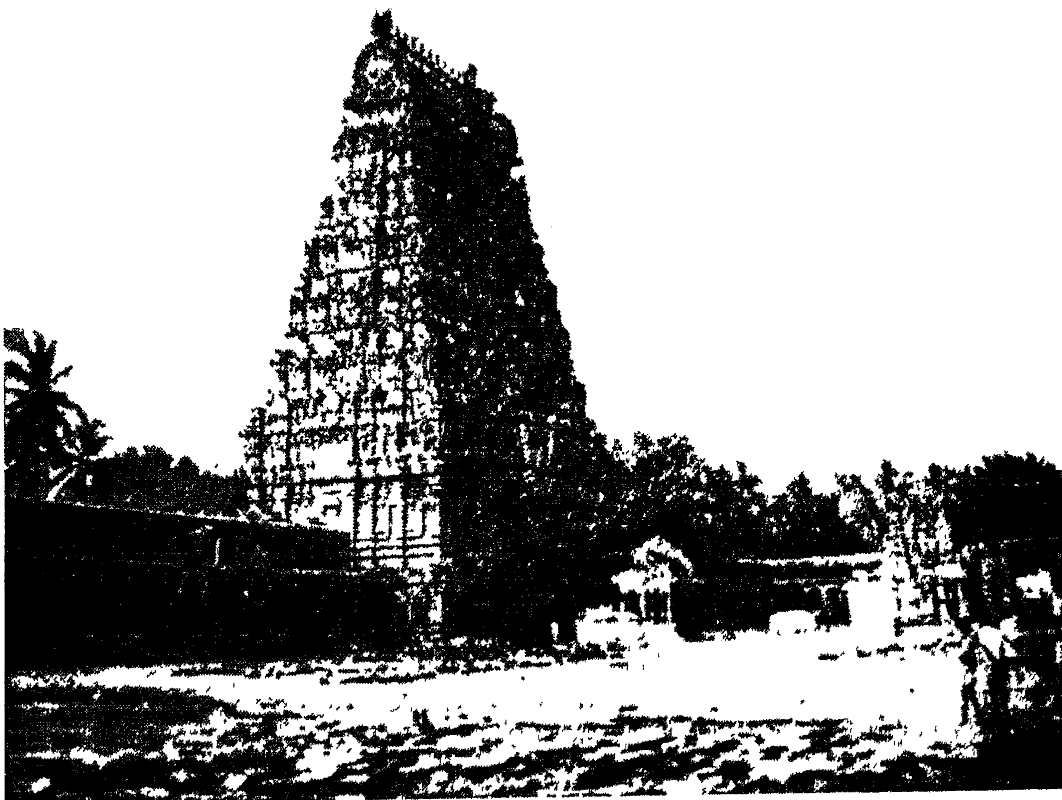
పర్వతములపైనను నిర్మించినారు. భక్తులు పైకెక్కునప్పుడు ఉచ్ఛ్వాస నిశ్వాసలు గలుగుటవలన ఊపిరితిత్తులలోని చెడు వాయువును తొలగి గుండెలోను రక్త ప్రసరణమండలములోను ప్రాణవాయువు ప్రవేశించి రక్తశుద్ధి జరుగును. దేవాలయమున ప్రవేశించగానే హారతి కర్పూరపు ధూమముచేత ఊపిరితిత్తులు స్వచ్ఛమగును. మరియు సుగంధ పుష్పముల వాసనచే శరీరమునకు శక్తి కలుగును ఆరోగ్యము చేకూరును. నల్లరాతితో దేవాలయమును నిర్మించవలయుననెడి వాస్తుశిల్ప శాస్త్రము యొక్క నిబంధనలుగలవు. నల్లరాయికి దేవాలయములో విషవాయులను హరించే గుణముగలదు. గంటనుండి వెలువడు శబ్ద తరంగములు మన చెవిన పడునప్పుడు ప్రకృతిలో దాగియున్న శక్తిని చెవులద్వారా శరీరమునకుసంక్రమింపజేయును. అప్పుడు ధాతువుల లోపమును పూరించి శరీరమును ఆరోగ్యవంతముగ జేయును. ఇవి దేవాలయమునందలి శాస్త్రీయ ప్రక్రియలలోని కొన్ని మాత్రమే.

మూల విగ్రహమును పరిశీలిద్దాం - దేవతా విగ్రహమునకుముందు భాగమున నేయితో వెలుగు రెండుజ్యోతులను ప్రత్యేక కోణములలో అమర్చెదరు. గో - అనగా సూర్యకిరణము. ఈ గో ఘృతమునుండి వెలువడు వెలుతురు కిరణములు మూల విగ్రహమునకు రహస్యముగాఅమర్చబడిన వజ్రమునందు బడును. వజ్రమునందు సంచరించు భయంకర అణుసంచయము ఈ కిరణములు, మానవశరీరము భరించ గలిగిన స్థాయితో అణుశక్తిగా కూర్చబడును. (త్రికోణాకారములో కటింగ్ చేయబడిన వజ్రములు,) ఈకిరణములు అప్పుడే స్నానముచేసి ధోతీమాత్రమే కట్టుకొని దైవదర్శనమునకు వచ్చిన భక్తుని శరీరముపైబడును. అయితే ఈ అణుకిరణాలు శరీరము త్వరగా గ్రహించుటకు మనస్సు నిర్మలమై పవిత్రమై యుండవలయును. మురికిపాత్రలో మంచినీటిని పోసినచో నీరు మురికిగా తయారగును. మంచి పాత్రలో పోసినచో నీరు స్వచ్ఛముగా నుండును. కాబట్టి పవిత్ర మనస్సు - ఏకాగ్రత గలవారి శరీరము ఈ శక్తికిరణములను త్వరగా శరీరమునకు చేర్చి క్రమముగా రోగనివారణగావించి మానసిక శక్తిని పెంచును.

అందుకే దేవాలయములు పవిత్రమైన స్థానమును ఆక్రమించినవి యింతటి మహోన్నత ప్రయోగాలు చేసి మానవ మనుగడకు సర్వంత్యాగంచేసిన మహర్షులకు మునులకు మనమెంతో ఋణపడియున్నాము.

మనదేశముపై ఏ విదేశీయులు దండయాత్ర చేసినా మన దేవాలయములను

(24పేజీలో చూడుడు)

బ్రహ్మోత్సవం

మృదంగ విద్వాంసులు శ్రీ ఎల్లా వేంకటేశ్వరరావుకు దేవస్థాన సత్కారం అందజేస్తున్న రాష్ట్ర దేవాదాయ కమీషనర్ శ్రీ చంద్రమౌళిరెడ్డి

వయోలిన్ విద్వాంసులు శ్రీ టి. ఎన్. కృష్ణన్ కుమారుడు చి॥ శ్రీరామ్‌కు దేవస్థానం చేర్మన్ శ్రీ రమేశన్ అవార్డు ఇస్తున్న దృశ్యం

శ్రీ నేదునూరి కృష్ణ:

వార్తాచిత్రాలు

డా॥ శ్రీ పాద పినాకపాణి గారి గాత్ర కచేరి సన్నివేశం.

త్రి సంగీతసభ

★

శ్రీ వీరగంధం వేంకట సుబ్బారావు హరికథా కాలక్షేపం.

నరస మధురంగా సాగుతున్న సామవేదగానం

(17 వ పేజీ తరువాయి)
వృద్ధిని కలుగజేయుచున్నది. ప్రకృతియందు క్షీరము సర్వవ్యాప్తి – సర్వశక్తిదాయకము గోమాత నీరమును క్షీరముగా మార్చి జగత్ శ్రేయస్సుకొఱకు ప్రసాదించుచున్నది. ఘృతము లేక వెన్న పురుష ప్రకృతికిచిహ్నము. "ఘృతేన పృధివీ వ్యద్యతే–" (ఋగ్వేదము) భూ ప్రపంచము వెన్నతో తడుపబడుచున్నది. ఘృత, - గౌః, - పయః, - ఘృతమ్ - అను పద ములు కొన్ని వందలసార్లు ఋగ్వేదములో సంజ్ఞా యుతముగ ప్రయోగింపబడినవి. నీరు అగ్నిపై చిలికితే ఆరిపోవును. కాని వెన్న చిలికితే అగ్ని ప్రజ్వరిల్లునను సత్యము సర్వత్ర విదితమేకదా! అందువలన వెన్న అగ్నియొక్క స్వ స్వరూప ముగ అభివర్ణితమైనది.

"ఓ అగ్నీ! నీ శరీరమువెన్న " - ఏషాతే శుక్రాతనుః యజన్" "ఓ అగ్నీ! వెన్న నీ ప్రియవానము - "అగ్నీ! ఏతద్వా అగ్నీ ప్రియ మేధమయమ్ ఘృతమ్"

అగ్ని ప్రజాపతియొక్క ప్రధానసృష్టికి మూలము, అదే విధముగ ఘృతముకూడ! సృష్టికి మూలాధారమే: గర్భాశయమునందు నిక్షిప్తమైయుండు జీవకారణమునకు 'ఘృతము' సంజ్ఞావిశేషము.

వేదసంజ్ఞలు అనేకములు. రవి, సగరుడు, అగ్ని, ఆకాశము, భూమి, నీరు, పర్వతము, నది, ఉదయము, సాయంత్రము, పగలు, రాత్రి, గాలి, పక్షి, జంతువు, అడవి, మొదలగు నవి సంజ్ఞలుగా నున్నవి. ఈ సకల చరాచర ప్రపంచమును వేదసంజ్ఞలద్వారా సులభముగ నవగాహన చేసికొనవచ్చును. నిజమునకే ప్రకృతిజనిత పదార్థమైనను, లేదా మానవ నిర్మిత పదార్థమైనను దాని ప్రకృతి ప్రయోజ నములను బట్టి సంజ్ఞానామముచే పిలువబడు చుండును. ఈ సంజ్ఞాపరిభాష ప్రకృతినందు మార్పులేనిది. దేశకాల పరిస్థితులకతీతమైనది, మారనిదీను, మాత, పిత, భ్రాత, సహోదరి, పతి, పత్ని, పుత్ర, పుత్రిక, మొదలగునవి. విశ్వవ్యాపిత సంకేతపదజాలము జగత్ నిమంటువు. ఈ పరిభాషను పరిశీలకులు బాగు గనే యుపయోగించుకొన్నారని చెప్పవచ్చును. దానియొక్క తేజస్సు భూమ్యాకాశముల పర్యం తము వ్యాపించినది, దానియొక్క క్రౌంగ్రొత్త యనుభవము మాధుర్యమునకు మేధావుల మన స్సులు పరవశించి పోయినవి! – అనంతమైన మధుర సంకేత పద జాలమును దర్శించి ఆమం దానంద డోలికలలోనూగులాడిరి మేధావులు.

సృష్టింపబడిన వస్తుజాలము యొక్క ప్రకృతి ధర్మములను మనము ప్రస్తుతమను భవించుచున్నాము. ఒక్కొక్క వస్తువు ఒక్కొ క్క సంకేతము సంజ్ఞ తెలిపే లేక చూపే సాధనము. సూర్యునియొక్క కిరణమంతర్గత ష గు సప్తవర్ణములనేవిధముగ గలిగియుండునో నదే విధముగ ప్రకృతిజనితవస్తువు ప్రతిదియును అంతర్గతముగ ననేక ధర్మములు లేక శక్తులు గలిగియుండును

"దేవం వహంతి కేతవః".

వేదార్థ సాధన సత్యమేమనగ, మేధావుల పరిభాషాప్రమాణమునకు తత్త్వ విచారమునకు సంబంధించినంతవరకు కొన్నికొన్ని పద్ధతు లను గ్రహించుట – వేదమంత్రములయందలి నిగూఢార్థములను చక్కని వస్త్రములందు చుట్టి సమాధిచేసి, దాని బాహ్యార్థములను మాత్రము కఠిన నియమావళులమధ్య కొరకరాని పరిభాష యందిరికింపబడినది. మనము తామేమిచెప్పిరో తెలిసిన మేధావులకు ముఖాముఖి యున్నాము. వారు విశదపరచిన సంకేతిక పరిజ్ఞానమును స్థిరబుద్ధితో సూటిగా విషయమునవగాహన మొనరించుకొని యందే పొరపొచ్చములు లేకుండ దృఢదీక్షతో సత్యాన్వేషణ బద్ధ కంక ణులమై, పరిశోధనమును సాగింపవలసి యున్నది. ఉదాహరణకు "మహి" "మాతా"= మాతృదేవత, మగ్న, మటర్ అనునవి యెప్పుడు నొకే యర్థమును సూచించును. అదితి దేవమాత స్వయం – అనంతప్రకృతి. ఆమె స్వతస్సిద్ధముగా నొకశక్తి. కాని సృష్టికార్యము నకై ఆమె సప్తరూపములు ధరించి సప్తశక్తి ప్రదాయినిగా నున్నది. జగన్మాతసప్త పుత్రులు మేధస్సు జీవితము పంచభూతములు. "వస్త్ర పుత్రాయ మాతరోవయంతి" ఆ మాతృమూర్తి తన శ్రేయస్సుకొరకు తన కొంగును విసురు చుండునని ఋగ్వేద ప్రమాణము. ఈ వేద వాఙ్మయమునందు మనము సంపూర్ణముగ సంకేత పదజాలమందు తలమున్కలై పోమము

"వస్త్రపుత్రమాతరః" - అను పదములకు అసలైన అర్థములను తెలుసుకొనవలెను యజ్ఞమునందు ఏడుదారములతో నేసే వస్త్ర మునే యుపయోగింతురు. అవి మనస్సు, ప్రాణము, పంచభూతములు పిపీలకాది బ్రహ్మ పర్యంతముగల ప్రాణులయొక్క స్థూల శరీర ములకు సృష్టియాధారమైనది యజ్ఞము. ప్రతి శరీరమునకును మధ్యబిందువు సూర్యుడు లేక అగ్ని లేక మధ్యప్రాణము. ఈ సాంకేతిక జ్ఞానము సముపార్జనార్థమునకు ప్రాణవిద్యా సాధనమెంతైనను అవసరమై యున్నది.

శారీరక, జీవిక, ఆత్మిక (మానసిక) తత్త్వముల సమన్వయముయొక్క పరిపూర్ణజ్ఞానము లేనియెడల వానియొక్క సత్యాసత్యములను తెలిసికొనుట బహుదుస్తరము. ఈ మూడు తత్త్వములు ఒకత్రాటియందుగల దారములవలె (ఏడును) స్థూల శరీరమునకు మూలములు ఈ స్థూల శరీరమే యజ్ఞపశువు. భూతముద్వారా దేవతలను పూజించునదే యజ్ఞము. సూర్యుడీకార్యమునకు ప్రత్యక్ష సాక్షీభూతుడు ఆయన యజ్ఞకారకుడు గావున దేవతలాయనద్వారా స్థూలశరీరముపై తమ మహత్తును చూపుదురు. ప్రత్యక్ష సాక్షీ భూతుండైన సూర్యభగవానుని భూమి - తదితర గ్రహములవలె పదార్థ సహిత గ్రహమైనప్పటికి వేదవేద్యమైన మంత్ర సముచ్చయముచే ఆయనను అద్వితీయ దేవతా మూర్తిగను, అనంతోన్నతిగల మహానుభావునిగను; జగత్కారకునిగను అభివర్ణించి పూజించినది, 'ప్రాణః ప్రజానా ముద యత్యేష సూర్యః' "మరియు సూర్యః ఆత్మా జగతస్తశ్చ ష శ్చ"

వేదవేద్యునికి వేదపండితుల నీరాజనం

విశ్వ కుహరము నందుగల మధ్యస్థ బిందువునకు సూర్యుడు సంకేతముగ నున్నాడు. ఆ బిందువు విశ్వమునకు మూలాధారమైనది. అట్లే యజ్ఞమునకుగూడ మూలాధారమైనది. యజ్ఞమును "అయమ్ యజ్ఞోభువనస్యనాభి" యందురు. యజ్ఞము జగత్తునకు నాభి వంటిది, అని యందురు. ఎక్కడైతే మధ్య బిందువుండునో నాభియుండునో అక్కడ తత్సంబంధమైన నియమిత మండలముండును. నాభిమండలము నొకదానికి సంబంధముకలిగి ఒక నియమిత సూత్రావళి ననుసరించి, ఒకటి కొకటిగ నుండును. ఆ విధముగ నాభికి మండలము కవచముగ ఒక తోడుగ పేర్కొనబడు చున్నది.

అదే సూత్రప్రకారము సూర్యభగవానుడు వైవస్వతుగ పేర్కొనబడుచున్నాడు. ఆయన కిరణములు విశ్వమునకు బంగారు వస్త్రము. ఈ వస్త్రము సప్త దారముల ప్రోవులతో నేయబడినది. జీవి, ఆత్మ మరియు పంచభూతములు. ఆ వస్త్రమునందు సప్త ప్రోవులు! ఆ వస్త్రమే యజ్ఞము! అదే జీవితమునకు మూలాధారమైన మూడు సూత్రములు. "ఇమమ్‌నో అగ్ని ఉపయజ్ఞ మేహి పంచాశ్యమ్ త్రివృతమ్ సప్తతంతుమ్ —

ఆ మూడు సూత్రముల విజ్ఞానమే "త్రైవిద్యాం", మూడు వేదమంత్రములు జీవితమునకు మూలాధారమైనవి. వీనికి ముఖ్య సంకేత ప్రత్యక్షదైవము పురాణపురుషుడు సూర్యభగవానుడు. "త్రయీవా ఏషా విద్యా తపతి" సూర్యుడు యీ సకల చరాచర ప్రపంచమునకు కామాభూతుడు. ఆత్మ - వాక్కు - మనస్సు-ఉచ్ఛ్వాసనిశ్వాసలకు కారణభూతమైనవి. "ఏతన్మయోవా అయమాత్మావఙ్మయో మనోమయః" ఇక్కడ శ్వాస (ఊపిరి) అనగా ప్రాణము, వాక్కు, భూమ్యాకాశముల మధ్యగల పంచభూతములకు మూలాధారమైనవి. వాక్కు-భూమి-శరీరము-వాక్కు వ్యాప్తిచెందినంత భూమికూడ వ్యాప్తిచెందును. 'తస్యైవ వాచః పృథివీ శరీరమ్ యవత్యేవ వాక్తావతి పృథివీ'

సూర్యభగవానుడు మనస్సు, జీవము, పదార్థములతో జగత్సృష్టి చేసినాడు. ఆ మూడును మూడు వేదసంజ్ఞలుగా యేర్పడినవి. సూర్యభగవానుని వేదప్రాముఖ్యమును పరిపూర్ణముగ గ్రహించుట బహుదుర్లభము. ఈ సకలచరాచర జగత్తునకును పిపీలికాది బ్రహ్మపర్యంతమునకును, సూర్యభగవానుడే సృష్టి స్థితిలో కారకుడు-ప్రజాపతి. సూర్యభగవానుడు మూడుమూర్తులుగ నవతరించి తన తేజోపుంజములతో వితరదేశములను సృష్టిగావించినాడు.

జగత్సృష్టికి కారణభూతుండైన సూర్యభగవానుని వేదభాషా సంజ్ఞయందు "త్రివృత్యజ్ఞ" అని సంబోధింపబడినది. ఇంద్రునికి అగ్నికి సంకేతము సూర్యభగవానుడని బృహద్దేవతా వివరణము. "సూర్యుడు వాయువుతో కలిపి నీటిని ఆవిరిగా మార్చి భూమియందు వర్షము కురిపించును అందువలననతడింద్రుడైనాడు.

అగ్ని భూమిపైన ఇంద్ర వాయువులు మధ్యస్థముగను సూర్యుడాకాశము నందును మనకు ప్రత్యక్ష దైవములుగా నున్నారు.

ఇంకొక యుదాహరణము తీసికొందము సావిత్రికథ ప్రథమముగా సవితా లేక సూర్యునికి సంకేతముగ అభివర్ణింపబడిన చక్కని కథ సూర్యుని కిరణశక్తికి 'సావిత్రి' అని పేరు. వేదసంజ్ఞా విజ్ఞానమును భారతీయతత్త్వనిర్మాణ ప్రజ్ఞానిధులెంత చక్కనికథగ కల్పించి వివరించినారో గమనింపదగినది ప్రథమముగా జగత్తునందు సూర్యభగవానుడు ఆయన అనంతమైన శక్తిచే జీవుల నుద్భవింపజేసినాడు, అది అధిదైవిక ప్రాథమిక శక్తి, అన్ని స్థలము లందు అన్ని కాలము లందు యేకధాటిగ జరిగిన సృష్టి సత్యము. అటుపైన జగత్తుయొక్క సృష్టిసత్యములు వేదమంత్రములు శ్లాఘించెను. "సవితా" సృష్టియందుగల సకల జీవులకు తన శక్తిని పంచి

యిచ్చుచుండును. తరువాత పురాణసాహిత్యము "సావిత్రీ ఉపాఖ్యానము-అను చక్కని కల్పిత గాథను అల్లినది. అఖరున-అది ప్రతి సంవత్సరము 'వటసావిత్రీదినము' గ రూపొందింపబడి ప్రతిసంవత్సరము నుత్సవము జరుపబడుచున్నది. ఆ దినమున నుపవాసముచేసి ఆ కథను పవిత్రముగ చెప్పుకొనుచుందురు.

జైమినీయ ఉపనిషత్ బ్రాహ్మణమునందు సవితా - సావిత్రి మొదలగు శక్తి ప్రసాదితములైన నామములు పండ్రెండు పేర్కొనబడినవి.

(1) మనస్సు - వాక్
(2) అగ్ని - పృథివీ
(3) అయుః - అంతరిక్షము
(4) ఆదిత్యాః - దయేః
(5) చంద్రమ - నక్షత్రాణి
(6) అహః - రాత్రిః
(7) ఉష్ణమ్ - శీతమ్
(8) అభ్రమ్ - వర్షా
(9) స్తనయిత్ను - విద్యుత్
(10) ప్రాణః - అన్నమ్
(11) వేదః - ఛంధాంసి
(12) యజ్ఞః - దక్షిణా.

పై ద్వంద్వ భావము లొకదానికి వ్యతిరేకముగ నొకటి పనిచేయును. అనగా ఋణ, ధన ప్రకృతులలో నివి పనిచేయును. భార్యాభర్తల తత్త్వములతో పనిచేయును. అట్లుచేసి మిథున ప్రక్రియద్వారా శక్తి యుత్పాదనముచేసి, సృష్టి కార్య కారకమగుచున్నవి. ఆ విధముగ నవి యజ్ఞక్రతువును నెరవేర్చి సృష్టి కార్యమునకు దోహదమగుచున్నది. "యజ్ఞో వై ప్రచోదయతి స్త్రీ చైవ పురుషశ్చ ప్రజానాయతః -''

ఇది అగ్నికి సోమరసము, అహుతినొసగుటద్వారా సృష్టి కార్యమునకు దోహదము చేయుట - శివ సతి సంగమము, అగ్ని సోమ కలయిక పార్వతీ పరమేశ్వరుల ప్రణయము.

పురాణకథయందుగల సత్యవంతుడు సూర్య భగవానుని అంశ; ఆయన సంకేతము సావిత్రి ఆయనశక్తి అంశ - సూర్యుని సత్య - సవ - 'సత్య ధర్మా' అందురు.

అనంత కాలమునందు నిరంతరము ప్రయాణము చేయు సూర్యభగవానుడు సత్యసంధుడు సాక్షీభూతుడు. భూమ్యాకాశములకు సాక్షీభూతుడు "సత్యమత్సతత్" - సూర్యభగవానుడు ఆ విధముగ సత్యనారాయణమూర్తి; యజ్ఞ నారాయణుడు అయి సత్యమునకు యజ్ఞమునకు కారకుడు సాక్షీభూతుడు అయివున్నాడు. ఆ విధముగ సత్యము యజ్ఞము అనునవి యే కార్థతను సాధించుచున్నవి.

సూర్యుడు జగత్ అశ్వమేధమునకు తురగము - "ఈషావా అశ్వ మే ధో యయిూషా సూర్యః తపతి". సత్యవంతుడు అశ్వప్రేమిగ పేర్కొనబడినాడు. అతడశ్వ చిత్రములను గీయుట, మట్టితో గుర్రపు బొమ్మలను చేయుట యందు ప్రీతిగలవాడు. అశ్వశాస్త్రమునందు పండితుడు. అశ్వహృదయము నెఱిగినవాడు. అందువలన అతనికి "చిత్రాశ్వుడని" పురాణ ప్రసిద్ధి గలిగినది. "బాలాస్సాశ్వాప్రియాశ్చస్య క్రౌల్యశ్వంశ్చి మృణ్మయాన్ చిత్రేపి - ఇచలి ఖల్యశ్వంశ చిత్రాశ్వ ఇతిచోచ్యతే."

ఇకపోతే సత్యవంతుడు సావిత్రిని వివాహమాడిన తదుపరి నతనికొక సంవత్సరము మాత్రమే నాయుర్దాయముగలదు. ఆమె అతని శాపమును పోగొట్టపలెను. సూర్యుడు గోచార రీత్యా పండ్రెండు రాసులయందును నొకపరి సంచరించి వచ్చుటకొక సంవత్సరకాలము పట్టును. దీనికి సంకేతముగనే సత్యవంతుని వివాహనంతరకాలమున నొక సంవత్సరముగ నిర్ణయింపబడినది. అశ్వమేధ సంవత్సరము మృత్యుదేవుడైన యమధర్మరాజు భయంకరమైన మృత్యువునకు సంకేతము ''ఘోర ప్రాణాన్ని'' – దానికి శాంతిక్రతువును పవిత్రముగచేసి ప్రసన్నము చేసుకొనవలసియున్నది. అఘోర - శివ – అదే సావిత్రి చేసినది. ఈ కథాక్రమమునందు యువరాజు సర్పదష్టుడైన (సర్పము మృత్యువునకు సంకేతము) రాజకుమారి సప్తక్రతువుల (సప్తస్వరః) అనుగ్రహముచే మరల రాజకుమారుని బ్రతికించుకున్నది. (అదితి, మహి, మాతా) సప్తమాతృకలయందు ప్రప్రథమురాలైన అదితి అమరత్వమును ప్రసాదించును. జీవమునిచ్చును. సృష్టికిమూలము.

సంజ్ఞా పరిజ్ఞానముతో వేద పరిశీలనచేస్తూపోతే అనేక స్థాయిలయందపంతమైన అనేక గాథల నుండి అమూల్యమైన అణిముత్యముల వంటి జ్ఞాన సంపద లభిస్తుంది. ప్రస్తుతము సంజ్ఞాపరిజ్ఞానముతో వేద పరిశీలనచేయు పద్ధతిని సూచించుట మాత్రము జరిగినది.

※

(19 వ పేజీ తరువాయి)
నేలమట్టం చేసేవారు. వారి ఆచారములను భాషను – మనపై రుద్దడముచేత మనదేవాలయములందుగల శాస్త్రీయరహస్యములు ఆధ్యాత్మిక రహస్యములు మనకు తెలియకుండా పోయినాయి. అప్పటినుండి సమాజం అస్తవ్యస్తముగా అయోమయంగా తయారయి - దురాచారములు చేయుటయందు - హత్యలు దోపిడీలు - మానభంగాలు చేయుటయందు పాపభీతి లేక విచ్చలవిడిగా అస్తవ్యస్తమైపోయింది నేటి సాంఘిక పరిస్థితి.

పూర్వం ఉదయం లేవగానే స్నానమాచరించి భక్తితో దేవాలయంముందు నిలిచి దైవదర్శనాలనై తపించేవారు. ఏవిధముగా దేవాలయమునకు వెళ్ళుట మానుకుంటూ వచ్చినారో ఆ విధముగా నానారోగములకు గురియై యిప్పుడు ఉదయం లేవగానే ఏ దవాఖానాముందో - ఏడాక్టరుయింటిముందో డాక్టరు దర్శనమునకై తహతహలాడుచున్నారు. ఈ విధముగా దేవాలయముల స్థానం ఆసుపత్రులు ఆక్రమించినవి. శాస్త్ర విజ్ఞానం అభివృద్ధియగుచున్న నేటి రోజులలో రోగులు సంఖ్య తగ్గవలెకాని అలాకాక ఆసుపత్రులు – ఆసుపత్రులకు డాక్టర్లు డాక్టర్లకు రోగుల సంఖ్యా పెరుగుచునే యున్నది. మరి ఈనాటి శాస్త్ర విజ్ఞానమంతా ఏమైనట్లు? రోగం ముదిరిన తర్వాత ఎంత గొప్ప డాక్టరున్నా - ఎన్ని ఆధునిక ఔషధములువున్నా ప్రాణాన్ని కాపాడలేదు - అదేవిధముగా తుది ప్రాణాలతో ఏదేవుణ్ణి ప్రార్థించినా ఎంతమహిమగల దేవాలయమునకు వెళ్ళినా ఫలితం శూన్యమే మరి. అంత మాత్రాన దూషణ భూషణలు పనికిరావు.

(15 వ పేజీ తరువాయి)

మంట వచ్చేసరికి ఆయినుపబోనుసందులలో నుంచి మంటలు వస్తుంటే కాదంబి గోళంలా ధగధగలాడింది.[79] నిప్పు ఒక చోటనే ఉన్నా, ఇనుప(బోను) సందుల నుంచి విడివిడిగా వేలకొలదీ అగ్నిజ్వాలలు వెలికి వచ్చాయి [80]

అప్పుడు కిరాతకుడు విప్రునితో "మహా మునీ, ఒకజ్వాలను తీసుకో మిగిలిన జ్వాలలను ఇక్కడ ఆర్పుతాను" అనిచెప్పి వెంటనే నిండు నీటికడవను మంటలోకి విసిరి వేశాడు. తక్షణమే అగ్ని మును పటిలా ఆరిపోయింది.[82]

ఆ తరువాత కిరాతుడు ఆ బ్రాహ్మణ తపోధనునితో "భగవానుడా, ఈ అగ్ని నుంచి నీవు తీసుకున్న మంట ఇవ్వు. దానితో మాంసం తెచ్చుకొని (వండుకొని) తింటాను" అన్నాడు.[83]

ఇలా అనగానే విప్రుడు ఇనుపబోను చూచేసరికి అక్కడ అగ్ని లేదు. మొదలు పోయేసరికి పోయింది.[84]

అపుడు బ్రాహ్మణముని సిగ్గుతో మౌనం వహించాడు.

ఆమీద కిరాతకుడు[85] సజ్జనోత్తమా, ఇక్కడ అంటించిన నిప్పు చిలవలు పలవలయింది. మొదలుపోతే పోయింది. ద్విజా ఆలాగే ఇదీను.[86] ప్రకృతిలో వుండిన ఆత్మ ప్రాణులకు ఆశ్రయమవుతుంది, దాని వికృతివల్ల జగత్తు ఉద్భవిస్తుంది. ఇది జగత్తు స్థితి.[87] ముద్ద తీసుకొనేరీతిని దీనికి విహితమైన వ్రతమంతా ఆత్మకు కూర్చి ఆచరించేవాడు క్షీణించడు" అని చెప్పాడు.[88]

రాజసత్తమా, బ్రాహ్మణునికి కిరాతకుడు ఇలా చెప్పేసరికి ఆకాశంనుంచి అతనిమీద పుష్పవృష్టి కురిసింది.[89] కామగమనంగల బహురత్న దివ్య ముఖ్యమహా విమానాలు కనిపించాయి బ్రాహ్మణోత్తమునికి.[40] వాటి అన్నిటిలోనూ ఉత్తమ కామ రూపంతో కిరాతకుడు నిష్ఠురకుడు కనిపించాడు.[1] అద్వైతవాసనతో సిద్ధుడై యోగబలంతో బహుశరీరములు ధరించిన అతనిని చూచి విప్రుడు సంతోషించి తన ఆశ్రమానికి వెళ్ళాడు.[42]

ద్విజోత్తమా రైభ్యా, వసు రాజా, స్వజాతి కర్మ ఆచరించే వానికికూడా ఈ విధంగా జ్ఞానం కలుగుతుంది, ముక్తికలుగుతుంది. ఇది నిశ్చయం '[43]

(అని బృహస్పతి చెప్పగా) రాజా, అశ్వశిరా, రైభ్యవసువులు సందేహములు తీరి బృహస్పతి యింటినుంచి తమతమ ఆశ్రమాలకు వెళ్ళారు.[44]

కనుక, రాజేంద్రా, నీవుకూడా ప్రభువును నారాయణదేవుని ఆరాధిస్తూ స్వదేహంలో అభేదంతో ఆయనను చూడు [45]

అని చెప్పిన కపిలుని మాట విని రాజు అశ్వ శిరోవిభుడు జ్యేష్ఠ పుత్రుని ధన్యుని స్థూలశిరుడనే అతనిని పిలిచి, తనరాజ్యంలో అభిషేకించి నైమిశారణ్యానికి వెళ్ళిపోయాడు. వరారోహా, ధరణీ, అక్కడ యజ్ఞశరీరుడయిన శ్రీహరిని తపస్సుతోనూ యజ్ఞమూర్తిస్తవంతోనూ ఆరాధించాడు.[47]

యజ్ఞపురుష (నారాయణ) స్తోత్రం:

(అని వరాహస్వామి చెప్పగా విని) ధరణీదేవి "మహాభాగా! రాజు అశ్వశిరుడు యజ్ఞశరీరుడైన నారాయణుని స్తోత్రం ఏ విధంగా చేశాడో ఇది నాకు చెప్పు మళ్ళీ" అని అడిగింది.[48]

వరాహస్వామి చెప్పాడు·

ఇంద్ర శివసూర్యాగ్నిచంద్రరాజ మరుదనేక రూపివి యజ్ఞశరీరుడవు అయిన శ్రీహరికి నీకు నిత్యమూ నమస్కారం.[49] బహుభయంకరములైన కోరలూ, చంద్ర సూర్యనేత్రములూ కలిగి, సంవత్సరమూ రెండయనములూ కుక్షిగా కలిగి, దర్భలు లింగములుగా రోమములుగా కలిగి, ఉగ్ర శక్తిశాలీ, సనాతనుడూ అయిన యజ్ఞ పురుషునికి నమస్సు.[50] దివికీ భువికీ నడుమగల భాగమూ సర్వదిక్కులూ తన శరీరంతో వ్యాపించిన ప్రశంసనీయుడు శాసకుడు, జగత్సృష్టికర్త అయిన ఆ జనార్దనునికి నమస్సు.[51] ఆ యజ్ఞపురుషుడు సురాసురులకు అజయ్యుడు. జయం కోసం ప్రతియుగంలోనూ తన ఆది శరీరాన్ని సృజిస్తుంటాడు. ఆయన అనాది. అట్టి పరమేశ్వరునికి నిత్యమూ వందనం [52] ఆ ఉగ్రతేజస్వి జయంకోసం మాయామయమై నిర్మలమై తెల్లనైన చక్రం ధరించాడు. శార్ఙ్గశంఖాదులున్న చతుర్భుజుడు. అట్టి యజ్ఞమూర్తికి నిత్యమూ ప్రణతి [53] ఆయన ఒకచోట వెయ్యి శిరస్సులు ధరించి ఉంటాడు. ఒకచోట మహా పర్వత సమానకాయంలో ఉంటాడు. ఒక చోట త్రిసరేణు సమానుడుగా ఉంటాడు. అట్టి యజ్ఞపురుషునికి సదా ప్రణామం [54] ఆయన చతుర్ముఖుడై సమస్తమూ సృజిస్తాడు. పాలించటానికి రథాంగపాణీ, నశింపజేయటానికి కాలాగ్ని సన్నిభుడూ (శివుడూ) అవుతాడు. అట్టి యజ్ఞమూర్తికి నిత్యమూ వందనం [55] సంసార చక్రం తిరుగుతుండటం కోసం సర్వగతుడైన ఆ పురాణ పురుషుని యజిస్తుంటారు. ఆ అప్రమేయుని యోగులు ధ్యానిస్తుంటారు. ఆ యజ్ఞమూర్తికి నిత్యమూ నమస్సు [56] చక్కగా చూడదగిన నీ తత్త్వం మనస్సుకు నేను బాగా అర్పించుకొన్నప్పుడు వేరేదీ లేదు. అనే బుద్ధి స్థిరమవుతున్నది. అందువల్ల విశుద్ధభావం ఏర్పడుతున్నది.[57]

అని పలుకుతున్న అశ్వశిరునిముందు అగ్నిప్రభా సమానమైన తేజస్సు ఆవిర్భవించింది. దానిలో బుద్ధిని ఉంచి ప్రవేశించి రాజు యజ్ఞమూర్తిలో లీనమైనాడు[58]

[: ఇది వరాహపురాణంలో ఆదికృత వృత్తాంతం. రైభ్యవసుచరితంలో కర్మజ మోక్ష నారాయణస్తోత్ర నిరూపణం అను ఐదవ అధ్యాయం:] (సశేషము)

సప్తగిరి

తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానముల మాసపత్రిక.

★

సప్తగిరి మాసపత్రికలో వ్యాపార ప్రకటనలు ఈ దిగువ కనబరచిన రేట్ల ప్రకారము ప్రచురించబడును.

ఒక్కొక్క ప్రకటనకు

లోపల పేజీలో:	పూర్తి పేజీ	రు. 80/-
	అర్ధ పేజీ	రు. 50/-
	పావు పేజీ	రు. 30/-
కవరు పేజీలు: నాల్గవ పేజీ	1 రంగులో	రు. 200/-
	2 రంగుల్లో	రు. 250/-
	3 రంగుల్లో	రు. 300/-
లోపల 2 వ పేజీ 3 వ పేజీ	1 రంగులో	రు. 150/-
	2 రంగుల్లో	రు. 200/-
	3 రంగుల్లో	రు. 250/-
ప్రత్యేకస్థలము లోపల పేజీలో	1 మొట్టమొదటి పేజీ	రు. 150/-
	2 చివరి పేజీ	రు. 110/-
	3 వార్తల పేజీకి ఎదురు పేజీ	1 పేజీ రు. 100/-
		½ పేజీ రు. 60/-

సాంకేతిక సమాచారము

స్క్రీన్:	కవరు పేజీలు	80 నుండి 100
	లోపల పేజీలు	80
పేజీపరిమాణము (బ్లాకులకు)	పూర్తి పేజీ	24 సెం. మీ × 19 సెం. మీ
	అర పేజీ	12 సెం. × 19 సెం. మీ
	పావు పేజీ	6 మీ × 19 సెం. మీ

ప్రకటనకు సంబంధించిన విషయములు, బ్లాకులు, సంస్థలవారే సరఫరా చేయవలయును.

గమనిక: 1. 4వ కవరు పేజీ తప్ప మిగిలిన పేజీలలో 6 నెలసరి సంచికలకు ముందుగా డబ్బు చెల్లించి స్థల నిర్ణయము చేసుకొనువారికి ప్రకటన రేట్లపై 10% ము, 12 సంచికలకు స్థల నిర్ణయము చేసుకొనువారికి 15% శాతమును ముదరా ఈయబడును.

2. ఈ వ్యాపార ప్రకటనల విషయము ముందు తెలుపక, కారణములు తెలుపకయే ఏ ప్రకటననైనను నిరాకరించు హక్కు సంపాదకునకు కలదు.

కార్యనిర్వాహక అధికారి,
తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానం.

భాగవతము నందలి భక్తులు

శ్రీ డి. నాగసిద్దారెడ్డి,
తిరుపతి.

(గత సంచిక తరువాయి)

13. రంతిదేవుడు

రంతిదేవుడు తన సర్వస్వమును దీనులకు దానముజేసి పేదవాడైన త్యాగమూర్తి. నలుబది యెనిమిది దినములు అతడన్న పానీయములు లేక శపించుచు నొకనాడు-

"నెయ్యి పాయసంబు నీళ్లను కలిగిన
బహు కుటుంబ భార భయముతోడ
నలసి నీరువట్టు నాకలియును మిక్కి-
లొదవఁ జూచి కుడువ నుత్సహించె"

(9-64')

నట. ఆ సమయమున నొక బ్రాహ్మణుడు ఆపై నొక శూద్రుడు, ఆటుపై కుక్కల గుంపుతో మరియొకడు వరుసగా వచ్చి అన్నాతురులై యతనిని యాచింప నతడు తనకు లభించిన పదార్థ మందఱకును పంచి పెట్టెను. చిట్టచివఱకొక ఛండాలుడు చనుదెంచి-

"హీనుడ చండాలుండను
మానవ కులనాథ! దప్పిమానదు నవలం
బోనేర, నీకుఁ జిక్కిన
పానీయము నాకుఁ బోసి బ్రతికింపగదే"

(9-645)

అని దీనాలాపములతో నర్థించెను. వాని దైన్యస్థితికి జాలిపడిన రంతిదేవుడు వానితో-

"అన్నములేదు కొన్ని మధురాంబువులున్నవి త్రావుమన్న రా
వన్న, శరీరధారులకు నాపదవచ్చిన వారి యాపదల్
గ్రన్నన(దాల్చి వారికి సుఖంబులుసేయుట కంటె నొందుమే
లున్నదె నాకు దిక్కు పురుషోత్తము డొక్కడ సుమ్ము పుల్కసా"

(9-647)

అని పలికి తనకడ నున్న కొంత జలమునుకూడా వానికి త్రాగనిచ్చెను. రంతిదేవుని త్యాగమునకు బ్రహ్మాదులు నైతము సంతసమంది ప్రత్యక్షముకాగా వారి నతడు కోరినది సదా నారాయణభక్తి తన్ను వీడకుండునట్లుగ మాత్రమే. ఇట్టి రాజు త్యాగభక్తిచే శ్రీహరిని మెప్పించి యతని దయకు పాత్రుడై పరమపదంబునకు జనియెను. దీనులకు దానము చేయుటలో కులభేదప్రసక్తి లేదనియు నిస్వార్థ త్యాగముచే దేవతలు నైతమానందితురనియు నీ కథవలన తెలిసికొనదగు విశేషము-

ఇట్లు భాగవత పురాణమునందలి వివిధ భక్తుల గాథలు విజ్ఞాన తేజః పుంజములను వెదజల్లుచు సర్వజనాళిని సంసారతాపత్రయాది ఐహిక బంధములనుండి మరల్చి ఆధ్యాత్మిక మార్గమును ప్రబోధించుచు భగవదున్ముఖుల నొనర్చుచున్నవి.

భారతీయాధ్యాత్మిక జీవిత సర్వస్వము, భగవద్భక్తి ప్రతిపాదకము, ప్రవృత్తి నివృత్తి మార్గనిరూపితమునకు భాగవత పురాణ రహస్యమును తెలిపి పలుకుట శూలికైన తమ్మిచూలికైన నసాధ్యము. అందుచే-

"నీ పాద కమలసేవయు
నీ పాదార్చకులతోడి నెయ్యమును నితాం
తాపార భూతదయయును
తాపస మందార! నాకు దయసేయగదే!"

అని భాగవతమున ప్రతిపాదింపబడిన శ్రీకృష్ణపరమాత్మునకు అంజలి ఘటించి నమస్కరించుటకన్న నధికములేదు.

"శ్రీమద్భాగవతం పురాణమమలం యద్వైష్ణవానాంప్రియం।
యస్మిన్ పారమహంస్యమేకమమలం జ్ఞానం పరం గీయతే
తత్ర జ్ఞాన విరాగ భక్తి సహితం నైష్కర్మ్యమావిష్కృతమ్
తచ్ఛృణ్వన్ విపఠన్ విచారణపరో భక్త్యావిముచ్యేన్నరః॥"

(భాగ 12-13, 18)

శుభమ్

ఈ వ్యాసరచనకు సంప్రదింపబడిన గ్రంథములు:—

1. సంస్కృతాంధ్ర భాగవతములు.
2. దేవీభాగవతము.
3. వాయుపురాణము.
4. బ్రహ్మాండపురాణము
5. పద్మపురాణము.
6. నారదీయము.
7. ఉపనిషత్తులు (12)
8. సంస్కృత వాఙ్మయ చరిత్ర — శ్రీ మల్లాది సూర్యనారాయణ శాస్త్రిగారు.
9. ప్రథమాంధ్ర మహాపురాణము — డా॥ జి. వి. సుబ్రహ్మణ్యంగారు.
10. పోతన — శ్రీ విద్యారత్న నిడదవోలు వేంకటరావుగారు.
11. భక్తియోగము — స్వామి వివేకానంద.
12. భక్తపోతన - మహాభాగవతరచన శ్రీ ఖండవల్లి సూర్యనారాయణశాస్త్రి గారు.
13. భాగవతానుశీలనము డా॥ ధూళిపాళ శ్రీరామమూర్తి.
14. ఆంధ్రభాగవతవిమర్శ — డా॥ ప్రసాదరాయకులపతి.
15. మహాభాగవతోపన్యాసములు.
16. ప్రాక్పశ్చిమతత్త్వశాస్త్రచరిత్ర.
17. సంస్కృతభారతము - మున్నగునవి

కృతజ్ఞతలు:— నా యీ భాగవత పురాణమును గూర్చిన సుదీర్ఘవ్యాసమును ధారావాహికముగ తమ 'సప్తగిరి' యందు ప్రకటించిన సంపాదక మహాశయులకు నా నమస్సులు.

శ్రీ గోవిందరాజస్వామి ఆలయం

తిరుపతి

దర్శనాదిక కార్యక్రమాల వివరాలు

ఉదయం.	5—00	నుండి	5—30	వరకు	సుప్రభాతం
	5—30	,,	7—00	,,	సర్వదర్శనం
	7—00	,,	7—30	,,	శుద్ధి
	7—30	,,	8—00	,,	తోమాలసేవ
	8—00	,,	8—30	,,	అర్చన
	8—30	,,	9—00	,,	1 వ గంట శాత్తుమొర
	9—00	,, మ.	12—30	,,	సర్వదర్శనం
	12—30	,,	1—00	,,	2 వ గంట
మ.	1—00	,, సా.	6—00	,,	సర్వదర్శనం
	6—00	,,	7—00	,,	రాత్రి కైంకర్యాలు, గంట శాత్తుమొర
	7—00	,,	8—45	,,	సర్వదర్శనం
రాత్రి	9—00				ఏకాంతసేవ

ఆర్జితసేవల వివరాలు:

తోమాల, అర్చన ఏకాంతసేవలకు: ఒక్కొక్కరికి ఒక్కొక్కదానికి రు. 4-00.
ప్రత్యేకదర్శనం: రు. 2/– (ఒక్కొక్కరికి)   హారతి: రు. 1/-

సర్వదర్శన సమయంలో క్రింది అనుబంధ దేవాలయాలలో ఆర్జితసేవల వివరాలు.

1) పార్థసారథిస్వామి ఆలయం; 2) శ్రీ వేంకటేశ్వరస్వామి ఆలయం; 3) ఆండాళ్ళు ఆలయం;
4) పుండరీకవల్లి ఆలయం; 5) శ్రీ ఆంజనేయస్వామి ఆలయం (బయట బుగ్గవద్ద)
6) సంజీవరాయస్వామి ఆలయం (హత్తిరాంజీమఠం ఎదురు)

} అర్చన: 0-75
హారతి: 0-25

ఆర్జిత వాహనాలు

తిరుచ్చి ఉత్సవం
పెద్దశేషవాహానం
} రు. 63/-

చిన్నశేషవాహానం
గరుడ, హనుమంత,
హంసవాహనములు.
} రు. 33/-

ఆర్జితం: అన్నప్రసాదాలు (చెఱుపులు)

శీరా = రు. 155-00, పులిహోర = రు. 50-00 దధ్యోదనం = రు. 40-00, పొంగలి = రు. 55-00, చక్కెరపొంగలి = రు. 65-00, శాకరబాత్ = రు. 85-00, కేసరిబాత్ = రు. 90-00, 1/4సోలదోసె = రు. 35-00

తి. తి. దేవస్థానం.

మహానంది

వర్ణనాతీతమైన ప్రకృతి సౌందర్య శోభతో మనోహరమైన శిల్పసంపదతో విరాజిల్లే మహానంది క్షేత్రం కర్నూలు జిల్లాలోని నంద్యాలకు సమీపంలో ఉంది. నంద్యాల నుండి ఈ క్షేత్రానికి రెండు మార్గాలున్నాయి. నంద్యాల చెరువుమీదుగా బండ్లలో ప్రయాణం చేయుటకు అనువైన దారి ఒకటి. ఈ దారి పొడవునా జొన్న, వేరుసెనగ పంటచేలు ఆహ్లాదాన్ని కలిగిస్తాయి: రెండో దారి 15 మైళ్ళ రహదారి వెంబడి. గాజులపల్లి రైల్వేస్టేషన్‌లో దిగి వచ్చే ప్రయాణీకులు ఈ మార్గం వెంబడి రావలెను. ఈ దారి కిరువైపులా ఉన్న అరటి తోటలు కనుల పండుగ చేస్తాయి. అల్లంత దూరాన నల్లమల అడవులు కనిపిస్తుంటాయి. మహానందికి ఒకమైలు దూరంలో పాలేరు వాగు ప్రవహిస్తున్నది.

మహానందీశ్వరాలయాన్ని గురించి ఒక స్థలపురాణముంది. ఈ క్షేత్రంలో వల్మీకము (పుట్ట)చే కప్పి వేయబడి ఒక స్వయంభూ లింగముండేది. ఇచ్చటికి దగ్గరలో ఉన్న పల్లెల నుంచి పశువుల కాపరులు చాలమంది ఆల మందలతో ఇచ్చటి అడవికి వచ్చేవారు. ఒక ఆవు ప్రతిరోజు మంద విడిచి ఈ పుట్ట వద్దకు వచ్చి లోపల ఉన్న ఈశ్వరునికి పాలిచ్చి వెళ్ళేది.

అనుదినము ఎండిన పొదుగునుచూచి యజమాని ఆశ్చర్యపోయేవాడు. కొద్ది రోజుల తరువాత యజమాని విసుగుచెంది,

డా॥ వేమూరి కామేశ్వరరావు
తిరుపతి

కారణం తెలుసుకోగోరి, ఒకనాడు రహస్యంగా ఆవును వెంబడించాడు. యథాప్రకారం ఆవు వల్మీకము చెంతకువెళ్ళి తన పొదుగును వల్మీకముపై ఉంచి నిలిచింది. ఈశ్వరుడు ప్రీతితో పాలు ఆరగించసాగాడు. పాలు త్రాగుతున్నది ఈశ్వరుడే యని తెలియని యజమాని ఉక్రోషంతో చేతిలో ఉన్న దుడ్డుకర్రతో గోవుమబాదాడు దెబ్బతిన్న కలవరపాటుతో పరుగులంకించుకున్న ఆవు తనవెనుక కాళ్ళతో వల్మీకాన్ని తొక్కి వేయడమేగాక ఈశ్వరుని తలపై ఆనవాళ్ళు ముద్రించింది. ఈనాటికీ ఈ గిట్టల గుర్తులు శివలింగంపై ఉన్నాయని పూజారులు చూపుతారు.

ఈనాడు మనకు కనిపించే మహానందీశ్వరాలయం బాదామి చాళుక్యుల (క్రీ. శ. 550 – 753) చే నిర్మించబడింది. బాదామి చాళుక్యులు నిర్మించిన దేవాలయాలు ప్రస్తుత కర్నాటక రాష్ట్రంలోని ఐహోళె, బాదామి, పట్టడకల్ గ్రామాలలోను, ఆంధ్ర దేశంలోని అలంపూరు, సత్యవోలు. గ్రామాలలోను కలవు మహానందీశ్వరాలయంలో గర్భగృహము, దాని మీద విమానము, గర్భాలయానికెదురుగా మంటపము, ఈ రెంటికీ నడుమ చిన్న అంతరాళము ఉన్నాయి. విమానం పిరమిడు ఆకారంలో ఉండి అగ్రభాగాన ఆమలక శిల (గుండ్రంగా గుమ్మడికాయ ఆకారంలో ఉన్నశిల) చేత అలంకృతమై ఔత్తరాహిక శైలిలో ఉంది.

శివాలయానికి ప్రక్కన భ్రమరాంబ ఆలయం కలదు. ఈ అమ్మవారిని కామేశ్వరీదేవి అనికూడా అంటారు. విగ్రహం మిక్కిలి గంభీరమైనది. నాలుగు భుజాలు పై రెండు చేతుల్లోను తామర పువ్వులున్నాయి. దేవి యెదుటి శ్రీ చక్రం శంకరాచార్యుల వారి ప్రతిష్ఠ అని ప్రతీతి. దేవ్యాలయ ముఖ మంటపం యిటీవల కట్టినది. భైరవజోస్యుల మహానందయ్యగారి ప్రేరేపణవల్ల యీ ముఖ మంటపం నిర్మాణమయింది. ఇందలి కళ శ్రేష్ఠమైనది.

ఆలయ ప్రాంగణంలోనే ఉన్న రామాలయం సుమారు ఇరవై ఏళ్ళ క్రితం నిర్మించబడింది. ఈ ఆలయంలో అపూర్వమైన శిల్పసంపదను చూడవచ్చు. మంటపం పైభాగాన పద్మం మధ్య మయూరము నధిష్ఠించిన కుమారస్వామిని శ్రీవల్లీ దేవసేనలతో చూడవచ్చును

ఆలయం లోపల, వెలుపలకూడ కోనేరులు కలవు. ప్రాకారం లోపల ఉన్నది రుద్రకుండము. దీని తూర్పుభాగంలో ఉన్న నంది నోటినుంచి పుష్కలంగా వెలువడే పుణ్యతీర్థం ఈ కోనేళ్ళగుండా ప్రవహించి బయట ఉండే అరటితోటలకు నీటి వసతిని కలిగిస్తున్నది. దైవదొణధార, శ్రీశైలధార, నరసింహధార, నందితీర్థం, కాశీతీర్థం అనే పంచధారలు మూలవిరాట్టు క్రిందనుంచి ప్రవహించి ఈ కోనేళ్ళను నింపుతుంటాయి. ఈ నీరు స్ఫటికంలా స్వచ్ఛంగా ఉంటుంది. అతి మధురమూ ఆరోగ్యప్రదము. ఇది ఎన్నడూ ఎండిపోని జీవధార. పైనుంచి కోనేటి అడుగు భాగంఅద్దంవలె కనిపిస్తుంది. ఈ కోనేరు అరవయి అడుగుల చతురం కలది. నలువైపులా గుమ్మాలు, లోపికి మెట్లు ఉన్నాయి. ఎల్లప్పుడూ నాలుగున్నర అడుగుల నీరుంటుంది. మునిగిపోతామనే భయంలేదు. అందరూ యథేచ్ఛగా స్నానాలు చేయవచ్చు. ఈ కోనేటిలో ఒక్కసారి మునిగితే ఐహికబాధలన్నీ తొలిగిపోతాయి. కోనేటి మధ్యలో ఓరాతి మంటపం ఉంది. దీనిలో అయిదు శివ లింగాలు ప్రతిష్ఠించబడ్డాయి. యెల్లరూ

(12 వ పేజీ తరువాయి)

చును. భగవదితరములైన పదార్థములపై భ్రాంతిపడి జీవించువాని జీవితము నిజమైన జీవితము గాదు.

చదువవలెనని వాంఛయున్నచో శ్రీ హరి నామమును మాటిమాటికి నోరార చదువ (జపించ) వలెను. అట్లొనర్చుచే సకల శాస్త్రములచే సమ్మతమైన చదువై విద్యాఫలమైన అమృతత్వమును సిద్ధింప జేయును. "విద్యయాఽమృతమశ్నుతే" అని శ్రుతి... నిద్రింపవలెనని భావన గల్గినచో హృదయమును ఇతర వస్తువుల నుండి తొలగించి పద్మనేత్రునకు సమర్పింప వలెను. అట్లుచేయుట యోగనిద్ర యనబడును. అట్లుకానిది తమోగుణము పైకొనుటచే గల్గు తామసిక నిద్రయే యగును.

ఆశపడవలసినచో కృపావిధియైన శ్రీ వేంకటేశ్వరుని దయకాశపడుటే యుక్తము. దానిచే పరమానందసుఖము గలుగును. తదితరములపై పెంచుకొన్న ఆశ జీవుని బద్ధుని జేయును.

లోకములో ప్రతిష్ఠ నొందవలెనని తలంపు గల్గినచో విష్ణ్వాలయమును ప్రతిష్ఠించి ప్రతిష్ఠ నొందవలెను. అది తన వైభవమును స్ఫురింపజేసి మేలు చేకూర్చును. ఇతర నిర్మాణములచే గలుగు పేరు ప్రతిష్ఠలు శాశ్వత సుఖము నొసంగ జాలవు.

వి:- లౌకిక గాథల వినికి, హరిభక్తిలేని బ్రదుకు, భగవత్ప్రబోధములేని చదువులు, తామసికమైన నిద్ర, లౌకిక వస్తువులపై ఆశ, భగవత్పరములుగాని కార్యములచే గలుగు ప్రసిద్ధి జీవుని పరమాత్మునికి దూరమొనర్చును గావున నిష్ప్రయోజనము లగుచున్నవి. కాన వాటిపై లోభము వదలి జీవితమును పరమాత్మ పరమొనర్చి సుఖించవలెనని తాత్పర్యము.

'నామ స్మరణా దన్యోపాయం
నహి పశ్యామో భవతరణే'

అని పెద్దలు చెప్పినట్లు సంసార తరణమునకు భగవన్నామ కీర్తనమునకన్న సులభోపాయములేదు. మరియు సర్వస్వమును భగవత్పరము జేయుటే భక్తికి పరమావధి. కావుననే ప్రహ్లాదు డిట్లన్నాడు.

కమలాక్షు నర్చించు కరములు కరములు
శ్రీనాథు వర్ణించు వర్ణించు జిహ్వ జిహ్వ
సురరక్షకునిఁ జూచు చూడ్కులు చూడ్కులు
శేషశాయికి మ్రొక్కు శిరము శిరము
విష్ణు నాకర్ణించు వీనులు వీనులు
మధువైరిఁ దవిలిన మనము మనము
భగవంతు వలగొను పదములు పదములు
పురుషోత్తముని మీది బుద్ధి బుద్ధి
దేవ దేవునిఁ జింతించు దినము దినము
చక్రహస్తునిఁ బ్రకటించు చదువు చదువు
కుంభినీధవుఁ జెప్పెడి గురుఁడు గురుఁడు
తండ్రి! హరిఁ జేరుమనియెడి తండ్రి తండ్రి.
(భాగ – 7-169)

(సశేషము)

మహానంది

(29 వ పేజీ తరువాయి)

యథేచ్ఛగా అభిషేకం చేసుకోవచ్చు. కోనేటి కుడ్యముల మీద గణపతి, నటరాజు, వరాహావతారం మున్నగు శిల్పాలు చెక్కబడ్డాయి.

మహానందికి చుటుపట్ల పదిమైళ్ళ పరిధిలో ఎనిమిది శివాలయాలు కలవు. ఇక్కడున్న నందులు నవనందులుగా ప్రసిద్ధిచెందాయి. ఇవే మహానంది, ప్రథమ నంది, బ్రహ్మనంది, విష్ణునంది, సూర్య నంది, సోమనంది, శివనంది, గరుడ నంది మరియు నాగనంది. ఇవన్నీ స్వయంవ్యక్త లింగాలని ప్రతీతి.

ప్రధానాలయం వెనుక చిన్నగుడులు మూడు ఉన్నాయి. ప్రతిదానిలోనూ శివ లింగమున్నది. వీటి సమీపంలోనే శిలా నిర్మితములైన కొన్ని అల్పప్రాసాదము లున్నవి ఇట్టి అల్పప్రాసాదములు సత్యవోలు, ద్రాక్షారామము మొదలగు దేవాలయాల్లోకూడా ఉన్నవి.

మహానందీశ్వరాలయ విమానము (గర్భాలయ ఉపరి భాగం) పట్టడకల్‌లోని పాపనాథ, గళగనాథాలయ విమానములను అయిహోళెలోని దుర్గాలయం, మహాకూటేశ్వర, హుచ్చి మల్లి గుడుల విమానములను పోలియున్నది. ఇవన్నియు బాదామి చాళుక్యులు నిర్మించినవే.

మహానందిలో ఏడుశిలా శాసనముల దాకా ఉన్నవి, వీటిలో కొన్నింటిలిపి క్రీ. శ. 8 లేక 9 శతాబ్దాలది. కాని ఇవి ఆలయనిర్మాణము ఎప్పుడు జరిగినది తెలుపుటలేదు. మహానంది పరిసర ప్రాంతాలలోని శాసనాలనుబట్టి ఈ ప్రాంతము మొదటి విక్రమాదిత్యుడు, మొదటి వినయాదిత్యుల రాజ్యంలో చేరి ఉండేదని తెలుస్తోంది. పై ఆధారాలను బట్టి వాస్తుశైలినిబట్టి మహానందీశ్వరాలయం క్రీ. శ. ఏడో శతాబ్దంలో నిర్మించబడిందని చెప్పవచ్చు.

ఆలయం వెనుకనే దట్టమైన నల్లమల అడవి. ఆలయం ఏపుగా పెరిగిన మామిడి, నేరేడు, చింత, కొబ్బరి వృక్షాలలో పరివేష్ఠించబడి ఉంది.

★

11 వ పేజీ తరువాయి)

వించినవి. సాగరతనయ; పద్మావతి నీధర్మపత్నులు మీ అవ్యాజ కరుణా కటాక్షములు మానవులపై సదా యుండుగాక! మిమ్ము పొందనుపాయము లుండునని భావించుట మాత్రమే, ఉపాయములతో నిన్నెవ్వరును సేవించజాలరు. నీ అవ్యాజ ప్రేమయే నీవనుగ్రహించుటకు కారణము శ్రీమన్నారాయణా! అనంతగుణగంభీరుండవైన నీకు ఈ దాసుడేపాటి యుపచారముల చేయగలడు? మేము మట్టిని కలుపుతూ మలినముతో కూడిన వారలము. వేదాదుల చదువ నర్హత లేనివారము. కరుణించి ప్రసన్నుడవు కమ్ము! శ్రీనివాసా! నీ కనన్య భక్తితో విందునేయనే విదురమహాశయునికాదుగదా! శబరిమాతవలె నిశ్చయముగ మనసు నిలుపలేనివారలము. ప్రహ్లాద నారద పరాశరాదులవలె నిరంతరము నీ నామ స్మరణ సేయవలెనన్న మా బుద్ధి కుదురుగ నుండదుగదా! దేవా! నీ దాసాను దాసులకు కుండల నిచ్చుటకన్న వేరొకక్రియ నే నెఱుంగనే! మరి దాసు నెట్లు కాపాడెదవో ఓ వేంకటాచలపతీ! అంతా నీ అవ్యాజ కరుణయే నాకు మార్గము జూపుగాక!" అనిపలుకుచు దివ్యమంగళమైన స్వామిరూపు చూచుచు స్తబ్ధుడయ్యెను. అంత లక్ష్మీమాత శ్రీనివాసుని ఈ విధముగా ప్రశ్నించినది. 'నాథా! నీ లీలలత్యద్భుతములు. ఎవరీ భక్తుడు? ఈతనికి నీపై నింత భక్తి కుదురుటకు కారణమేమి? దైవీసంపత్తుతో కూడిన నీ భాగవతుని నీవేమి చేయదలచితి'వనియడుగగా జగన్నాటక సూత్రధారియగు నారాయణుడు అతని గురించి సమస్తమొక చిఱునవ్వుచే దెలియజేసి చెంతనున్న గరుడుని పిలిచి ఈ విధముగా నాజ్ఞాపించినాడు.

వైనతేయా! ఈ కులాలుడు దివ్యమగు నా రూపమును జూచి స్తబ్ధుండయినాడు. ఆతని లబ్ధస్మృతునిగాఁజేసి నా వద్దకు తీసుకొని రమ్ము. ఆతని నే నాలింగనము గావించుకొనెద'నని పలికి (ఇట మనకు చక్కని శ్రీవైష్ణవ సాంప్రదాయ గర్భితభావము తేటతెల్ల మగును. అదెట్లన, ఆచార్యుని యనుగ్రహము వలననే జీవులు దేవుని సన్నిధానమునకు చేరెదరని! కనుకనే శ్రీవైష్ణవదేవాలయములలో తప్పక ఆచార్యులయొక్కయు సన్నిద్ధరాళ్వారుల యొక్కయు విగ్రహము లుండును. వారల సంపర్కము లేనిదే ఆ దేవాలయములు "దివ్య దేశములు" అని పిలువబడవు. ఆ విధముగ దివ్యదేశములని పిలువబడునవి మన దేశములో తిరుపతి 'శ్రీరంగము' కంచి మొదలుగాగలవి నూట ఎనిమిది కలవు. వాటినే దివ్య తిరుపతులని వ్యవహరింతురు. అట్టి దివ్య తిరుపతులలో నుండు స్వామి, ఆచార్యులయొక్కయు ఆళ్వారుల యొక్కయు మనసులలో నుండుటచే వారలకునంత గౌరవము. అట్టివారలచే సంస్కరింపబడి జీవుడు దేవుని వద్ద కైంకర్యము జేయుటకు నర్హుడగును. అట్లే ఇట గరుడుడు గొప్ప ఆచార్యుడు అందులకే నేటికిని విష్ణ్వాలయములలో 'గరుడాళ్వారుల' సన్నిధిని సేవించి ద్వారపాలకులకు నమస్కరించి లోనికేగు ఆచారము కలదు. కావుననే గరుడుని స్పర్శద్వారా కులాలునకు దివ్యత్వంకలిగినది.) ఆలింగనము జేసుకొనెను. అంత కులాలుడు—అమితానందమునకు తాళలేక శ్రీనివాసుని పలురకములుగా స్తుతించ సాగెను. అంత తమాలిక లక్ష్మీ వేంకటేశులకు ప్రణమిల్లి ఈ విధముగా ప్రార్థించినది. 'ఓ ఆది దంపతులారా! మేము మా నిత్యకృత్యములుదప్ప వేరొక మంత్రములుగాని పూజలుగాని నేర్వలేదు. మీకు ఏ విధముగానుపచారముల సేయవలయునో అంతకంటెను మే మెఱుంగము. కాని, దేవా! నేడు మా యథాశక్తిగా పదార్థముల నీకు నైవేద్యము గావించెదము. మీరు నేడు తప్పక యారగించి మీ దాసాను దాసులగు మాకోరిక నెరవేర్చియనుగ్రహింపుడని ప్రార్థించినది. అంత మహాలక్ష్మి యా కోరిక తీర్చుమని శ్రీనివాసునడిగినది. పిమ్మట లక్ష్మీనారాయణులు అమితానందముతో ఆదంపతుల భక్తిప్రపత్తుల జూచుచూ మందస్మిత వదనారవిందులై పదార్థములన్నింటిని భుజించివారు

దీనినంతయు తిలకించుచున్న తొండమానుడు తనకు పూర్వజన్మ సుకృతముచే ఈ భగవద్భాగవత సంబంధము కలిగినదని ఆనందించినాడు. అంత శ్రీనివాసుడు గరుడుని ద్వారా పుష్పక విమానమును తెప్పించినాడు అచటనున్న దేవతలు సిద్ధులు పరమ భక్తగణములగు నిత్యసూరులందరు కుమ్మరి దాస దంపతులను వేనోళ్ళ కీర్తించుచుండగా శ్రీనివాసుడు కిరీటమును శంఖ చక్రములను ఊర్ధ్వపుండ్రములను కులాలునిచే ధరింపజేసినాడు (ఇట చిత్రమైన భావమొకటి పరిస్ఫుటమగును. శ్రీమన్నారాయణుడగు వేంకటాచలపతిని నెవడు త్రికరణశుద్ధిగా స్మరించునో అట్టివానికి వేంకటేశ్వరుడు తన పదవిని ఇచ్చివేయుటయందు బద్ధశ్రద్ధుడగునని - ఎట్లన మనము విష్ణ్వాలయములలో దీనిని గమనింపవచ్చును భగవంతుని ద్వారపాలకులకు, కూడను నాలుగు చేతులు, వాటియందు నారాయణునివలె శంఖచక్ర గదాద్యాయుధములను ధరించియుందురు కాని స్వామికిని.

వీరలకు నగల భేదము యొక్కటే. స్వామికి కుడివక్షస్థలి లక్ష్మియుండును. వీరలకు వుండదు) అంత దేవదుందుభులు మంగళ వాయిద్యములు మ్రోగగా కులాలుడు పుష్పక మధిరోహించెను. ఆదిలక్ష్మి కులాలుని భార్యయగు తమాలికను తన ముక్తాహారముతో అలంకృతురాలుగా జేసి విమానము నధిరోహించుటకు నను మతించెను. ఆ పుణ్యాదంపతులు శ్రీని వాసుని వద్దయు లక్ష్మివద్దయు తొండ మాను చక్రవర్తి వద్దయు పురజనుల వద్దయు మంగళాశాసనములు పలుక బడినవారలై నిత్యసూరి పదమును పొందిరి.

అంత తొండమానుడు శ్రీనివాసునకు నమస్కరించి ఈ విధముగా ప్రశ్నించ సాగెను. 'దేవా! కలిధ్వంసక! నారాజ్య ములోనుండు కులాలునకు నిత్యసూరి పద మును కలిపించితివి. దాసుడనగు నాకు యేనాడు ఈ భవబంధమునుండి విముక్తి కలిగించెదవో కదా!' అని ప్రార్థించగా శ్రీనివాసుడు తొండమానునితో ఓ రాజా! కులాలుడు ప్రతిదినము నా దాసులకు చేయు తన కృత్యము లన్నిటిని ముగించుకొని చివరకు ఒక చిన్న మట్టి ముద్దతో పుష్పమును అందముగా జేసి "శ్రీ వేంకటేశార్పణమస్తు" అని ప్రతిఫలాపేక్ష లేక నాకు సమర్పించు చుండెను. నీవు కేవలము నాకు ప్రత్యుపకారమను భావనతో జేసితివి. కావున నీవు ఈ దేహమును త్యజించి దివ్య దేహమును బొంది నన్నే పూజించుచు అంత్యమున తిరుగులేని నాధామమును పొంద గలవు" అని అనుగ్రహించి సకల దేవతా గణ మనుసరించగా అంతర్ధాన మొందెను. కొంతకాలమునకు తొండమానుడు స్వామి పుష్కరిణిలో స్నాన మాచరించి తన దేహమును వదలి దివ్య దేహముతో స్వామిని ప్రార్థించి దివ్యధామమును చేరు కొనెను.

ఇట కుమ్మరికి రాజునకు చాలా భేద ముకలదు. కుమ్మరి భగవద్దాస సేవ చేయుచు శీఘ్రముగా వైకుంఠమునకు చేరగలిగినాడు. రాజు తాను, రాజాను భవముతో భగవంతునికి బంగరు హారముల సమర్పించుచూ నహంకరించి భగవంతుని వేడినప్పటికిని మరుజన్మయందే మోక్ష సామ్రాజ్యమున కర్హుడయ్యెను. భగవంతుని పూజకన్న భాగవతుని పూజ మిన్న. భగవదపచారముకన్న ఆ భగవంతుని సేవించు భాగవతాపచారము సహ్యాము కానిది. కావున మనము భగవద్భక్తుల యందు, భగవంతునియందును శ్రద్ధాళువులమై వేంకటాచలపతి యనుగ్రహమునకు పాత్రుల మగుదుముగాక!

ఇది పరమ పవిత్రమగు కథ. దీనిని వినినవారు చదివినవారు పవిత్రులగుదురు. వారల మనసు పాపపు చింతనల నుండి విముక్తియగును. ఈ కథను తెలియుట వలన వేంకటాచలపతి ప్రీతిమంతుడై మనలను సదాకాపాడగలడు. ఆ స్వామి అవ్యాజ కరుణకు పాత్రులగుదుము గాక!

* ఈ కులాలుని వృత్తాంత మంతయు తిరుమలగిరులకు పోవుకాలిబాటయందు, ఆరంభము లోనే ఉన్న శిల్పముల ద్వారా నేటికిని చూడ వచ్చును. (కుమ్మరి దండము, చక్రము, కుండలు మొ॥)

తిరుమల బ్రహ్మోత్సవంలో శ్రీమతి ఎం. ఎల్. వసంతకుమారి గారి కచ్చేరి

ధర్మరక్షణసంస్థ కార్యక్రమాలు

హిందూ ధర్మరక్షణ సంస్థ పైలెట్ ప్రాజెక్టు కింద గుంటూరు జిల్లాలో ఏడు గ్రామస్థాయి ధర్మరక్షణ సంస్థా కేంద్రాలు ఏర్పాటైనవి. తాడికొండ, మోటుపాక, గణపవరం, మల్లెంపూడి, గుండిమెడ, కొల్లిపర గ్రామాలలో ఇవి పనిచేస్తున్నవి. డిసెంబరు నెలాఖరుకు ఇలాంటి వాటిని 60 వరకు స్థాపించాలని గుంటూరు శాఖ సంకల్పిస్తూ వుంది.

ధర్మరక్షణ సంస్థ కళాకారుడు శ్రీ వంగల పట్టాభి భాగవతార్ ఇటీవల గుంటూరు జిల్లాలో వివిధ ప్రాంతాలలో హరికథా గానం చేసి శ్రోతలను విశేషంగా ఆకర్షించారు.

దేవస్థాన కార్యనిర్వహణాధికారి శ్రీ పి. వి. ఆర్. కె. ప్రసాద్ 23 వ తేది గుంటూరు కార్యాలయాన్ని సందర్శించి 24 వ తేదిన తాడికొండలో గ్రామస్థాయి కేంద్రానికి ప్రారంభోత్సవం జరిపారు. ధర్మరక్షణ సంస్థశాఖల కార్యక్రమాలను మెరుగుపరిచేందుకుగాను శ్రీ ప్రసాద్ ఈ సందర్భంగా సూచనలను చేశారు. తాడికొండ కేంద్రంలో బాలబాలికల సుప్రభాత పఠనం కార్యనిర్వహణాధికారి ప్రశంసకు పాత్రమైంది.

ఆక్టోబరు 25 వ తేదిన గుంటూరులో శ్రీ మాజేటి గురవయ్య ఉన్నత పాఠశాలలో శ్రీ ప్రసాద్ ప్రసంగిస్తూ బాలలకు నైతిక విలువల బోధనావశ్యకతను నొక్కి చెప్పారు. సుప్రభాతపోటీకు తయారవుతున్న 250 మంది విద్యార్థులు శ్రీ ప్రసాద్ ముందు సుప్రభాతగానం చేశారు.

అక్టోబరు 28 వ తేదిన గుంటూరుశాఖ వారు నిర్వహించిన సుప్రభాత, స్తోత్ర పాఠన పోటీలకు వెయ్యిమందికి పైగా బాలబాలికలు హాజరైనారు. 1980 సం॥ జనవరిలో మరలా సుప్రభాత పోటీలను నిర్వహించాలని గుంటూరు శాఖ యోచిస్తున్నది.

హిందూధర్మరక్షణసంస్థ ఆశయాలు, సంస్థ కేంద్రాలను నిర్వహించేందుకు సూచనలు తదితర అంశాలపై, గుంటూరుశాఖ కరపత్రాలు ప్రకటించి ప్రచారంచేస్తున్నది. ధర్మరక్షణసంస్థ కార్యాలయాలను స్థాపించదలచుకొన్నవారు, హిందూధర్మ రక్షణ సంస్థ, సహాయ కార్యదర్శి గుంటూరుకు వ్రాసి సభ్యత్వ ఫారాలు పొందవచ్చును.

★

(18 వ పేజీ తరువాయి)
వానిని భ్రష్టునిగాను, ప్రతి సృష్టియు, అవసరమైన లోకపాలకులను అదుపులో నుంచుటకు తపశ్శక్తితో శపించి వైచె దరు గాన, జాగ్రత్తసుమాయని హెచ్చ రించెను.

ఇందు కుండధరోపాఖ్యానము నిదర్శ నము – భవభూతిమహాకవి ఉత్తర రామ చరితమున ఇలాప్రయోగించిరి, "అవ్యాహతజ్యోతిరార్షం తే చక్షుఃప్రతిభాతి"

సాంగ చతుర్వేద తపోయోగా దృష్టిః– సాంగములతో చతుర్వేదముల నధ్యయ నముచేసి తపోనిష్ఠనొందెనేని ఋషి యని తన కల్ప సూత్రమందు భగవద్వ్రఖనసులు తెలిపిచ్చిరి. ఈ కల్పసూత్రమునకు సర్వ తంత్ర స్వతంత్ర శ్రీనివాసదీక్షితులుభాష్యము సాగించిరి. అందు ఋషి వ్యవస్థ ఇట్లున్నది.

"ఊర్ధ్వరేతా స్తపస్యుగ్రోనియతా శీన సంశయః"
శాపాను గ్రహయోశ్శక్తః సత్యసంధో భవేదృషిః

ఋషినిరంతరం ఈశ్వరీయకైంకర్య ములలో నిమగ్నుడగుటవల్ల వాని దృష్టి అధః ప్రవృత్తిగాదు. అనగా, కామము నకుగురికాదన్నమాట. "తపశ్చాస్మి" యను గీతానుసారం తపస్వేదనముగా కలిగి యుండును. ఆహారాన్ని నియమంగా తీసు కోవడం. ఆహారనియమంలేకపోతే జీవితం నిష్ప్రయోజనం. మానవున కాహారం మెయిన్ స్విచ్‌లాంటిది. "ఆహారశుద్ధౌ సత్వశుద్ధేర్ధ్రువాస్మృతిరితి శ్రుతేః" ఆహార నియంలేనివాడు ఇంద్రియనిగ్రహంలేనివాడ న్నమాట. అట్టివాడు భగవ దనుగ్రహానికి పాత్రుడుకాలేడు "సంస్కార జన్యం జ్ఞానం స్మృతిః ఇతి తర్కసంగ్రహే" ఆహారాను భవంవల్ల సంస్కార మేర్పడు తుంది. అందువలన కలిగిన గుణుతు. అంటే జ్ఞానము కలుగుటకు ఆ యాహారమే యని ఫలితార్థము. తినుటకొరకు జీవించువాడు బద్ధుడు. జీవించుట కొరకు తినువాడు ముక్తుడని అనుభవజ్ఞులన్నారు. ఈ నియ మం మహర్షికి ప్రధానమట. అందుకే ఋషి సంశయములేని నియతాశ్శీశాపాదుల ద్వారా ఒకరిని ఉద్ధరించడం అనే ఈ రెండు శక్తులు గలవాడై ఉండాలి. ఉన్నది కన్నది విన్నది యున్నట్లుగ బలుకుటయును తన ఆత్మోన్నతికి అడ్డు లేకుండా పరోన్నతికి భంగం కలుగకుండా మాట మనస్సు కలి గిన సత్యసంధతగా యుండుటను ఋషి వ్యవస్థగా తెలుసుకున్నాము. యోగ దర్శన మందు – ఈశ్వరరుచిగా మహర్షుల ధ్యానిం చిన చిత్తమందు రజస్తమములు పోయి చిత్తము సత్త్వమయమై యేకాగ్రతనొందు నటయును మనుష్యజాతి ఉత్తమమైనదా? కాదా? అను ప్రశ్న వచ్చినప్పుడు పశువుల కంటే ఉత్తమమైనదని దేవతల కంటెను ఋషులకంటెను ఉత్తమముకాదని చెప్ప వలెనని బోధింపబడినది. దిలీప చక్రవర్తి వశిష్ఠ మహర్షితో అన్నమాటను కనుడు.

"దైవీనాం మానుషీణాంచ ప్రతికర్తాత్వమా పదామ్।
హవిరావర్జితం హోత స్త్వయావిధివ దగ్నిషు॥

ఓ మహర్షీ రాజ్యములో దైవికములు మానుషములగు ఆపదలు రాకుండా నీవు నివారించుచున్నావు. విధ్యుక్తములుగా అగ్నులయందు నీవు సమర్పించిన హవి స్సును బట్టి వర్షాభావముచే శోషించు సస్య ములకు వర్షము కురియుచున్నది. కాన మహర్షుల యాజ్ఞను వర్తులయినచో సకల పురుషార్థము సమకూడు. జన్మ సాఫల్య మగు. లోకమునకు మహోపకారమగు.

సృష్టి తొలినాళ్ళ నుండి నేటి వరకు మనిషి పొందిన మనః పరిణితికి వికాసా నికి గ్రాసవాసస్సులే పరిమితి గారాదు. "యద్విధేయంతత్ స్తుత్యమ్" యను న్యాయము ననుసరించి వేదముల గ్రహించి మహర్షులు జెప్పిన స్మృత్యాది ధర్మముల మన మాచరించుట ప్రథమ కర్తవ్యము పాలకుడు దేశాన్ని సురక్షితముగ ఉంచు కోగల గాలంటే – అధర్వణోక్తి "బ్రహ్మ చర్యేణ తపసారాజా రాష్ట్రం విరక్షతి" ఇంద్రియ నిగ్రహము తపస్సు వీటి వల్లనే ననియున్నది. తపస్సు అంటే ముక్కు మూసుకొని కూర్చుండుటయేగాక స్వధర్మ వర్తిత్వమే తపస్సుయని భారత భావము. అంటే నిశ్చయదృష్టి కలిగి నీతిని బాగా ప్రయోగించాలన్న మాట. అట్టి వానికి ప్రజలు వశంవదులై ఉంటారు. గమనించ వలసిన విషయిం మరొకటి –

"కృతాని యాని కర్మాణి దైవతైర్మునిభి స్తధా న చరేత్తాని ధర్మాత్మా శ్రుత్వాచాపిన కుత్సయేత్ ఇతి వేదాన్త దర్శనే"

దేవతల చేతను మహర్షులచేతను జేయ బడిన కార్యములను ధర్మవేత్తయగువాడు జేయరాదనియు గర్హింప గూడదనియు తమకు విధించిన కార్యములనే జేయుచు శుభముల నొంద వలయునని వేదాన్త దర్శన లక్ష్యము. విశ్వామిత్రాది కొందరు మహర్షులు. యేమిజేసినా వారికి తేజోబల మున్నది. అవసరమైతే స్వర్గాన్నే సృష్టిం చాడు అలాంటి తేజోబలం మనకులేదు. గనుక ఆ విషయం మనకొద్దన్నారు. సామాన్య మానవులకు వారి అనుసరణ ఆత్మ వినాశ హేతువగునని పూర్వ మీమాంస మాట. పచ్చికుండలో నీరుంచిన కుండ విచ్చిపోవును. ఆ నీరే కాల్చిన కుండలోపోసిన యెడల చెక్కు చెదరదు. ఇట్లభిజ్ఞుల సుద్దులు॥

" తేషాం తేజోవిశేషేణ ప్రత్యవాయోన విద్యతే ఇత్యాప స్తంబమహర్షి రువాచ "

ఆనాటి మహర్షుల విశ్వాసాలు దేశీయాలు సార్వకాలికాలు అనేందుకు తార్కాణము శ్వేతాశ్వతరోపనిషదృషి యెలుగెత్తి చాటినది తిలకించుడు.

"ద్వాసువర్ణా సయుజా సఖాయా సమానం వృక్ష పరిష స్వజాయతే।
తయోరన్యః పిప్పలగ్ం స్వాద్వత్త్యన్నశ్చ న్నన్యా అభిచాకశీతి॥

అందమైన రెక్కలు కలిగి యెన్నడు నెడబాయని సఖ్యముగల రెండుపక్షు లొక చెట్టునందేయున్నవి. అందొకటి తియ్యని పని తలచి ఆ చెట్టు ఫలముల దినుచున్నది. రెండవది తినక ప్రకాశించుచున్నది. ఇందు చెప్పబడిన పిప్పల అంటే బోధివృక్షము. లేక దేహము. అందలి పక్షులు జీవాత్మ, పరమాత్మలు. జీవాత్మకర్మఫల మనుభవించుచున్నది. పరమాత్మకర్మ మనుభవింపదు. క్రైస్తుమత గ్రంథమైన బైబిల్ పాత నిబంధనలో - సృష్ట్యారంభమునకు నిమిత్తమును వివరించును. మొదట "ఆదమ్" అను పురుషుడు 'ఈవ్' అను స్త్రీయు సృజింపబడి వారిరువురు నొక చెట్టుక్రింద యుండిరని యున్నది. ఇందలి పరమాత్మయే ఆదాము. జీవుడే ఈవు. పిప్పలవృక్షమే ఆపిల్‌చెట్టు. ఆ చెట్టు పండ్లను సైతాన్ ప్రోద్బలముతో ఈవు తిన్నదని అదే మానవజాతికి కడగండ్లకు కారణమైనదని చెబుతారు. వారే ఆదిమ జంట అంటారు.

" మన్యుర్జాయామావహతు సంకల్పస్య గృహాదధి "

ప్రకృతి పురుష ప్రస్తావనజంటగా వేదములోను కలదు. మరియు జీవులందరు స్త్రీ ప్రాయులని భగవంతుడే పురుషుడని యను విష్ణు పురాణాది కొన్ని హిందూ గాథలు. ఇందనేక దృక్పథములు గలవు. సాధారణముగ జీవాత్మ పరమాత్మల సంబంధాన్ని మనలో దాంపత్య భావానికి పోల్చడం ఉంది. మధురభక్తిగా ఇస్లాం సూఫీ సంప్రదాయంలో కవిపిస్తుంది. "ఆదమ్" నిషిద్ధఫలాన్ని తినడు "ఈవ్" తింటుంది. ఇంతవరకు పై ఉపనిషద్రూపాంతర సామ్యం కనిపిస్తుంది. ఇంతకు తెలియదగిన దేమంటే క్రైస్తవ ఇస్లాం మతము మొదలైనవి పుట్టటానికి యెంతో కాలము పూర్వమే ప్రపంచంలో ఆర్షమతము ఉందేదని బింబ ప్రతిబింబ న్యాయములో కనపించే వాస్తవిక విషయాలన్నీ ఒకనాడు ప్రపంచమంతటను వ్యాపించి యున్న ఋషి ధర్మశాస్త్ర ప్రాభవాన్ని ఉగ్గడిస్తాయి

దీనికి ప్రోద్బలంగా – ది విజన్ ఆఫ్ ఇండియా యను గ్రంథంలో - మానవజాతి మాతృదేవిగా మన యాచారములకు ప్రారంభశక్తిగా భారతదేశము కనిపించుచున్నదని శ్రీమాక్స్ ముల్లరు మహాశయులు నొక్కివక్కాణించిరి.

పూర్వకల్పపు గర్మమును విద్యను యనుభవమును నుత్తరకల్పము నందలి ప్రజలకు గరపుటకు మహా పురుషులను బరమేశ్వరుడు నియమించునని మత్స్య పురాణంలో గాంచగలం. వారే క్రాంత దర్శకులగు మహర్షులు. వారి ఘనతలు కొల్లలు. అందు వ్యాస మహర్షి ఘనతలు కొన్ని సంధింతును ——

" అనంతావై వేదాః " యని యున్న వేదమును విభాగముచేసెను. గాంధారికి బుత్రశతోత్పత్తికి వరమిచ్చెను. బ్రహ్మ సూత్రముల బురాణముల రచించెను. తన యనన్యసాధారణ తపశ్శక్తిచే ధృతరాష్ట్రులకు యుద్ధమృతులంజూపి పరస్ప సంభాషణాదుల జరిపించెను. బాత్సల్యభవకు దృష్టినప్పుడనుగ్రహించెను. సంజయునకు యుద్ధవార్తలు దెలుపుటకు దివ్య దృష్టియొసంగెను. తన్ను తలచినవారికి యోగశక్తిచే ప్రత్యక్షమగుచువచ్చెను. యాజన్మసిద్ధుడై స్వయంప్రతిభావిరాజితుడై లోకోద్ధరణదీక్షాధురంధరుడై మునిజనమూర్ధన్యుడై విలసిల్లెను

హిందూ విజ్ఞానమంతయు మహర్షుల వల్ల వ్యక్తమైనది. ఆర్షధర్మసర్వోత్కర్ష ఏమిః అంతర్జగ ద్వికాసముకో లోక వైభవవికాసము. వ్యక్తి కుటుంబసమాజ రాష్ట్రములందొక్కొక యావశ్యకతా పూర్తికో విజ్ఞానసంస్కృతులను వెదజల్లిరి. ఇందువల్ల ఈ దేశము నప్తదేశములందలి మానవకోటికి గురుపీఠమయ్యెను. మరియు పిరికితనము వదలవలెననియు వీరతాహ్వానము, తత్త్వాన్వేషణము, నిశ్శ్రేయసగర్భితాభ్యుదయవాంఛ, ఆత్మస్థైర్యము. అమృత భావచింతన, అభయపదోపాసన, దృఢనిష్ఠ, వ్యక్తిగతస్వార్థమునువిడచి లోకశాంతియే కోరుటను ప్రపంచంలో దేనికీ మనం బద్ధులంకాకూడదనియు. ధనదారిద్ర్యములు సుఖదుఃఖములు, జీవనమరణములు, మహత్వాఽల్పత్వములు, గుణాఽగుణములు, ప్రకృతిలోనున్నవి. లేక వీనికి అతీతమైనవి. ఏవీ మనలను బంధింపగూడదనియు, విశ్వాత్మకమైనప్రేమను-మనము పొందాలియనునదియే మహర్షుల ఉత్కర్షయాశయములు. బాగుపడువారికి భాగవతంలోమాట తెలియదగియున్నది అది ఇది.

" నైషాపరావరమతిప్రవతో వమస్యాత్
జంతోర్యథాత్మసుహృదో జగతస్తథాపి।
సంసేవయాసురతరోరివతే ప్రసాదః
సేవానురూపముదయోవవరావరత్వమ్॥

భగవంతుని కెవ్వరి పట్లను రాగద్వేషములు గాని ఉత్తమాధమ భేదములుగాని లేవు. ఏలనన సర్వసృష్టికిని భగవంతుడే ఆత్మయు సుహృత్తును. ఐన దైవానుగ్రహము ఎల్లర యెడల నొక్క రీతిగనే యుండదేల? యనుశంక కలుగవచ్చు. కల్పవృక్షమైనను తన్ను సేవించి ఏ ఏ కోర్కెలు కోరిన వారికి ఆయా ఫలములనే ఇచ్చునట్లు దైవమున్నూ తన్ను మనసారా సేవించి తమ కర్మలద్వారా భగవత్ప్రీతికరములైన మార్గములనే అనుసరించుండు వారికి సత్ఫలితముల నొసగుచున్నాడు. అంతియేగాని భగవంతుని కెవ్వరి యెడలను పక్షపాతములేదు. జీవుల కర్మలలోని మంచి చెబ్బరలున్ను భక్తి లోపమున్నూ మాత్రమే వారి వారికి కలుగు ఫలితములకు భౌతికములకున్ను కారణము. మన జీవితతత్త్వమును అర్థము చేసుకొనవలెనన్నచో శ్రీ భాగవత భావము నరయుట అత్యావశ్యకము,

కావున ఆర్ష జ్ఞానముంటే ఈ జీవితము విశ్వము ఆనందము, సుందరమై గోచరిస్తాయి. ఈశ్వరార్పిత సర్వాత్ముడైన జీవి భూతలానికి రమ్యోజ్జ్వల భూషణమై ప్రకాశిస్తాడు. జనసామాన్యానికి చతురాశ్రమాది సరణి సోపాన శ్రేణిలాంటిది. మనమంతా పరమేశుసిబిడ్డలమే. మనదంతయు నొకే సమిష్టి కుటుంబమే. మనమే జాతి మతస్థులమైనను మనకాతడొకడే దైవము యని జూచువాడే మనుష్యులలో బుద్ధిమంతుడని మహర్షుల సంక్షిప్త ఉపదేశ సారము. ఇట్టి ప్రపంచశాన్తి నొసంగు ఆర్ష విజ్ఞానము అవలంబనీయము.
"అస్తు"

శేషశైలవాస! శ్రీనివాస!

ఆ. వె. పాల సంద్రమందు। పవ్వళించెదవీవు
త్రాగ నీరులేక। తపనమాకు.
లోకమిట్టులేద్వ। లోకేశ నిద్రేల?
శేషశైలవాస! శ్రీనివాస!

ఆ. వె. ప్రజల నోళ్ళుగొట్టి। పాప పరిహారంగ
నీకు గూడ కొంత। నిచ్చుచుంద్రు!
పాపు పు ధనమేల। పాపాల హారణా!
శేషశైలవాస! శ్రీనివాస!

ఆ. వె. తిరపతెళ్ళి యొకడు। తిప్పెమ్మ కనిపింప
తిరిగి దాని చుట్టు। తిరుగవచ్చె!
నిన్ను జూడమరచె। నీచాతి నీచుండు
శేషశైలవాస! శ్రీనివాస!

ఆ. వె. నిలువుదోపిడిచేసి। నీలాగె కొందఱు
కాలరెత్తి పైకి। తిరుగుచుంద్రు
వెళ్ళు జైలులోకి। వెఱ్ఱివెంగలి వాడు
శేషశైలవాస! శ్రీనివాస!

ఆ. వె. చచ్చినోడికేల। సన్నాయి మేళమ్ము
చచ్చు కవితకేల। చాలగొప్ప!
చచ్చినోడు రాడు! చచ్చుకైత మనదు!
శేషశైలవాస! శ్రీనివాస!

ఆ. వె. కుక్కనక్క కూడ। నొక్కపోలిక నుండు
అరపులరసి చూడ। వేరువేరు
మనుషులందు మంచి। మనుషులు వేఱయా!
శేషశైలవాస! శ్రీనివాస!

ఆ. వె. తక్షకుండొకండు। రక్షకుండననుచు
శిక్షనొసగసాగె। కక్షకొలది
భిక్షవేయగానె। భక్షించి నవ్వెను!
శేషశైలవాస! శ్రీనివాస!

శ్రీ గన్ను కృష్ణమూర్తి,
నారాయణచేదు.

ధనాభావం. గురునికారణంగా వివాదాలు, అగౌరవం, ధననష్టం. కుజునిమూలంగా శరీరహాని. 16 తేదివరకు రవివలన అనారోగ్యం, ఆ తర్వాత అనారోగ్యం లేదా వివాదాలు. శుక్రునివలన 17 తేదివరకు బంధువులరాక, పెద్దలప్రశంస, లేదాధన ప్రాప్తి మరియు సంతానయోగం, మిత్రుల కలయిక ఆతర్వాత అనారోగ్యం, అగౌరవం 6 తేది వరకూ బుధుని అనుకూల్యం వలన స్నేహితులు. స్వీయదుష్ప్రవర్తన వల్ల ఉద్యోగ సంబంధమైన ఆందోళన. ఆ తర్వాత 29 తేది వరకు గృహంలో వస్తుసమృద్ధి. ఆ తర్వాత భార్యా బిడ్డలతో తగాదాలు.

కన్య

(ఉత్తర 2, 3. 4 పా. హస్త; చిత్ర 1, 2 పా.)

రాహువు వలన ఆందోళన. శని ప్రాతికూల్యం వలన అయినవారి నుండి ఎడబాటు లేదా ప్రయాణం, ప్రయాస లేదా ధననష్టం లేదా పిల్లలతో తగాదాలు, శరీర హాని. గురుని మూలంగా ప్రయాణం, ప్రయాస కుజుని కారణంగా ధనాభావం, లేదా భార్యకు అసంతుష్టి లేదా నేత్రబాధ, అనారోగ్యం. రవివలన 16 వ తేది వరకు పదవి, ధనప్రాప్తి. ఆ తర్వాత అనారోగ్యం శుక్రుని వలన 17 తారీఖు వరకు మంచి మిత్రులు, అధికారయోగం. ఆ తర్వాత పెద్దలప్రశంస, ధనప్రాప్తి లేదా సంతానయోగం. వివాదాలువచ్చినా, 6 వ తేది వరకు బుధుడు ధనప్రాప్తికి కారకుడు ఆ తర్వాత మిత్రసమాగమంస్వీయ దుష్ప్రవర్తన కారణంగా పై అధికారుల భయం 29 తేది తర్వాత బుధునివలన గృహంలో వస్తు సమృద్ధి.

తుల

(చిత్ర: 3, 4 పా: స్వాతి, విశాఖ 1, 2, 3 పా:)

రాహువువలన సంపద. గురువుద్వారా కూడా ధనప్రాప్తి. కుజుడుకూడా ధనం, విజయాలకు కారకుడు. ఐతే శని మూలంగా ఆందోళన. రవి ప్రాతికూల్యం వలన 16 తేది వరకు ధననష్టం లేదా ఇతరుల చేతిలో వంచన లేదా నేత్రబాధ. ఆ తర్వాత పదవి, ధనప్రాప్తి, ఆరోగ్యం, విజయం. శుక్రుడు నెల అంతా అనుకూలుడు. 17 తేది వరకూ శుక్రునిద్వారా ధనం, పేరుప్రతిష్టలు, లేదా నూత్న వస్త్రాలు, విజయం, ఆ తర్వాత మంచి సహవాసాలు, అధికారప్రాప్తి. బుధుని మూలంగా ధనం ప్రాప్తించినా, 6 తేది వరకూ గౌరవభంగం. ఆ తర్వాత మిత్ర సమాగమం, స్వయంకృతాపరాధం మూలంగా పై అధికారుల పట్ల భయం ఆ తర్వాత గృహంలో వస్తుసమృద్ధి.

వృశ్చికం

(విశాఖ 4 పా. అనూరాధ, జ్యేష్ఠ)

రాహువు వలన వివాదాలు, గురుని వలన అధికారచ్యుతి, ధననష్ట జనితమైన ఆందోళన. కుజుని సానుకూలత వలన ధనసమృద్ధి, విజయం. శని ద్వారా ధనం, శృంగారం. రవి వలన 17 తేది వరకు ధననష్టం, ప్రయాణం, ప్రయాస లేదా ఉదరబాధ. ఆ తర్వాతకూడా ధననష్టం, లేదా ఇతరుల చేతిలో వంచన లేదా నేత్ర బాధ. శుక్రుడు నెల అంతా సానుకూలుడు. 17 తేది వరకూ ధనధాన్యాలు, వస్తు సమృద్ధి లేదా సంతానం. ఆ తర్వాతకూడా ధనం, కీర్తి, లేదా నూత్న వస్త్రాలు, విజయం. బుధుని వలన 6 తేది వరకు చెడునడవడిక, వివాదాల మూలంగా సంభవించే ధననష్టం. ఆ తర్వాత 29 తేది వరకూ ధనం, దానితోబాటు అపకీర్తి. ఆ తర్వాత మిత్రసమాగమం, ఉద్యోగ సంబంధమైన ఆందోళన.

ధనుస్సు

(మూల, పూర్వాషాఢ, ఉత్తరాషాఢ 1 పా.)

రాహువు వలన అధార్మికప్రవర్తన గురునివలన ధనధాన్యాలు, కీర్తి, విజయం, సంతానం. కుజుని కారణంగా అపకీర్తి లేదా ధననష్టం. శని మూలంగా వివాదాలు లేదా ధననష్టం. రవి వలనకూడా ధననష్టం, లేదా ప్రయాణం, ప్రయాస లేదా ఉదరబాధ. శుక్రుని అనుకూల్యం వలన

(చివరి పేజీలో)

వరుణ జపం

తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానం వారి ఆధ్వర్యంలో నవంబర్ 7 తేదినుండి ఆరు రోజులపాటు తిరుమల పుష్కరిణి వద్ద వరుణ జపం నిర్వహించబడినది. ఈ సందర్భంగా శ్రీ వేంకటేశ్వరస్వామివారికి అభిషేకములు జరుపబడినవి. 45 మంది పండితులు వీటిని వేదోక్త విధిని నెరవేర్చారు వరుణ జపం కొనసాగుతూ వుండగనే తిరుమల, తిరుపతి ప్రాంతాలలో ఎడతెరిపిలేని భారీ వర్షాలు ప్రారంభమైనవి. వీటి ఫలితంగా గోగర్భండామ్‌లో ఇటీవల అడుగంటిపోయిన నీటిమట్టం 13 అడుగుల ఎత్తుకు పెరిగి కొండపై నీటి కొరత ప్రమాదాన్ని నివారించింది.

బాలల పోటీలు

అంతర్జాతీయ బాలల సంవత్సర వేడుకగా తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానం, సంస్థ ఉద్యోగుల పిల్లలకోసం 'అందాల బాలల పోటీలు' రెండింటిని నిర్వహించింది. నవంబర్ 8 వ తేది తిరుమలలో ఆర్ష సదస్సులోనూ 9 వ తేది తిరుపతిలో కార్య నిర్వహణాధికారి కార్యాలయంలోనూ ఇవి జరిగాయి. తిరుమలలో 100 మంది, తిరుపతిలో 60 మంది, బాలబాలికలు వీటికి హాజరయినారు. శ్రీ వేంకటేశ్వర రామనారాయణ్ రుయాఆసుపత్రిశిశువైద్య నిపుణురాలు డాక్టర్ ఇందిరాబాయి, తిరుపతి పురపాలకసంఘ ఆరోగ్యశాఖాధికారి డాక్టర్ రంగారావు, తిరుమల ప్రయివేట్ డాక్టర్ శ్రీరామయ్యగారలు న్యాయ నిర్ణేతలుగ వ్యవహరించారు.

విజేతల పేర్లు:

తిరుమలపోటీ

(1) సంవత్సరంలోపుబాలలు

మొదటి బహుమతి:

చి॥ నాగ శ్రీనివాసచక్రవర్తి

రెండవ బహుమతి;

చి॥ బేబి

1 నుండి 3 ఏళ్ల లోపలివారు

మొదటి బహుమతి

చి॥ మహేష్

రెండవ బహుమతి

చి॥ జి. శ్రీనివాసరావు

వార్తాలహరి

3 నుండి 5 ఏళ్ళలోపలివారు

మొదటి బహుమతి

చి॥ ఎన్. నాగమణి

రెండవ బహుమతి

చి॥ పి. ప్రేమకిరణ్

తిరుపతిపోటీ

ఏడాదిలోపు పిల్లలు

మొదటి బహుమతి

చి॥ కృష్ణచైతన్యకుమార్

రెండవ బహుమతి

చి॥ శ్రీ చరణ్

1 నుండి 3 ఏళ్ళలోపలివారు

మొదటి బహుమతి

చి॥ హేమలత

రెండవ బహుమతి

చి॥ విజయలక్ష్మి

3 నుండి 5 ఏళ్ళ లోపలివారు

మొదటి బహుమతి

చి॥ రామేశ్వరి

రెండవ బహుమతి

చి॥ సి ఆర్. నరసింహం

తిరుపతిలో శ్రీమతి గోపికాప్రసాద్, తిరుమలలో శ్రీ ఎన్. మునుస్వామి నాయుడు (ఉపకార్య నిర్వహణాధికారి) పోటీలలో గెలుపొందిన బాలబాలికలకు బహుమతులను ప్రదానం చేశారు. దేవస్థానం సీనియర్ మెడికల్ ఆఫీసర్ డాక్టర్ వై. ఆర్. ధనలక్ష్మి, దేవస్థాన సంక్షేమ శాఖాధికారి శ్రీ ఎం. రామకృష్ణయ్య ఆధ్వర్యంలో నేత్రపర్వంగా జరిగిన ఈ బాలల పోటీల నిర్వహణకు స్థానిక మెడికల్ కాలేజీ విద్యార్థులు, జూనియర్ డాక్టర్లుకూడా యథాశక్తిగా సహకరించారు.

దక్షిణావర్త శంఖం

శ్రీ వేంకటేశ్వర స్వామివారి అభిషేకార్థం దేవస్థానంవారు సేకరించిన దక్షిణావర్త శంఖానికి నవంబర్ 1 వ తేదీన క్షీరాబ్ధిద్వాదశి శుభదినాన పవిత్రీకరణ పూజ జరిగింది. స్వర్ణకవచంతో అలంకృతమైన ఈ శంఖంతో ఆ మరుసటి దినాన వేద మంత్రాలతో స్వామివారికి క్షీరాభిషేకము జరిపారు. దేవస్థానం వారివద్దగల అపూర్వ వజ్రాలను ఈ శంఖానికి అమర్చగలమని దేవస్థాన నిర్వాహక మండలి అధ్యక్షులు శ్రీ ఎన్. రమేశన్‌గారు వెల్లడించారు. శ్రీవారి అలంకరణ నిమిత్తం 108 చిన్న శంఖాలతో తయారవుతున్న 'దక్షిణావర్త శంఖమాల'ను రథసప్తమి శుభ దినాన స్వామివారికి సమర్పించడం జరుగుతుందని వారు తెలియజేశారు.

పలమనేరులో కార్తీక దీపోత్సవం.

5-11-79 వ తేదీ పలమనేరులో శ్రీ కాశీ విశ్వేశ్వరస్వామి దేవాలయ కోనేరునందు కార్తీక పౌర్ణమినాడు దీపోత్సవము జరిగినది. పురస్త్రీలు అందరూ కోనేటియందు దీప గుచ్ఛములను నీటియందు వదలిరి. ముందుగా పలమనేరు జిల్లా పరిషత్ బాలికోన్నత పాఠశాల ప్రధానోపాధ్యాయురాలైన శ్రీమతి చంద్రమ్మ తొలి దీపం వదిలారు. తరువాత చిత్తూరు జిల్లా "హిందూ ధర్మరక్షణసంస్థ" కార్యదర్శిగారైన శ్రీ కృష్ణాజీగారు కార్తీక దీపమాహాత్మ్యాన్ని గురించి ఉపన్యసించారు.

ప్లవోత్సవం

తిరుపతి శ్రీ కపిలేశ్వరస్వామివారి ఆలయంలో డిసెంబర్ 30 తేది ఆదివారం నాడు శ్రీ విఘ్నేశ్వర చంద్రశేఖరస్వామి వార్లకు, డిశంబర్ 31 తేది సోమవారం నాడు శ్రీ సుబ్రహ్మణ్యస్వామివారికి, 1980 జనవరి 1 తేది మంగళవారం శ్రీ కపిలేశ్వర స్వామికి ప్లవోత్సవ కైంకర్యం జరుగుతుంది.

గోదావరి పుష్కరాలలో తిరుమల తిరుపతి దేవస్థాన పుస్తక ప్రచురణ, విక్రయ విభాగం ఒక పుస్తక ప్రదర్శన నిర్వహించింది. ఆ శాఖ సిబ్బందితో శ్రీ రావుల సూర్యనారాయణమూర్తి (దేవస్థాన ప్రజాసంబంధశాఖాధికారి)

ముఖ్యగమనిక

తాళ్ళపాక అన్నమాచార్యుల కీర్తనల సంపుటాల వెల తగ్గింపబడినది

ఒక్కొక్కప్రతి వెల : రు. 5/- మాత్రమే.

26 వ సంపుటముకూడా విడుదలైంది.

వివరాలకు : సంపాదకుడు,
తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానం,
తిరుపతి.

17 తారీఖు వరకు శృంగారం, సంతోషం ఆ తర్వాత ధనధాన్యాలు లేదా పేరు ప్రతిష్టలు, వస్తుసమృద్ధి మరియు సంతానప్రాప్తి 6 తేది వరకు బుధుని ప్రభావం వలన ధనం, శృంగారం లేదా మంచి సహవాసాలు, వాహనయోగం లేదా సంతాన ప్రాప్తి, ఆ తర్వాత 29 తేది వరకు శత్రు సంబంధమైన ఆందోళన, లేదా అపకీర్తి లేదా అనారోగ్యం, ఆ తర్వాత చెడుసలహాలు, తగాదాల మూలంగా ధననష్టం

మకరం

(ఉత్తరాషాఢ 2, 3, 4 పా. శ్రవణం, ధనిష్ఠ 1.2 పా)

రాహువు వలన అనారోగ్యం. గురుని వలన కూడా అనారోగ్యం లేదా ప్రయాణం, ప్రయాస, కుజుని కారణంగా ప్రమాదంలో శరీరహాని లేదా ధననష్టం లేదా అపఖ్యాతి. శని మూలంగా అనారోగ్యం లేదా తీవ్రమైన తగాదాలు లేదా అధార్మిక ప్రవర్తన. 17 వ తేది వరకు రవి వలన ఆరోగ్యం, విజయం కాని ఆ తర్వాత ధననష్టం లేదా ప్రయత్నాలలో ఆటంకాలు. శుక్రుని ద్వారా 17 వ తేది వరకు ధనం లేదా నూతన వస్త్రాలు ఆ తర్వాత శృంగారం, సంతోషం బుధుని వలన 6 వ తేది వరకు ధనం, విజయం, లేదా శృంగారం లేదా నూతన గృహం ఆ తర్వాత 29 వ తేది వరకు ధనం స్నేహితులు, శృంగారం లేదా వాహనయోగం, సంతానప్రాప్తి, ఆ తర్వాత అనారోగ్యం లేదా వివాదాలు లేదా అపకీర్తి.

కుంభం

(ధనిష్ఠ 3,4 పా, శతభిషం, పూర్వాభాద్ర 1,2,3 పా)

రాహువు వలన వివాదాలు. గురుని ద్వారా శృంగారం, కుజుని కారణంగా భార్యతో తగాదా లేదా నేత్రబాధ లేదా జ్వరం. శని మూలంగా ఆయినవారినుండి వేర్పాటు. రవి వలన విజయం పేరు ప్రతిష్టలు, ఆరోగ్యం ధనప్రాప్తి. 17 వ తేది వరకు శుక్రుని ద్వారా ధనం, స్నేహితులు మానసిక ఆహ్లాదం, ఆ తర్వాత ధనం లేదా నూత్న వస్త్రాలు. బుధుని వలన 6 వ తేది వరకు నిరాశ ఆ తర్వాత ధనం, విజయం లేదా శృంగారం, నూతన గృహం, ఆ తరువాత అనారోగ్యం లేదా వివాదాలు లేదా అపఖ్యాతి.

మీనం

(పూర్వాభాద్ర 4 పా, ఉత్తరాభాద్ర, రేవతి.)

రాహువు ద్వారా ధనాభావం. గురుని వలన మనశ్శాంతికి భంగం. కుజుని కారణంగా విజయం, ధనసమృద్ధి. శని మూలంగా ప్రయాణం. రవి వలన 17తేది వరకు అస్వస్థత, ఆ తర్వాత విజయం, సంతోషం. శుక్రుని వలన 17 తారీఖు వరకు అపకీర్తి, లేదా వివాదాలు. ఆతర్వాత స్నేహితులు, సంతోషం. సౌభాగ్యం బుధుని వలన 6 తేది వరకు విజయం, నూతన వస్త్రాలు లేదా సంపద, సంతానం. ఆ తర్వాత 29 తేది వరకు నైరాశ్యం. అటుపై సంపద, సఫలత.

చందాదారులకు విజ్ఞప్తి

సప్తగిరి మాసపత్రిక చందాదారులలో దిగువ పేర్కొన్న సంఖ్య వారి చందా 31-1-80 తేదీకి అంతమగును. చందాదారులు ఈ విషయమును గమనించి M. O. ద్వారా దిగువ పేర్కొనిన ప్రకారము మనియార్డరు కూపనునందు తమ చందా సంఖ్య పూర్తి విలాసమును పేర్కొని, త్వరలో చందా పంపనియెడల ఆ తేది దరిమిలా పత్రిక పంపబడదు.

చందాదారుల నంబర్లు మార్చబడినవి. కొత్తనంబర్లు దిగువ పేర్కొనబడినవి. తమకు పంపిన పత్రికఅడ్రసు పేపరుమీదనున్న నంబరును క్రొత్త నంబరుగా గమనింప ప్రార్థన.

10 15 21 57 77 176 210 223 228 241 260 267 280 297 418 427 448 450 452 461 462 481 518 619 630 631 632 634 635 636 638 638 639 640 641 643 644 645 646 654 685 901 927 933 to 938 940 to 946 948 to 953 (952A) (954 A) 956 957 959 962 964 965 968 969 971 979 to 932 984 985 987 to 990 992 993 994 997 to 1001 1776 1877 1972 to 1989 1991 to 2018 2022 to 2056 2058 to 2090 2092 to 2104 2106 2108 2110 to 2122 to 2124 2141 2143 to 2147 2149 to 2168 2170 to 2173 2175 to 2189

గమనిక :— (1) సప్తగిరి చందాలు 15 తేదిలోగా చేరునట్లు పంపవలెను. ఆతరువాత చేరిన చందాలకు మరునెలనుండి మాత్రమే పత్రిక పంపబడును.

(2) కొత్త చందాదారులు కూపనులో 'కొత్తచందా' అని పేర్కొనవలెను. పాతవారు కూపనులో తమ చందా సంఖ్య నమోదు చేయవలెను.

(3) సప్తగిరి చందాలు ఈ క్రింది అడ్రసుకే తమ పిన్‌కోడ్ తెలియజేస్తూ పంపవలయును.

సప్తగిరి మాసపత్రిక సం॥ చందా రు. 6/-

ఎడిటరు
పబ్లికేషన్ సెక్షన్
ప్రెస్ కాంపౌండ్, తిరుపతి 517501.

Edited and Published on behalf of T. T. Devasthanams by K. Subba Rao, M.A., and Printed at T. T. D. Press by M. Vijayakumar Reddy, Manager T. T. D. Press Tirupati-517501

తిరుమల యాత్రికులకు సదుపాయములు

* * *

* అన్ని వర్గాలవారికి అందుబాటులో ఉండేటట్లు ఉచిత పరిశుభ్రమైన సత్రాలు, లేదా సరసమైన రేట్లకు కాటేజీలతో ఆవాస సౌకర్యం.
* శ్రీవారిని దర్శించు యాత్రికుల క్యూషెడ్లలో గాలి, వెలుతురుగల విశాలమైన ఏర్పాటులు.
* క్యూ షెడ్లలోనే కాఫీబోర్డువారి అల్పాహార సదుపాయం.
* సరసమైన ధరలకు అన్నపుపొట్లాల అమ్మకం.
* యాత్రికులు వెలుపలకు రానక్కరలేకుండా క్యూలదగ్గరే మరుగుదొడ్డి సౌకర్యం.
* ఆంధ్రప్రదేశ్ పాలసరఫరా సంస్థచే స్వచ్ఛమైన పాలవిక్రయం.
* యాత్రికులు చదువుకునేందుకు దేవస్థానం ముద్రిత గ్రంథాలు స్వామివారి, అమ్మవారి చిత్రపటాల అమ్మకం.
* క్యూలోని యాత్రికులకు విసుగులేకుండా ఉండేందుకు టెలివిజన్ ప్రదర్శనం, భక్తిసంగీత ప్రసారం.
* క్యూలైన్లలోను, తిరుమలకుపోవు కాలిబాట 7 వ మైలువద్ద వైద్యసదుపాయం.
* సామానులు, పాదరక్షలు భద్రపరచుకొనేందుకు ప్రత్యేక సౌకర్యం
* తిరుమలలో సెంట్రల్ రిసెప్షన్ ఆఫీసునుండి వివిధప్రాంతాలకు ఆటో సౌకర్యం.

ఉచిత బస్సుసదుపాయం

* దళారీలనుండి వంచకులనుండి తప్పించేందుకు ముఖద్వారంలో పేష్కారుస్థాయి అధికారి సిబ్బంది.
* క్యూషెడ్లలోని యాత్రికుల ఫిర్యాదులు విచారించేందుకు కావలసిన సౌకర్యములకుగాను పేష్కారు స్థాయిలో మరొక అధికారి, సిబ్బంది.
* యాత్రికుల సామానులను భద్రంగా తిరుమలకుచేర్చే సౌకర్యం ఏర్పాటైంది. తిరుపతిలో ఏ సత్రములోనైనాగాని, టోల్ గేట్ వద్దగాని తమసామాగ్రి అప్పగించి రసీదుపొంది ఆ రసీదు తిరుమల సెంట్రల్ రిసెప్షన్ ఆఫీస్ దగ్గర కౌంటర్ లో ఇచ్చి సామాగ్రి పొందవచ్చును.
* దుండగులనుండి యాత్రికులను కాపాడేందుకు, తిరుమలకు వెళ్ళేదోవపొడుగునా రాత్రింబవళ్ళూ పోలీసు గస్తీ ఏర్పాటుచేయబడింది.
* దారిపొడుగునా మంచినీటి సదుపాయం ఉన్నది.
* రాత్రిపూటగాని, తెల్లవారుఝామునగాని కొండకు వెళ్ళదల్చుకొన్నవారికి వీలుగా మంచికాంతి శక్తిగల దీపాలు ఏర్పాటైనవి.
* వివిధప్రాంతాలనుండి వచ్చేయాత్రికులకు బోధపడేందుకుగాను తిరుమల సెంట్రల్ రిసెప్షన్ ఆఫీసులో, దేశంలోని ముఖ్యభాషలలో విచారణ కార్యాలయాలు.
* ప్రత్యేక కాటేజీలలోని అదనపు సౌకర్యాలు అంజనాద్రినగర్, శేషాద్రి, గరుడాద్రి, శంకుమిట్ట కాటేజీలలో కూడ ఏర్పాటైనవి.

దేవస్థాన ప్రయత్నాలలో ఇవి కొన్నిమాత్రమే!

గమనిక: తిరుమలలో 2–4–79 నుండి తపాలాకార్యాలయము రాత్రి 8–30 గం॥ వరకు పనిచేస్తున్నది. ఇది గాక ప్రధాన తపాలాకార్యాలయము రాత్రి 10–30 నుండి 1–00 గం॥ వరకు పనిచేస్తుంది. శ్రీ వేంకటేశ్వరస్వామి వారి భక్తుడు అన్నమాచార్యుల తపాలాముద్రను కోరినవారు, తమ కార్డులు, కవర్లపై ముద్రించుకోవచ్చును.

మానవ - మాధవ సేవలు కలిసివచ్చే కలియుగ వైకుంఠ సేవ

తిరుమల శ్రీ వేంకటేశ్వర స్వామివారిని దర్శించవచ్చే యాత్రికులకు

అన్నప్రసాద వినియోగపథకము.

* సుమారు 1300 సంవత్సరాలకుపైగా అవిచ్ఛిన్నంగా అనిమోకంగా ఆరాధన జరుగుతున్న ఏకైక దేవాలయం, శ్రీవేంకటేశ్వరాలయం. బ్రహ్మోత్సవాది ప్రత్యేక సందర్భాలలో 50 లేక 60 వేలకు నడుమ, సాధారణ దినాలలో 20 లేక 25 వేలకు నడుమ, భక్తులు రోజూ దర్శించే దివ్యక్షేత్రం.

* ఆసేతుహిమాచలం ఆరాధ్యదైవమైనమూర్తి శ్రీవేంకటేశ్వరుడు. వేలాది భక్తులు ఆర్థిక స్తోమతలేని వారు ఉన్నదంతా వెచ్చించి శ్రీవారి దర్శనంకోసం కొండకు నడిచివస్తారు. తిరిగి తమతోపాటు శ్రీవారి ప్రసాదాన్ని తీసుకొనివెళ్ళి బంధుమిత్రులకు పంచుకోవాలన్న ఆరాటం సాధారణంగా వారికి వుంటుంది.

* అటువంటి పేదయాత్రికులకు ఈ ప్రసాదాలను ఉచితంగా లభింపజేయగల్గితే అంతకుమించిన సేవలేదు.

* ఈ ఉద్దేశ్యంతోనే దేవస్థానం, మధ్యతరగతి కుటుంబీకులుకూడ ఈ ధర్మకార్యక్రమంలో పాల్గొనేందుకు వీలుగా ఒక ప్రణాళికను ఏర్పాటుచేసింది. దాని ముఖ్యాంశాలు యివి :

శ్రీవేంకటేశ్వర నిత్యప్రసాద ధర్మాదాయ పథకంపేర జరిగే యీ కార్యక్రమంలో రు. 500/- "దేవస్థానం నిధి"గా యేర్పాటుచేసి ఎవరైనా పాల్గొనవచ్చును. ఈ నిధి బ్యాంకులో మూలధనంగా వుంచబడుతుంది. దానిమీద సాలీనా వచ్చే వడ్డీతో ప్రతి సంవత్సరము 20 లడ్డూలు లేదా 15 వడలు లేదా 20 అన్నపు పొట్లాలను దాత పేర్కొన్న దినాన క్యూలైన్లలోని పేదయాత్రికులకు పంచటం జరుగుతుంది

* ఇది శాశ్వతనిధి కనుక ఒకసారి ఏర్పాటుచేస్తే దానిపైనవడ్డీ నిరవధికంగా వస్తూనేవుంటుంది. దాత తనకు తమవారి పుట్టినతేది లేదా కల్యాణదినాలు లేదా తల్లి లేదా తండ్రి పుణ్యదినం లేదా తమకు ముఖ్యమనిపించిన తేదిని తెలిపితే ఆరోజున అతనిపేర లేదా అతడుపేర్కొన్న యితరులపేర యీ ప్రసాదం పంచడం జరుగుతుంది.

* ఆ నిర్ణీతదినాన ఉదయంపూట స్వామివారి దర్బారులో ఆదాతపేరు గోత్రం పేదయాత్రికులకు విరాళ మేర్పాటుచేసినట్లు అతని పేర ప్రసాదం పంపిణీ జరుపబోతున్నట్లు విన్నవించడం జరుగుతుంది.

* ఈ విధంగా రు. 500/- పద్ధతిన ఒక్కొక్కరు ఎన్నిరోజులకైనను యేర్పాటు చేయవచ్చును.

* ఈ విధంగా 20 నిధులు లేదా రు. 10,000/- నిధి యేర్పాటుచేసినవారు నిర్ణీతదినాన సకుటుంబంగా ఆకార్యక్రమానికి హాజరుకావడమేకాక కుటుంబ సభ్యులు 5గురు శ్రీవారిని దర్శనంచేసుకోవచ్చును.

* ఈప్రణాళికకు నిధి స్వీకరణ వెంటనే ప్రారంభమౌతుంది. ప్రసాదవినియోగం 1980 సంవత్సరంలో వచ్చే ఉగాదినాడు ప్రారంభమౌతుంది.

* శ్రీవారి దర్శనానికి వచ్చే యాత్రికసందోహంలో అతి పేదవారి సేవలో తరతమ భేదం లేకుండా అందరూ పాల్గొని శ్రీవారి ఆశీస్సులు పొందేటందుకు అపూర్వ అవకాశం.

* ఈ ప్రణాళికక్రింద చెల్లించిన డబ్బుమీద ఆదాయపుపన్నునుండి మినహాయింపు లభిస్తుందిగనుక దీనిక్రింద తమ విరాళములను పేర్కొని మినహాయింపు పొందవచ్చును.

* మానవసేవ, మాధవసేవ కలిసివచ్చిపుణ్యం రెండింతలుగా రాగల అపూర్వ అవకాశాన్ని ప్రతిభక్తుడు వినియోగించుకొని గోత్రం, లేదా ఇంటిపేరు, దాతపేరు, వినియోగం జరపవలసిన ప్రసాదంపేరు, వినియోగం జరపవలసిన తేది పేర్కొని విరాళాలు పంప అభ్యర్థన.

* విరాళాలను, ఏ బ్యాంక్ డి. డి. ద్వారానైనా 'కార్యనిర్వహణాధికారి, తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానం' పేర, మేనేజర్ ఆంధ్రాబ్యాంక్, గాంధిరోడ్డు తిరుపతి 517501 అనేవిలాసానికి పంపండి లేదా దేశంలోని ఆంధ్రాబ్యాంక్ వివిధ శాఖలలో చెల్లించవచ్చు.

తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానములు, తిరుపతి.